

SoFa Magazine

E-zine Faculteit der Sociale Wetenschappen

Jaargang 2014

Hoofdredactie: Mary van der Graaf

Uitgave: Erasmus Universiteit Rotterdam

Inhoudsopgave

SoFa Magazine februari 2014

Participatiemaatschappij kent veel valkuilen

Afstuderen maar even uitstellen?

Aan de slag voor graduates

Drie disciplines samen 'op reis'

Opluchting na de verhuizing

Ambassadeurs vertellen een eerlijk verhaal

Wat als je blijft zitten?

Colofon

SoFa Magazine maart 2014

Reorganisatie begint zich af te tekenen

Studenten bedenken 'burgerparticipatie-app'

Drift bedrijft nieuwe wetenschap

Stage ook belangrijk als opstap

Congres moet alle FSW'ers aanspreken

Vakantie nemen uit solidariteit

Studenten begeleiden met blik op de toekomst

Colofon

SoFa Magazine mei 2014

De middenklasse onder druk

Publicatienormen

Doorstuderen, eigen bedrijf of vrijwilliger?

Van Rotterdam naar Bamberg

Inspraak doet ertoe

Activiteitenfestijn bij Campus Festival

'Gebruik je stemrecht'

Colofon

SoFa Magazine juni 2014

Even geen tijd voor vakantie

Homo Ludens

Het is nog een beetje SAPpelen

FSW krijgt topopleiding erbij

Meer licht op rol van vader

Reorganisatie zet aan tot samenwerken

Hard werken, maar het was het wel waard

Colofon

SoFa Magazine september 2014

Van 020 naar 010

Mijlpaal bereikt

Het eerste jaar overleefd!

Gefascineerd door veiligheid

Erkenning voor onderzoek naar werk en privé

FSW ligt op stoom

Met hart en ziel bij Gaza

Colofon

SoFa Magazine oktober 2014

Man van het moment

Waarom doet mijn kind zo moeilijk?

'Nou, het Engels mag iets beter'

Maatregelen tegen spieken 'eigentijdser'

Wereld ligt open voor bachelors

Reorganisatie vertraagd

Cedo Nulli is goed voor je cv

Colofon

SoFa Magazine december 2014

Verdiensten en valkuilen van internet

Oh, oh, Rotterdam

Terug- en vooruitblik

Medewerkers spreken zich uit

Tamara Hols wint scriptieprijs

Topkwaliteit

Op visite bij de VN

Colofon

Participatiemaatschappij kent veel valkuilen

De participatiemaatschappij. Iedereen heeft er zijn mond van vol. Zelfredzaamheid, eigen initiatief, betrokken burgers - daar moeten we met z'n allen naar toe. Toch zitten er nogal wat haken en ogen aan, vinden EUR-wetenschappers Harry Daemen en Justus Uitermark.

Tekst: Sanne van der Most

Het thema ligt hem na aan het hart. Geen wonder dus dat hoofddocent politicologie dr. Harry Daemen er bij zijn afscheid op 10 februari uitgebreid bij stilstond. Alleen de manier waarop er tegenwoordig over de participatiemaatschappij wordt gesproken, stoort hem. "De overheid gaat met het begrip aan de loop. Als we vanuit de politieke bestuurskundige wetenschap naar de participatiemaatschappij kijken, dan bedoelen we een maatschappij waarin burgers een actieve rol hebben bij het creëren van beleid. Niet bij het uitvoeren van beleidstaken, omdat de overheid er zelf geen geld meer voor heeft. Burgers betrekken en ze stimuleren om een actieve rol te nemen is goed. Ze verplicht vrijwilligerstaken opleggen is verkeerd."

Zeer flexibel

Jarenlang koesterden we de verzorgingsstaat. We waren trots op een overheid die ons van de wieg tot het graf steunde. "Daar blijft steeds minder van over," vindt Daemen. "Neem het lot van mantelzorgers. Helaas kan ik daar uit eigen ervaring over meepraten, omdat ik al vijf jaar mijn vrouw verzorg. Nu kan ik het allemaal wel aan en gelukkig is mijn werk flexibel. Maar ik zie zoveel mensen die overspannen worden en uitvallen. En wie betaalt dat dan weer? "

Participatiesamenleving in praktijk

Dat de overheid in deze economisch slechte tijden inkrimpt en bezuinigt, begrijpt Daemen heel goed. Iets meer verantwoordelijkheden bij de burger leggen, vindt hij dan ook helemaal niet verkeerd. "Maar niet zo abrupt en zo onder dwang als nu gebeurt. Daar is onze maatschappij nog helemaal niet klaar voor. Daar zijn we veel te individualistisch voor geworden. Je kunt van een 75-jarige toch niet verwachten dat die haar eigen ramen lapt, of het aan de burens vraagt. Geef de samenleving wat meer tijd om te wennen aan de nieuwe overheid. Natuurlijk zie je her en der wel initiatieven. Maar die

worden toch vooral genomen door welgestelde creatievelingen en niet door de meest kwetsbaren van onze samenleving. Want wat als je niet mee kunt komen? En niet zulke leuke ideeën hebt, maar gewoon wilt overleven?"

Sociale cohesie

Justus Uitermark, hoogleraar samenlevingsopbouw aan de EUR die in januari zijn oratie 'Verlangen naar Wikitopia' uitsprak, verdiept zich onder meer in dit soort vraagstukken. "De participatiesamenleving is een ideaalbeeld. Burgers die eigen initiatief nemen, zichzelf organiseren en mooie dingen opzetten. Natuurlijk klinkt dat allemaal heel mooi en soms werkt het ook goed, maar lang niet altijd."

Uitermark keek waarom op sommige plekken wel succesvolle initiatieven tot stand komen en op andere niet. Rode draad in de succescases bleek het feit dat daar al een sterk netwerk bestond. Vaak ook in het verleden gefaciliteerd door de overheid. Als burgers het vanaf daar verder zelf oppakken, is de kans op slagen groter.

"Het Opzoomeren is een mooi Rotterdamse voorbeeld," vervolgt Uitermark. "Straten die samen activiteiten organiseren om de sociale cohesie te vergroten, krijgen van de gemeente een kleine financiële tegemoetkoming. Als ze vanaf daar verder gaan, is de basis gelegd. Hetzelfde geldt voor buurtbewoners die samen de drugsoverlast in de wijk willen tegengaan. Als ze de hulp kunnen inroepen van de wijkagent die hun initiatief steunt, staan ze ook een stuk sterker."

Bakfietsgehalte

Toch blijft het lastig, want veel organisaties hebben zwaar te kampen met bezuinigingen en dan wordt het voor burgers wel erg onaantrekkelijk gemaakt om zich nog in te spannen. Gelukkig zijn er ook ambtenaren die van mening zijn dat burgers die écht iets willen, steun moeten krijgen. Een andere belangrijke succesfactor voor burgerinitiatieven, is daarom ook de betrokkenheid van ondernemende mensen met enthousiaste ideeën.

Uitermark: "Kijk maar naar al die oude plekken in de stad die aan het verhippen zijn zoals bijvoorbeeld Katendrecht. De motor achter veel activiteiten in dat soort wijken wordt gevormd door een groepje creatieve zzp'ers die er energie uithalen, hun netwerk kunnen vergroten en hun bedrijfje beter op de kaart kunnen zetten. Maar helaas kan en wil niet iedereen in dat soort groepjes meekomen. Zo ontstaat er een tweedeling tussen grof gezegd dat creatieve en actieve groepje en de mensen die daar helemaal niet bij willen horen en een hekel hebben aan dat hoge bakfietsgehalte."

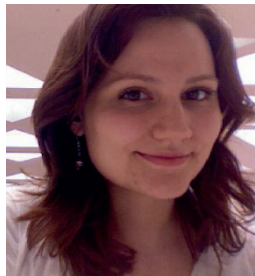
Afstuderen maar even uitstellen?

Studenten moeten langer in de collegebanken blijven zitten. Zo luidt althans het advies van de Landelijke Studenten Vakbond. Gezien de hoge werkloosheid onder jongeren lijkt dit geen gek voorstel. Maar hoe zaligmakend is dat langer studeren eigenlijk?

Tekst: Pamela Roumen

De koffers zijn nog niet gepakt, maar de verzekeringen en een onderhuurder zijn al wel geregeld. Daarnaast is ze al langzaam begonnen aan een taalcursus Koreaans: "Dat is ook wel nodig, want niet alle Koreanen spreken heel goed Engels." Eind februari vertrekt sociologiestudente Renate Maijers (26) voor vijf maanden naar Zuid-Korea. Hier gaat ze aan de universiteit van Seoul vakken volgen met namen als 'Modern Korean Social Issues and Western Political Thoughts'. Deze buitenlandervaring ziet Maijers niet alleen als een mooie aanvulling op haar cv, maar ook als de nodige break tijdens haar afstudeerproces. Haar masterscriptie hoopt ze bij terugkomst dan ook snel te kunnen schrijven. De vraag is wel: wat gaat ze na haar afstuderen doen? Gelijk aan de slag als socioloog? "Nou, ik denk dat de kans klein is dat ik nu een baan krijg als socioloog," zegt Maijers lachend. "Het enige wat ik hoor is dat veel sociologen na twee jaar nog geen baan hebben. Of dat ze twee jaar later een baantje hebben als schoonmaker. Dan vraag ik me dus af: is het wel verstandig om nu al die arbeidsmarkt op te gaan?"

Om eventuele teleurstellingen te voorkomen heeft Maijers een plan van aanpak, namelijk een tweede masterstudie. "Het plan is om volgend jaar in januari of september te beginnen met de master docent Maatschappijleer in Leiden. Ik vind lesgeven heel leuk en denk dat ik ook meer toevoeg als ik kinderen kan laten nadenken over de maatschappij of over bepaalde spanningen die er bijvoorbeeld spelen." Daarbij heeft Maijers een 'mazzeltje': haar tweede master wordt namelijk gesubsidieerd door de overheid. "De minister van Onderwijs heeft enige tijd geleden besloten dat ze meer academici in het voortgezet onderwijs wil. Dus voor die master krijg ik gewoon weer studiefinanciering, een ov-studentenkaart en betaal ik het normale collegetarief."

Hoewel de jonge sociologe positief is, blijft de vraag of haar economische vooruitzichten na zo'n tweede studie wel verbeterd zullen zijn. "Ja, daar heb ik ook over nagedacht. Toch denk ik dat ik met twee masters meer arbeidskansen heb. Ik kan het onderwijs in gaan, maar ik kan bijvoorbeeld ook als beleidsadviseur aan de slag. Hierdoor creëer ik meer mogelijkheden voor mezelf, dat voelt in ieder geval veiliger."

Zware bagage

Bestuurskundestudent Lasse Hofstra (24) is er duidelijk over: geen nieuwe studie meer voor hem. "Ik heb een driejarige hbo-studie gedaan. Daarna volgde een master via een schakeljaar. Met studeren ben ik echt wel klaar." Ook ziet hij nu geen heil in exotische uitstapjes. Niet dat zo'n buitenlandervaring hem niet aanspreekt, integendeel. Zijn prioriteiten liggen alleen elders. Sinds enkele weken werkt Hofstra namelijk als persoonlijk medewerker van Ingrid de Caluwé, VVD-Tweede Kamerlid en woordvoerder Ontwikkelingssamenwerking. "Dit is voor mij een tijdelijke aanstelling binnen de VVD, het resultaat van mijn masterstage bij de Tweede Kamer." Tijdens die stage was hij naar eigen zeggen ook onbewust aan het netwerken. "Je probeert er voor te zorgen dat mensen je kennen," zegt de (bijna) bestuurskundige. "Dat ze weten wat voor werk je doet en hoe je dat werk doet. Dat is wel een soort van interne reclame en bij de VVD heerst een informele

werksfeer. Zo is er bijvoorbeeld een vrijdagmiddagborrel waar je dan even je gezicht laat zien. Of ik bij al die vrijdagmiddagborrels aanwezig was? (lacht) Ja, ik heb in ieder geval mijn best gedaan."

Hoewel hij doorstuderen niet als oplossing beschouwt, ziet hij voor studenten wel andere manieren om hun arbeidskansen te vergroten. "Een goede tip is om al vroeg in je studie er andere dingen bij te doen. Je maakt je bagage zo zwaar mogelijk door bijvoorbeeld in een commissie te zitten of een ambassadeursfunctie te vervullen."

Aan dergelijke 'buitenschoolse activiteiten' moet de overheid dan ook een steentje bijdragen, vindt Hofstra. "De overheid moet het voor jongeren makkelijker maken om een tussenjaar te nemen. Hierin kunnen ze namelijk bestuursfuncties vervullen en daarmee vergroten ze later weer hun kansen op de arbeidsmarkt."

Daarnaast vindt de jonge VVD-medewerker dat studenten vooral praktisch ingesteld moeten zijn. "Ik heb nog steeds mijn bijbaan bij NotuBiz (Rotterdams bedrijf dat bij gemeenteraadsvergaderingen de notulen maakt - redactie). Dat is nu voor 8 uur in de week, maar mocht ik in mei werkloos worden dan kan ik die uren makkelijk optrekken. Ik denk dat je qua werk altijd bezig moet blijven. Desnoods ga je als postbode aan de slag en dan maar op z'n mooi Rotterdams 'de tering naar de nering zetten'."

Aan de slag voor graduates

Prof. dr. Liesbet van Zoonen is de nieuwe dean van de Graduate School. Nu tweederde van haar werkende leven erop zit, is zich inzetten voor jonge wetenschappers belangrijker dan haar eigen onderzoeksagenda. In SoFa een gesprek over haar carrière en drijfveren.

Tekst en fotografie: Mary van der Graaf

Ooit vertoefde prof. dr. Liesbet van Zoonen twee à drie weken op het hoofdkwartier van de NAVO in Brunssum. Zij maakte daar samen met een collega-journalist een reportage voor het weekblad Vrij Nederland. Toch is ze niet in de journalistiek doorgedaan. De bal rolde de kant van de wetenschap op en ze werd een internationaal erkende autoriteit op het gebied van gender, (sociale) media en politiek. Ze werkte voor verschillende binnen- en buitenlandse universiteiten en is sinds 2009 voor één dag in week in dienst bij sociologie. Vanwege haar nieuwe functie is haar Rotterdamse contract uitgebreid naar drie dagen per week. Daarnaast heeft ze nog een aanstelling bij de Loughborough University in Engeland.

Als Van Zoonen (54) drie onderzoeken moet noemen die haar carrière typeren, haalt ze als eerste haar proefschrift uit 1991 aan. "Ik had ergens in 1980 een mooi boek gelezen, 'The Whole World is Watching', over hoe de media de Amerikaanse studentenbeweging gemaakt en gebroken hebben. Zoiets wilde ik ook doen, maar dan over de vrouwenbeweging. Eerst had je Man Vrouw Maatschappij (MVM) over de emancipatie van de vrouw. Dat vonden de media allemaal prima, maar ze werden er niet opgewonden van. Over MVM verscheen dus af en toe een berichtje, maar er was geen publiciteitsgolf. Die ontstond er wel rond Dolle Mina met hun spectaculaire protest. Je zag bij Dolle Mina, zoals bij alle bewegingen die veel media-aandacht krijgen, een snelle groei terwijl de organisatie daar nog niet op ingesteld was. Dan krijg je conflicten binnen de groep. Op het moment dat Dolle Mina serieuzer werd, vonden de media het te saai worden. En toen ook nog het radicaal feminisme begon, waarbij vrouwen zeiden dat ze van alles zonder mannen gingen doen, was het wel klaar met de positieve mediabelangstelling. Het woord feminist kreeg een hele nare bijklank en daar is nooit meer heel veel aan veranderd."

Genderelement

Van Zoonen geeft aan dat het boek 'Feminist Media Studies' uit 1994 haar reputatie heeft gevestigd. Het is een overzicht over hoe vrouwen verbeeld worden, de rol van vrouwen in de productie van media en hoe vrouwen zich als publiek onderscheiden. Bovendien staat er een model in voor het verrichten van dit soort onderzoek. Het is in vele talen vertaald, onder meer in het Chinees. "Ik krijg

nog steeds enthousiaste mailtjes van jonge studenten die het boek gelezen hebben. Als dat gebeurt, is mijn dag weer goed."

Een generelement heeft Van Zoonen altijd wel in haar onderzoek zitten, maar als hoofdthema was ze er op een gegeven moment klaar mee. "Als ik niets nieuws over een item kan verzinnen of ik ga mezelf herhalen, dan stap ik over naar een ander onderwerp."

Dat werd politiek en populaire cultuur waarover ze in 2005 het boek 'Entertaining the Citizen' publiceerde. Een onderzoek naar de relatie tussen populaire cultuur zoals popmuziek, films, games, tv-series, roddelbladen en politiek. In hoeverre de politiek via dit soort media verbeeld kan worden en of het leidt tot een groter politieke betrokkenheid van mensen. "Er zijn zoveel momenten in de politieke geschiedenis geweest waarin bijvoorbeeld popmuziek een belangrijke rol speelde," licht Van Zoonen toe. "Zo was er in Oost-Duitsland voor de val van de muur een subcultuur waarin allerlei bandjes al protest uitten. Of neem series als 'Borgen' en 'West Wing'. Daarin wordt politiek afgebeeld als iets wat de moeite waard is, terwijl op alle andere plekken in de media politici voortdurend afgebrand worden."

Fondsen en aio's

Op dit moment houdt Van Zoonen zich bezig met 'identity management'. Een steeds vaker voorkomende term voor al die momenten waarop mensen zich moeten identificeren via pincode, klantenkaart of paspoort voor toegang tot de computer, bank of aanbiedingen. Een onderzoek waar ook kunstenaars en designers bij betrokken zijn om te ontdekken welke technieken voor identificatie op weerstand stuiten of juist op wenselijkheid. Een onderzoek ook, naar de rare tegenstelling tussen enerzijds zorgen over de privacy, zoals bij het verzet tegen het elektronisch patiëntendossier, en anderzijds het achteloos delen van informatie via facebook of een klantenkaart.

Bij de keuze van haar onderwerpen speelt de beschikbaarheid van geld in toenemende mate een rol. Ze kijkt of ze kan aansluiten bij de prioriteiten van de grote fondsenverstrekkers. Wat dat betreft is het gunstig dat Van Zoonen een breed profiel en een brede interesse heeft. "Maar," vult ze aan, "mijn onderzoek hangt ook af van welke talentvolle studenten er zijn die aio kunnen worden, en wat zij willen."

Besturen

De betrokkenheid met aio's is voor Van Zoonen één van de redenen geweest om begin dit jaar dean van de Graduate School (GS) te worden. "Ik heb tweederde van mijn werkende leven erop zitten, dus ik ben nu meer bezig met de volgende generatie dan met mijn eigen onderzoeksagenda. Ik hou bovendien erg van besturen. Ik heb dat de laatste jaren ook gemist, met name het gevoel dat je onderdeel bent van een grotere gemeenschap en dat je daar iets voor probeert te bereiken."

Door die keuze staat ze nu voor de taak om voor de FSW, het ESHCC, de FW en het ISS, een groep met in totaal negen afdelingen en meer dan twintig onderzoeksgroepen een goed en aantrekkelijke onderwijsprogramma voor promovendi te realiseren. "Met zoveel partijen kan je van te voren voorspellen dat die niet allemaal hetzelfde willen en dat moet je ook niet nastreven. Voor een deel zie ik ons als een service center voor al die deelnemende faculteiten en afdelingen. Overigens heeft mijn universiteit in Engeland één GS voor de hele universiteit. Eigenlijk is dat in Engeland overal de situatie."

Kortom, Van Zoonen ziet genoeg mogelijkheden, zeker ook nu de campus is vernieuwd. "De gebouwen op zich zijn geen wonderen van schoonheid, maar het geheel begint echt heel aardig te worden. We hebben buitenlandse aio's echt iets moois te bieden."

Drie disciplines samen 'op reis'

Bestuurskundige Anne Annink, psychologe Marjan Gorgievski en socioloog Fabian Dekker wonnen de reisbeurs die het lustrumcomité FSW50 eind vorig jaar uitreikte voor het beste interdisciplinaire onderzoeksvoorstel. Hun samenwerking smaakt naar meer.

Tekst: Caroline van der Schaaf

Fotografie: Jan van der Ploeg

Het lustrumcomité FSW50 riep de beurs in het leven om de samenwerking tussen de verschillende disciplines van de faculteit te bevorderen. Dat is inderdaad iets dat nog niet zo vaak gebeurt, zeggen Anne Annink en Marjan Gorgievski, die elkaar vorig jaar leerden kennen tijdens een summer course. "Het is goed om eens verder te kijken dan je eigen afdeling. Zo werk ik nu met een socioloog samen die mij een bepaald statistiekprogramma leert," aldus Annink. "Er zijn zoveel mensen die je iets kunnen bieden. Veel meer dan je denkt."

Het onderzoek van de drie richt zich op het welbevinden van zelfstandig ondernemers. Meer specifiek: 'Financial problems and perceived well-being in times of economic crises: A study among the European self-employed.' Een actueel thema dat zij elk vanuit hun eigen vakgebied belichten: Gorgievski houdt zich bezig met de psychologie van ondernemerschap (waarom mensen de keuze maken om ondernemer te worden, wat zij zoeken in het ondernemerschap, et cetera), Annink met de balans tussen werk en privé; Fabian Dekker richt zich in zijn onderzoek op het ontstaan van sociale ongelijkheid.

Reflecteren

Voor Annink, trekker van het project en eerste auteur, maakt het onderzoek deel uit van haar proefschrift. Dat gaat over ondernemerschap en welzijn, en wat de verschillende overheden doen voor zelfstandig ondernemers om een betere balans tussen werk en privé te krijgen. "Dit is het derde artikel dat ik voor mijn promotie in gedachten had," aldus Annink. "Toen deze wedstrijd voorbij kwam, leek het me ontzettend leuk om daaraan mee te doen. Ik dacht meteen aan Marjan en Fabian en zij waren allebei direct enthousiast. Toen ging het eigenlijk heel snel."

Dat samenwerking tussen de verschillende faculteiten een duidelijke meerwaarde heeft, daarvan zijn ze alle drie overtuigd. Annink: "Je maakt de combinatie van inzichten uit de sociologie en de psychologie die samen leiden tot bestuurskundige aanbevelingen. Je spreekt dingen hardop uit, je je reflecteert samen. Dat vind ik heel waardevol. Omdat je het werk verdeelt, heb je minder werk. Maar je moet wel vaker met elkaar overleggen en afstemmen. Uiteindelijk wordt het daardoor wel beter."

Gorgievski beaamt dat. "Ik doe eigenlijk nooit iets alleen. Ik werk graag met collega's uit het buitenland en met mensen die meer in de praktijk staan, zoals de AAVN, de grootste werkgeversvereniging van Nederland. Omdat zij direct contact hebben met ondernemers en grote bedrijven, is het makkelijker om via hen bedrijven binnen te komen om data te verzamelen, dan wanneer ik aan de Kamer van Koophandel een lijst adressen vraag en zo mensen ga benaderen. Bovendien is er meer directe terugkoppeling van de resultaten naar de praktijk mogelijk."

Congressen

De beurs van 3500 euro hebben ze in drieën gesplitst, zodat ze alle drie een ander congres kunnen bijwonen. "Op die manier kunnen we ons onderzoek aan verschillende soorten publiek voorleggen." Marjan bezoekt een congres in Parijs, Annink vertrekt naar New York, Fabian moet nog beslissen. Het drietal hoopt hun onderzoek rond de zomer klaar te hebben. Ze mikken op het tijdschrift *Journal of Applied Psychology: an International Review* voor de publicatie. Maar er zijn nog meer opties.

"Dat is óók een voordeel aan interdisciplinaire samenwerking: het brede scala aan publicatiemogelijkheden."

Het zal hoogstwaarschijnlijk niet de laatste keer zijn dat de drie samenwerken. "Dit onderzoek zal zeker nog meer interessante vragen oproepen waarop we nog geen antwoord hebben. Ik kan me goed voorstellen dat we daar nog een artikel aan wijden", aldus Annink. Ook samenwerking met andere faculteiten zullen ze zeker niet uit de weg gaan. "Mensen van andere faculteiten weten zoveel meer dan je zelf via internet kunt vinden. Het is zoveel sneller om gewoon eens met iemand te gaan praten."

Gorgievski: "Het is onzin om als psycholoog economische of bedrijfskundige aspecten van een bedrijf in kaart te willen brengen, terwijl ik weet dat een econoom dat veel beter en sneller kan dan ik. Waarom zouden we dan niet samenwerken?"

Opluchting na de verhuizing

Over de verhuizing van de faculteit bestond - zacht uitgedrukt - de nodige scepsis. Te veel werkplekken in open ruimtes, te weinig eigen kamers en onvoldoende plek voor boeken. Nu iedereen is gesetteld peilde SoFa reacties over de nieuwe werkplek.

Tekst en fotografie: Mary van der Graaf

Stefan Verweij, aio bij bestuurskunde

"Ik vind het een verbetering. Je hebt meer het gevoel dat je bij een afdeling hoort en het is mooi. Het is natuurlijk erg persoonlijk. Ik kan me bijvoorbeeld goed afsluiten van mijn omgeving, want ik gebruik een koptelefoon. Qua hoeveelheid ruimte voor boeken ervaar ik niet veel verandering, het is voor mij in ieder geval niet te weinig. Vooraf stond ik neutraal in de verhuizing, voor een oordeel moest ik het eerst zien. Er zijn wel gemengde ervaringen onder collega's, want elke situatie heeft natuurlijk voor- en nadelen."

Lysanne Post, aio bij psychologie

"Voor mij is er niet zoveel veranderd. We zitten niet langer met z'n met tweeën maar met z'n drieën op een kamer, maar deze kamer is ook groter. Bovendien zit je nooit met z'n allen hier, er is altijd wel iemand die thuis werkt of onderwijs geeft. De gemeenschappelijke ruimtes zijn mooier, met name de keuken. Die wordt ook veel gebruikt, om even af te spreken en mensen lunchen nu daar. Vanuit de sectie Brein en Cognitie hebben we er onlangs ook onze meet and greet gehouden met de derdejaars die hun eerste blok gingen volgen in de specialisatie die ze hebben gekozen."

Marjo Hessels van het onderwijsbureau bij bestuurskunde

"Het bevalt prima, het is licht en mooi. Wij dachten dat we snel afgeleid zouden worden, maar dat valt reuze mee. Het geluid draagt niet ver en wij zitten ook niet echt in een open ruimte. Het is leuk dat de studieadviseurs ook in deze ruimte zitten. De lijnen zijn korter, je hoort meer waar een ander mee bezig is en we zitten nu dichterbij de docenten. Er zijn wel twee nadelen. De vloerbedekking is te licht, waardoor vlekken te snel opvallen. En de vergaderruimtes zijn te transparant. Iedereen kijkt naar binnen en andersom naar degene die langsloopt, dat leidt enorm af. Dat moet meer afgeschermd worden. De examencommissie kan daar nu geen vertrouwelijke soms emotionele gesprekken voeren met studenten over examenfraude."

Dr. Erik Snel, universitair docent bij sociologie

"Ik vind het prima. Ik deel de kamer met Peter Mascini, maar we komen elkaar zelden tegen. Hij

werkt parttime als professor bij Rechten en ik werk ook parttime. Ik zag er wel tegenop, tegen het in- en uitpakken van alle dozen. Aan het protest heb ik niet meegedaan, want zoiets heeft geen enkel effect.

In vergelijking met die lange lelijke gangen in het M-gebouw is dit een verbetering. Het is meer open waardoor je collega's nog eens tegenkomt. Vooral de centrale ruimtes zijn een vooruitgang. Mensen gaan daar wat lezen of spreken er even af; ik zie tutoren er veel gebruik van maken."

Ambassadeurs vertellen een eerlijk verhaal

Een nieuwe opleiding kiezen is lastig voor veel middelbare scholieren. Ambassadeurs Boy Noordijk en Esther de Vries vertellen scholieren tijdens een meeloopdag alles over de voor- en nadelen van hun studie aan de FSW.

Tekst: Martine Zeijlstra

In zes vwo had master student Boy Noordijk (22) nog geen idee welke studie hij wilde gaan doen. Hij twijfelde over IBA, rechten, politicologie en sociologie. "Ik zat in een impasse, ik wist niet wat ik moest kiezen. Tot ik me aanmeldde voor de meeloopdag bij bestuurskunde."

Twee studenten van bestuurskunde namen Noordijk en nog een aantal andere scholieren de hele dag mee naar verschillende colleges om ze zo een indruk te geven van de opleiding. "Ze vertelden zo enthousiast over hun studie, dat wij allemaal enthousiast werden. Vooral hun verhaal over de praktische casussen in deze studie sprak me aan. Het was een gezellige middag, zonder dat het een promotiepraatje werd. Want ze vertelden ook eerlijk over de nadelen van de studie." Noordijk wist vanaf dat moment dat hij bestuurskunde wilde studeren. En dat hij ook ambassadeur wilde worden. "Een studiekeuze maken is zo moeilijk, ik vind het fijn dat ik daar bij kan helpen," zegt hij.

Esther de Vries (21) rolde op vergelijkbare wijze het ambassadeurschap in. Zij deed ook mee aan een meeloopdag bij psychologie en raakte daardoor zo enthousiast, dat zij zich eveneens aanmeldde als ambassadeur toen ze psychologie studeerde. "De studenten tijdens de meeloopdag waren aardig, eerlijk en verheerlijkten de studie niet. Een meisje vertelde me alles over de klinische richting van psychologie. Dat vond ik toen zo inspirerend dat ik daar nu ook voor heb gekozen. Maar ze vertelde ook over de nadelen, zoals dat psychologie veel theorieën kent, maar dat je daarmee niet alles te weten komt. Dat verdoezelde ze niet."

Baankansen

Nu de Vries (derdejaars) en Noordijk zelf ambassadeur zijn, proberen ze ook een zo eerlijk mogelijk verhaal te vertellen tijdens meeloopdagen, informatiemarkten en tijdens gesprekken met scholieren na een voordracht. "Ze willen vooral weten hoe de baankansen zijn voor psychologen," zegt De Vries. "En dan vertel ik dat het lastig is om een baan te vinden. Maar ook dat het niet alleen lastig is voor psychologen."

Een meeloopdag is niet zomaar geslaagd met het beantwoorden van vragen, zeggen de twee ambassadeurs. "Je moet er ook voor zorgen dat het een gezellige dag wordt voor de studenten in spe," zegt de Vries. "Soms heeft zich maar één jongen aangemeld en veertien meisjes. Dan zie ik zo'n jongen heel benauwd kijken. Ik maak dan altijd een praatje met hem en vertel dat er echt niet alleen maar meisjes psychologie studeren. Dat werkt meestal wel."

Noordijk probeert ook altijd een hechte groep te creëren en met concrete voorbeelden te vertellen wat zijn studie zo leuk maakt. Zoals de casus van de pedofiel in Eindhoven die terug wilde naar zijn oude woonwijk en hoe de bewoners, burgemeester, politieke partijen en rechterlijke macht daarmee omgingen. "Dat vinden ze erg interessant om te weten."

Feestje

Toch kan er nog wel wat verbeterd worden tijdens de meeloopdagen, vindt Noordijk. "De meeste docenten maken er een feestje van tijdens een meeloopdag, maar niet alle vakken zijn even geschikt voor scholieren. Ik merk dat ze enthousiast worden van vakken die praktisch zijn en concrete casussen behandelen. Maar onderzoeksvakken snappen ze niet zo goed. De meeste scholieren willen later geen onderzoeker worden, maar liever bij de overheid werken. Een onderzoeksvak is voor hen een ivoren toren, ze vinden het leuker om erachter te komen hoe de democratie in de EU precies werkt. Een meeloopdag zonder onderzoeksvakken is slimmer."

Noordijk en De Vries vinden dat ze niet veel tijd kwijt zijn als ambassadeur. "De ene maand werk ik één keer per maand, de andere keer zes keer. Dat hangt van mijn rooster af," zegt Noordijk. Ze krijgen geld voor hun werkzaamheden als ambassadeur, maar echt belangrijk vinden ze dat niet. "Ik dacht dat het vrijwilligerswerk was toen ik solliciteerde," zegt De Vries. Noordijk: "Ik zou het ook voor niets doen, mits het in de regio is. Ik heb er zelf veel aan gehad dat ik zo goed ben voorgelicht over mijn studie en het is fijn om daar anderen ook eerlijk bij te helpen."

Wat als je blijft zitten?

Alle 60 punten halen om door te kunnen naar het volgende jaar. Dat geldt voor alle eerstejaars, maar bij psychologie en pedagogische wetenschappen moeten ook de tweedejaars aan deze eis voldoen als ze aan de Bachelor III willen beginnen. Wat als dat niet lukt en je blijft zitten?

Tekst: Mary van der Graaf

Eerstejaars die in september 2011 aan de FSW gingen studeren, waren de eersten die met 'Normaal is Nominaal' (N=N) te maken kregen. Onder N=N is de BSA-norm verhoogd naar 60 studiepunten en zijn er minder herkansingen. Daar staat tegenover dat studenten onvoldoendes mogen compenseren. Als ze gemiddeld een zes halen, kunnen ze door naar het volgende jaar. Studenten starten dan zonder ballast van openstaande vakken aan het tweede jaar en dit zou de doorstroom bevorderen. En door minder herkansingen is er minder uitstelgedrag, dus minder uitval. Studenten zouden kortom serieuzer studeren.

Margot van der Bijl behoorde tot de eerste lichter waarbij N=N werd toegepast. De studente psychologie mocht begin 2012 tijdens een EUR-brede bijeenkomst over N=N vertellen hoe het haar beviel. 'Een hoge druk om tentamens te halen' was kort samengevat haar commentaar. Aan het einde van dat studiejaar kon Van der Bijl opgelucht ademhalen. Ze had gemiddeld een 7,5 gehaald en was door naar het tweede jaar. En met haar vele anderen. In totaal haalde 67 procent van de FSW-studenten het eerste jaar. Dat was iets hoger dan het percentage dat voorheen na twee jaar alle 60 punten haalde. Een resultaat waar men zeer tevreden over was. De pilot bij de FSW werd daarom voortgezet en uitgebreid naar bijna alle faculteiten van de EUR. Ook buiten de EUR bestaat belangstelling voor N=N. Zo ontving psychologie begin dit jaar een delegatie van de VU omdat de Amsterdammers N=N willen invoeren bij hun opleidingen psychologie en bewegingswetenschappen.

Uitbundige tweedejaars die, na invoering van N=N, hun propedeusegetuigschrift krijgen

Doorstromen

Inmiddels is men bij de FSW al weer met het derde jaar onder het N=N systeem bezig. Hoe de eerste lichter het in de Bachelor II deed, is dus bekend. Bij psychologie kon ruw weg 80 procent door naar het derde jaar (73 procent inclusief studenten die door persoonlijke omstandigheden vakken misten, 84 procent indien deze groep buiten beschouwing wordt gelaten). Voorheen haalde 58 procent alle punten van het tweede jaar. Opvallend is dat het percentage studenten dat voor invoering van N=N net niet alle 60 punten scoorden, sterk is gedaald. Die groep is geslonken van 23 naar 2 procent. Bij pedagogische wetenschappen ging 68 procent door naar de Bachelor III. De onderwijsdirecteur

dr. Lyanda Vermeulen had wel verwacht dat een groter deel van de tweedejaars meteen zou doorstromen. Deze studenten hadden het eerste jaar immers in één jaar afgerond.

Degene die zijn blijven zitten en een paar blokken over moeten doen krijgen het advies om bij andere studies vakken te volgen of studiegerelateerd werk te zoeken. "Wij vinden het verstandiger als ze hun tijd opvullen met bijvoorbeeld werk bij een kinderdagverblijf dan met een baantje in de supermarkt", zegt studieadviseur Rob Kickert Msc. "Dan doen ze ervaringen op die in hun studie of latere werk van pas komen."

Zwart-wit

Sommige studenten, zoals Van der Bijl, doen het tweede jaar helemaal opnieuw. Door persoonlijke omstandigheden lukte het haar niet om de Bachelor II in één keer te halen. "Ik had al snel door dat het tweede jaar vanwege de situatie waarin ik zat, niet haalbaar was. Ik ben na drie blokken gestopt zodat ik me helemaal kon richten op mijn herstel. Ik had wel twee vakken binnen, maar doe toch alles over. Eén vak is namelijk geschrapt en het andere vak heb ik opnieuw gedaan om er weer goed in te komen. Het tweede jaar is namelijk best pittig, het niveau is echt hoger dan het eerste jaar." Studiegenoten die ook zijn blijven zitten, en dus de bachelor II spreiden over twee jaar, vullen volgens Van der Bijl hun tijd soms met commissiewerk bij één van de vele verenigingen aan de EUR. De studieadviseurs van psychologie kennen alle studenten die doubleren. Ze zijn allemaal op gesprek geweest. Sommigen kunnen, als ze openstaande vakken uit de eerste drie blokken halen, alsnog aan de Bachelor III beginnen. Anderen doen alvast de minor uit het derde jaar, want daarvoor is het hebben van 60 punten de vereiste. Dat studenten een jaar kwijt zijn als ze blijven zitten, is dan ook te zwart-wit gesteld aldus studieadviseur Martine van de Paal.

Colofon

SoFa nr. 4 jaargang 6 – 11 februari 2014

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Sanne van der Most, Pamela Roumen, Caroline van der Schaaf en Martine Zeijlstra

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 25 maart 2014

Reorganisatie begint zich af te tekenen

Het uur U nadert langzaam maar zeker: de reorganisatie vordert stapje bij stapje. Het visietraject is in volle gang en zal eind april resulteren in een toekomstplan. De eerste concepten van de opleidingen en het faculteitsbureau over een financieel en inhoudelijk gezonde organisatie zijn bijna af.

Tekst: Mary van der Graaf

Hoe ingrijpend zal de reorganisatie uitpakken? Zal de grijze golf, waardoor op afzienbare termijn veel mensen de FSW verlaten, toch geen uitkomst bieden, zijn de verontrustende cijfers die afgelopen december gepresenteerd werden wel juist of zullen toenemende studentenaantallen voor een meevaller zorgen? Dit soort gedachten circuleren binnen de faculteit; als er ergens een strohalm opduikt wordt die vastgegrepen.

Ondertussen is het proces in formele zin weer een stapje verder nu de personeelsgeleding van de Faculteitsraad (F-raad) een positief advies over het voornemen tot reorganisatie heeft gegeven. Alleen de Universiteitsraad moet zich hier nog over buigen. Dat zal waarschijnlijk gebeuren in de maand april.

De F-raad heeft wel een aantal voorwaarden aan zijn advies verbonden (zie ook het mailbericht van de raad van 10 maart). Zo vindt de raad dat PGO en kleinschaligheid geen dogma's horen te zijn. Kwaliteit en betaalbaarheid dienen voorop te staan bij het inrichten van het onderwijs. Ook de financiële ruimte van de decaan dient in een reorganisatie ter discussie te staan en verder zou het beschikbare budget voor het faculteitsbureau afhankelijk moeten worden van de 'studenteninstroom'. Aan de decaan is verder gevraagd naar een (extern) onderzoek over de beleidskeuzes uit het verleden die mogelijk hebben bijgedragen aan de huidige tekorten. Hieruit kunnen lessen voor de toekomst worden getrokken.

Dienstverlening

Over de ondersteunende staf, het OBP, adviseert de raad dat besparingen op de overhead gericht moeten zijn op verbeteringen in het proces, niet op het afbouwen van dienstverlening. Vermeden moet worden dat door bezuinigingen bij het OBP administratieve en ondersteunende taken de facto bij het wetenschappelijk personeel komen te liggen.

Universiteitsbreed is er ook een reorganisatie bij het OBP aangekondigd: in totaal moet er 110 fte verdwijnen. In de bezuinigingsplannen van de FSW wordt hier rekening meegehouden. Dit betekent dat het OBP alleen te maken krijgt met de reorganisatie van de FSW en geen extra reorganisatieronde vanuit de universiteit over zich heen krijgt. Wel is het mogelijk dat er veranderingen in werkprocessen zullen zijn als gevolg van de EUR-brede reorganisatie. Voor de raad is het echter van belang dat de bezuinigingen op het OBP beperkt blijven tot het geormerkte bedrag.

Samenwerking

Het visietraject over een toekomstbestendige faculteit is ondertussen in volle gang. Eind april moet dit uitmonden in een toekomstplan. De eerste concepten van de opleidingen en het faculteitsbureau over een financieel en inhoudelijk gezonde organisatie worden op dit moment uitgewerkt.

Daarnaast zijn er binnen diverse afdelingen van de FSW brainstormsessies georganiseerd. Zo hebben medewerkers van bestuurskunde en sociologie uitvoerig gesproken over meer samenwerking. Voor de masteropleidingen lijkt dit een reële optie, maar afgaande op geluiden uit de wandelgangen kunnen er voor de bachelor op korte termijn geen wereldschokkende resultaten verwacht worden. De besparingen van eventueel meer samen optrekken zijn beperkt en daarnaast zorgen de verschillende onderwijsvormen – PGO bij sociologie en 'de academie-atelier-formule' bij bestuurskunde – voor de nodige hobbels.

Het visietraject is in volle gang

Wanneer het toekomstplan openbaar wordt, is nog niet duidelijk. Wel duidelijk is dat dit plan de basis vormt van het reorganisatieplan waarin besloten ligt hoeveel en welke functies de nieuwe organisatie nodig heeft. Deze fase, met een gedetailleerde uitwerking van welke middelen waar ingezet gaan worden, zal naar verwachting in september afgerond zijn. Het opstellen van een personeelsplan staat voor oktober gepland. Een spannend moment, want daarin staat aangegeven wie met ontslag wordt bedreigd, wie een andere positie krijgt of voor wie op een andere wijze de rechtspositie wijzigt.

Het reorganisatieplan kan echter alleen uitgerold worden als de personeelsgeleding van de F-raad ermee instemt. Volgens de routekaart van de reorganisatie wordt de raad in november om een eindoordeel gevraagd.

Sociaal plan

Overleg met EUROPA (de samenwerkende vakbonden) over het sociaal plan voor het personeel staat voor december ingeroosterd. EUROPA wil echter al na het bekend worden van het personeelsplan een voorlichtingsbijeenkomst organiseren. Men vindt het belangrijk medewerkers zo snel mogelijk te informeren over hun rechtspositie en om tips te geven aan met ontslag bedreigd personeel. Volgens de voorzitter van EUROPA, drs. Jan Sirks, gelden voor deze reorganisatie de voorwaarden van de huidige cao en de bestaande reorganisatiecode van de EUR, ook al komt er op korte termijn een nieuwe cao.

Drift bedrijft nieuwe wetenschap

Het gaat goed met Drift. De ene na de andere grote subsidie wordt binnengehaald. "Toch gek, als je bedenkt dat we in 2011 vanwege tekorten geen afdeling meer konden blijven van de faculteit, maar als als bv verder moesten," zegt directeur - en sinds kort ook professor - Derk Loorbach.

Tekst: Sanne van der Most

'Professor sociaal economische transitie'. De naam van zijn nieuwe professoraat heeft Derk Loorbach zelf bedacht. "De overheid kan wel van alles willen en roepen, maar uiteindelijk zijn het de mensen zelf die veranderingen teweeg moeten brengen," zegt hij. "Alles moet efficiënter, maar of dat altijd beter is, is nog maar de vraag. Neem de zorg. Daar spelen nu grote veranderingen gericht op verbetering van het systeem, maar die lopen op de lange termijn bijna altijd vast. Transitie management probeert grip te krijgen op die dynamiek en de tegenkrachten."

(pas)fott loorbach Dat is waar Loorbach zich vanuit Drift (Dutch Research Institute for Transitions) en nu dus ook als professor mee bezighoudt. En wat betekent dat concreet? Loorbach: "Een voorbeeld uit de jeugdzorg: Sinds de jaren '60 zijn er allerlei instellingen die zich bezighouden met kwetsbare jongeren. Zorgen dat ze van de straat af gaan. De manier waarop dat gebeurt, slingert al jaren heen en weer tussen stevig aanpakken enerzijds en empowerment en het stimuleren van eigen kracht anderzijds. De politiek voert enorme discussies over hoe het beter kan, en hoe ze dichterbij de mensen kunnen komen, maar dat leidt grosso modo vooral tot nieuwe structuren die nog meer kosten met zich mee brengen."

Dubbelrol

"Eigenlijk hebben wij een soort dubbelrol," zegt Loorbach. "We maken wetenschappelijke analyses van maatschappelijke problemen, én we komen met praktijkoplossingen, met alternatieven." Die manier van werken levert Drift veel praktijkopdrachten op. De afgelopen maanden zijn er een paar aardige subsidies binnengekomen. Steeds meer grote gevestigde partijen willen met het instituut samenwerken. "Geweldig natuurlijk," zegt Loorbach. "Toch is het allemaal een beetje raar gelopen. De faculteit heeft ons indertijd als onderzoeksinstituut afgestoten omdat we grote schulden zouden hebben. We werden zelfstandig, moesten onze eigen subsidies gaan binnenhalen en inmiddels zijn we behoorlijk succesvol en in die zin juist een voorbeeld voor de faculteit. We krijgen grote opdrachten vanuit overheden en het bedrijfsleven. En onlangs weer een subsidie vanuit NWO."

Bronscheiding

Drift wil het werkelijke probleem benoemen en analyseren, de valkuilen in kaart brengen en zonder al die systeemtaal tot een inhoudelijke aanpak komen die wél helpt. Niet alleen bij sociaal maatschappelijke problemen maar ook bij zaken als duurzaamheid. In opdracht van onder meer Shell doet Drift onderzoek in de energiesector. "We analyseren de dynamiek tussen opkomende niches als zelflevering en het bewegende fossiele regime."

Drift verricht onder andere onderzoek naar afvalbeleid

In opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten doet Drift onderzoek naar afvalbeleid. Loorbach: "Nederlandse gemeentes doen dat op uiteenlopende manieren die lang niet allemaal even goed zijn voor het milieu en de portemonnee. Van verbranding tot bronscheiding. Het maakt nogal verschil." Drift bracht dat allemaal in kaart en kwam erachter dat politieke en financiële redenen regelmatig vooruitgang belemmeren. Vaak zitten gemeenten vast aan een systeem of aan contracten die al jaren lopen.

Zoet ironisch

De sleutel van het succes zit hem volgens Loorbach in het feit dat Drift 'nieuwe wetenschap' bedrijft. "Wetenschap die theoretisch onderbouwd is en kennis ontwikkelt, maar die tegelijkertijd maatschappelijk geëngageerd is en met alternatieven komt. Wij combineren kennis uit verschillende disciplines en alle mensen die hier werken, doen dat met hun hoofd én hun hart. Iedereen is erg betrokken en geïnspireerd."

Met die schulden uit 2011 bleek het overigens erg mee te vallen. Na het eerste jaar op eigen voeten maakte Drift een winst van 8000 euro. Loorbach: "Daar ben ik toch behoorlijk trots op. Net als op het feit dat ik gesteund door de decaan het hoogleraar-traject mocht doorlopen. Dit ondanks het feit dat de faculteit een vacaturestop heeft. Het blijft raar. Zoet ironisch kun je wel zeggen."

Stage ook belangrijk als opstap

Het is voor de meeste studenten de eerste kennismaking met de praktijk: de stage. Spannend, leerzaam en, als het goed is, vooral ook een leuke en bijzondere ervaring. Stagecoördinatoren Kayin Mui (PW) en Leen Kemeling (BSK) vertellen waarom.

Tekst en fotografie: Caroline van der Schaaf

Het zijn spannende tijden voor Kayin Mui van pedagogische wetenschappen: vorige week begonnen 'haar' derdejaars studenten aan niet alleen hún eerste stage, maar ook de allereerste stage in de geschiedenis van de opleiding. "Ik ben héél benieuwd hoe ze het doen."

Er hangt best wat van af: als de stagiairs bevallen, dan worden de stagecontacten wellicht vaste adresjes. Zo is dat in ieder geval gegaan bij bestuurskunde, vertelt Leen Kemeling. "Wij hebben inmiddels een hele database met organisaties waarbij studenten stage kunnen lopen. We hoeven er niet al te veel aan te doen: die organisaties weten ons te vinden."

Mui is intussen hard bezig zo'n databank op te zetten. Daarbij loopt ze wel tegen een paar hindernissen aan. "Veel instellingen weten niet dat er een studie pedagogische wetenschappen is in Rotterdam. Leiden en Utrecht zijn toch nog bekender. En binnen Rotterdam denken ze vaak eerder aan de hogescholen. Wij moeten onszelf echt nog op de kaart zetten."

En: er ligt concurrentie op de loer. "Er zijn ook veel pas afgestudeerden die werkervaringsplekken zoeken. Daarnaast merken wij dat veel zorginstellingen door de decentralisatie van de jeugdzorg – in 2015 gaat de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg van het Rijk naar de gemeenten – even geen stagiairs aannemen, omdat het intern bij hen nu te rommelig en onrustig is."

Maar er blijven genoeg interessante stageplaatsen over. Zo doen de studenten pedagogische wetenschappen (PW) werkervaring op bij bijvoorbeeld ggz Bouman, Yulius, de gemeente Rotterdam of het speciaal onderwijs. Studenten bestuurskunde (BSK) gaan in de publieke sector aan de slag: bij ministeries, gemeentelijke instellingen, ziekenhuizen, scholengemeenschappen, politie, brandweer, de Rekenkamer. "De studenten zitten op heel veel verschillende plekken. Een paar jaar geleden heeft een student bijvoorbeeld een paar weken meegelopen met burgemeester Aboutaleb. Erg leuk."

Het veld in

Beide studies kennen twee momenten waarop de studenten het veld ingaan: bij PW in het derde jaar gedurende tien weken en in de master ongeveer vier tot vijf maanden; bij BSK vijf weken in het

tweede jaar en minimaal drie maanden in de masterfase. "Het is fijn dat studenten tijdens hun stages te weten komen wat ze wel en niet leuk vinden," zegt Mui. "Als er maar één stage is, en je komt er dan halverwege achter dat dit het net niet is, is dat heel vervelend. Nu kunnen ze zich beter oriënteren."

Bovendien kan een stage een goede opstap zijn naar een baan, zegt Kemeling. "Met name wáár je stage loopt, kan straks van belang zijn bij het starten van een professionele carrière. Als je drie maanden stage hebt gelopen bij het ministerie van Sociale Zaken, staat dat zeker mooi op je cv." Studenten moeten natuurlijk zelf iets zien te maken van hun stage, maar krijgen ook ondersteuning vanuit de faculteit. De studenten van Kemeling komen tijdens hun eerste stage wekelijks een dag terug naar de universiteit. "Om elkaar weer te zien en ervaringen uit te wisselen." Mui's studenten komen elkaar tegen tijdens twee intervisiebijeenkomsten, waar de stages worden geëvalueerd. Bovendien worden de studenten van beide studierichtingen begeleid door docenten.

Presenteren

Overigens betekent de luxe van een lijst met stageadressen niet dat de studenten bestuurskunde de stages op een presenteerblaadje krijgen aangereikt, zegt Kemeling. "Studenten zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het vinden van een stage. Ze moeten er zeker wat voor doen. Solliciteren bijvoorbeeld. In het tweede jaar bieden wij hen een sollicitatietraining aan. Heel leerzaam en nuttig, want het is voor studenten de eerste keer dat zij zich bij een organisatie presenteren."

Daar is Mui het mee eens. "Het is goed dat ze dat vroeg leren. Ons curriculum is zo opgebouwd dat studenten de eerste jaren al heel veel vaardigheden oefenen. Bij andere opleidingen gaan ze meestal pas in de masterfase een kind testen, onze studenten doen dat al in de eerste drie jaar. Ze leren al met verschillende instrumenten werken."

Een stagiair draagt daarom ook echt iets bij met zijn stage. "Organisaties krijgen geen studenten die eigenlijk nog niks kunnen betekenen; onze studenten hebben al rapporten geschreven, interviews afgenomen, testen gedaan. Ze kúnnen echt iets."

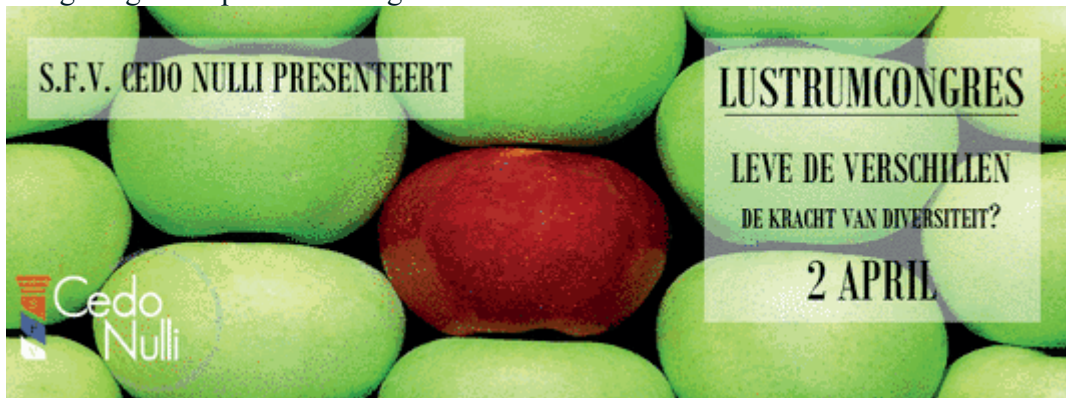
Congres moet alle FSW'ers aanspreken

Een onderwerp dat alle opleidingen van de FSW aanspreekt en interessante sprekers strikken. Dat was voor Cedo Nulli de belangrijkste opgave bij het organiseren van het lustrumcongres op 2 april. Het lijkt erop dat de studievereniging daar goed in geslaagd is.

Tekst: Mary van der Graaf

Een maand voor aanvang van het lustrumcongres loopt René Karens, de voorzitter van de lustrumcommissie, zwaaiend met zijn mobiel de kamer van Cedo binnen. De eerste versie van het promotiefilmpje voor het congres is af en dat moet even bekeken worden. De reacties zijn enthousiast. Geen wonder, het is een heel professioneel en gedurfd filmpje. Televisiefragmenten met soms boude uitspraken van bekende personen maken duidelijk dat het thema over diversiteit gaat. “Dit onderwerp heeft niet alleen betrekking op allochtonen en autochtonen, maar ook op mannen of vrouwen aan de top,” verduidelijkt Debby Verhagen, secretaris van de lustrumcommissie en tweedejaars pedagogische wetenschappen.

De keuze van een goed thema is een lange zoektocht geweest, vooral omdat het congres relevant moet zijn voor alle vier de opleidingen van de faculteit. Ook bij het bedenken van de titel voor het congres ‘Leve de verschillen - De kracht van diversiteit?’ is men niet over één nacht ijs gegaan. De insteek van het congres moet daarin gelijk duidelijk zijn. Namelijk dat diversiteit niet, zoals vaak gebeurt, als probleem wordt neergezet, maar vanuit verschillende invalshoeken wordt benaderd. Dat je kunt genieten en profiteren van verschillen. Anderzijds, problemen rondom diversiteit negeren is ook geen goede optie. Het vraagteken in de titel staat er daarom niet voor niets.

Relevant

Om aansprekende sprekers voor het congres te krijgen, bleek geen sinecure. Gelukkig werd wel snel duidelijk dat prof. dr. Kim Putters, de directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en alumnus van bestuurskunde op 2 april acte de présence kon geven. Later wist men de Rotterdamse wethouder Korrie Louwes te strikken. Verhagen en haar drie kompanen die het leeuwendeel van het congres organiseren, Hanno de Schipper (soc), Quinten Lainert (bsk) en *Cataline Sinnige* (psy, tevens voorzitter van Cedo Nulli), zijn blij met de wethouder die onder meer onderwijs en diversiteit in haar portefeuille heeft. Voor pedagogen en psychologen kan deze spreker zeker relevant zijn. *Last but not least* contracteerde men ook Zihni Özdil, publicist en historicus van de Erasmus School of History, Culture and Communication (ESHCC). Iemand die er met een gestrekt been ingaat als het over diversiteit gaat, aldus Karens. “Hij vond het een geweldig thema, want, en nu citeer ik: ‘Het thema is abject en laat precies zien wat er mis is met het denken over diversiteit in Nederland, namelijk denken in verschillen en het wordt tijd dat Nederland dat eens gaat inzien.’” Daarnaast zal

ook de voorzitter van het College van Bestuur, Mr. Pauline van der Meer Mohr aanwezig zijn: zij opent het congres.

Workshops

Verhagen en Karens zijn ook heel enthousiast over de vier workshops in het middagprogramma na de gratis lunch. 'De school zonder racisme' verzorgt een workshop. "Zij doen iets vergelijkbaars als 'Het Grote Racisme Experiment' dat onlangs op tv was. Spelenderwijs worden de gevolgen van ongelijke behandeling duidelijk gemaakt," vertelt Verhagen. "Mensen worden geconfronteerd met het feit dat vrijwel iedereen enige vorm van racisme hanteert."

„Ook de politie komt langs en die gaat echt iets heel leuks doen, maar daar mogen we niets over zegen behalve dan dat ze ons bewust gaan maken van onze eigen vooroordelen; de manier is nog geheim. Die workshop gaat mensen echt verbazen. We hebben ook 'Oei voor groei'. Oei is de achternaam van iemand die je op sleeptouw neemt over gedachten die ten grondslag liggen aan diversiteit. Een beetje een psychologische invalshoek van diversiteit. En het Rotterdams Kenniscentrum Diversiteit geeft ook een workshop: zij komen met een meer bestuurskundig benadering."

Nu het congres nadert, richten de commissieleden zich meer en meer op de organisatorische *fine-tuning*. Op het regelen van de promotie, de inschrijvingen, de lunch en de duizend en één dingen die het organiseren van een congres met zich meebrengt. De omvang van dit project vinden ze niet te vergelijken met de lezingen die de vereniging vaak organiseert. Het kost ook veel meer geld. "Het meeste van ons lustrumbudget gaat naar het congres," zegt Verhagen. "We wilden niet zoveel geld uitgeven aan feesten en het gros reserveren voor inhoudelijke activiteiten. Wij zijn tenslotte een studievereniging."

Met het congres hoopt Cedo Nulli ook de aandacht te trekken van de vele allochtone studenten aan de FSW. "Binnen de vereniging zijn relatief weinig allochtonen actief en dat zouden we graag anders zien," aldus Karens. "Cedo is verder, dus qua vertegenwoordiging van mannen en vrouwen, de opleidingen en seksuele geaardheid wel heel divers."

Vakantie nemen uit solidariteit

Alle medewerkers zijn en worden verzocht hun vrije dagen op te maken en liever geen dagen te verkopen nu de faculteit in zwaar weer verkeert. Is het een makkelijk of lastig verzoek? En wat als het niet lukt? Ben je dan een spelbreker?

Tekst: Mary van der Graaf

Prof. dr. Erik-Hans Klijn van bestuurskunde

"Dit jaar waren mijn dagen toevallig voor het eerst op, doordat ik in december vierenhalf week heb opgenomen om naar Nieuw-Zeeland te gaan. Ik spaar ook vrije dagen voor een sabbatical, een periode die ik vooral reserveer voor het lezen van wetenschappelijke literatuur en het schrijven van artikelen. Maar gewoonlijk hou je dan nog zeeën van tijd over. Het verzoek vanuit de faculteit om alle vrije dagen op te nemen en ze niet te verkopen begrijp ik wel, het gaat namelijk over een paar ton die je zo kunt besparen. De bereidheid om daar gehoor aan te geven was bij ons vrij groot. Maar het moet wel duidelijk blijven dat iedereen het recht heeft om dagen te verkopen, want ik weet dat sommigen zo'n verzoek toch als pressie ervaren. Ik vind overigens dat je vakantiedagen niet meer als 'geld' moet boeken, dat zorgt alleen maar voor problemen."

Marlies Vreeswijk MSc van het International Office

"Het lukt niet om alle dagen op te maken. Ik kan en mag nooit lang achtereen vrij nemen, dat is te belastend voor mijn collega's. Er zijn altijd deadlines, alleen in november is er een rustige periode. Het werk voor de buitenlandse uitwisselingsstudenten die naar Rotterdam komen, begint in april met het verwerken van aanvragen. Vervolgens ben je bezig met de daadwerkelijke inschrijvingen en in augustus en september met het organiseren van de introductie en de vele vragen die studenten in het begin hebben. In oktober begint de tweede inschrijfronde weer. Het werk voor de Nederlandse studenten die naar het buitenland willen, loopt vooral van januari tot en met september. En dan heb ik het nog niet over de internationale studenten die voor Engelstalige masters en de nieuwe Engelstalige bachelor psychologie naar de FSW komen.

Ik heb dus een deel van mijn vrije dagen verkocht en daar voel ik me niet bezwaard over. Volgens de cao heb je daar in de basis ook de mogelijkheid toe. En door de onderbezetting bij ons kon ik niet alle dagen opnemen."

Is het makkelijk of lastig om alle vakantiedagen op te nemen?

Prof. dr. Ingmar Franken van psychologie

"Hoe het met mijn vrije dagen zit, tja ik weet het niet precies. Ze zijn vervallen geloof ik. In de zomer heb ik twee of drie weken vakantie, maar de ellende van vakantie is dat al het werkt blijft liggen en dan daarna moet gebeuren. Goed beschouwd is dit natuurlijk een absurde en dwaze gedachtegang over vakantie. Ik vind vakantie ook prettig omdat je dan toekomt aan dingen die lang blijven liggen. Je bent even vrijgesteld van managementtaken en onderwijs en je kunt je tijd besteden zoals je wilt; werken aan een boek bijvoorbeeld. Ja, mijn werk is ook wel mijn hobby. Ik spaar geen vrije dagen voor een sabbatical. Daar heb ik eigenlijk niet zo bij stil gestaan, maar het is een goede gedachte."

Trude Dalm secretaresse bij pedagogische wetenschappen

"Ik heb een goede oplossing voor al mijn vrije dagen. Voor een heel jaar heb ik best veel verlofdagen met alle senioren dagen erbij. In de zomer neem ik een paar weekjes aaneen verlof, maar verder ik kan niet zomaar een aantal weken achter elkaar weg. Daarom neem ik de vrijdag, wanneer ik een halve dag zou moeten werken, vrij. Het werk blijft zo niet stilliggen, en ik heb een lang weekend. Dat is een win-win situatie. Het verzoek om alle dagen op te nemen kwam vorig jaar een beetje laat, mensen konden er soms niet aan voldoen vanwege onderwijsverplichtingen. Dagen meenemen of verkopen is bovendien geregeld via de cao. Bij onze capgroep is het allemaal soepel opgelost. De dagen zijn opgemaakt en in een paar gevallen is het restant, dat door onderwijsverplichtingen niet eerder kon worden opgenomen, meegenomen naar het nieuwe jaar en voor eind februari opgemaakt."

Studenten begeleiden met blik op de toekomst

Probleemgestuurd onderwijs (PGO) kan niet zonder goede tutoren die studenten begeleiden. Fabian Wolters (23) en Nelleke Deijkers (26) doen dat werk bij psychologie. Ze geven er al opgedane kennis door én kijken naar hun eigen toekomst.

Tekst: Martine Zeijlstra

Fabian Wolters wist al snel dat hij tutor wilde worden. "Ik vond het erg leuk hoe mijn eigen tutor in mijn onderwijsgroep te werk ging, en wilde dat ook wel. Ik heb de lesstof zelf al gehad, was goed in mijn opleiding en wil die kennis graag doorgeven aan anderen."

Nelleke Deijkers volgt het advanced research programme en tutor zijn is daar een onderdeel van. Ze is nu nog bezig met haar master psychologie, maar wil als ze klaar is graag de wetenschap in. "Tutor zijn is een goede voorbereiding op lesgeven," zegt ze.

Leerzaam

Beide tutoren beheersen de lesstof die zij aan hun studenten geven erg goed. Maar het is een vak apart om het ook aan anderen door te geven, zegt het tweetal. "In het begin dacht ik dat ik heel professioneel en afstandelijk moest blijven en alles perfect moest gaan," zegt Deijkers. "Ik weet van mezelf dat ik druk en chaotisch kan zijn en wilde dat een beetje verbloemen. Daar werd ik onzeker van. Ik moest echt mijn eigen lesstijl ontdekken. Ik ben niet afstandelijk, maar enthousiast. Ik wil juist een leuke sfeer creëren met studenten. Omdat je samen aan het werk bent."

Ook Wolters leerde veel van zijn eerste jaar voor een groep studenten. "Tijdens de laatste anderhalve maand voor de zomervakantie merkte ik dat mijn groep studenten niet meer zo'n zin had in de lessen," zegt hij. Ze zaten al met hun gedachten bij hun vakantie of de Kralingse Plas. "Een student vroeg mij toen of ik het lesgeven nog wel leuk vond. Ja, dacht ik. Maar ik vind jullie nu even niet meer zo leuk. Daar schrok ik wel van."

Hij besloot het roer om te gooien en niet meer zo vatbaar te zijn voor de stemming van zijn studenten. "Ik moet zelf het enthousiasme erin houden," zegt hij. Sindsdien is dat niet meer zo moeilijk. "Ik probeer nieuwe verbanden aan te wijzen en wijs ze op nieuw onderzoek. Studenten die licht verveeld zijn, leven dan weer helemaal op."

Kritisch

Het tweetal probeert hun studenten een kritische houding aan te leren door ze veel vragen te stellen. "Zo kom je erachter of ze de stof echt begrijpen," zegt Deijkers. "Soms hebben studenten een ontzettend vlotte babbel en geven ze een heel charismatisch antwoord op een vraag. Maar ik prik er zo doorheen als het nergens op slaat," zegt ze.

Hetzelfde geldt voor studenten die meeliften op het succes van anderen. "Als studenten de samenvatting van iemand anders gebruiken, snappen ze de context niet," zegt Deijkers. Datzelfde geldt voor groepswork, vindt Wolters. "De studenten die vrijwel niets doen, beheersen de stof niet en daar kom je zo achter."

Tutoren zijn vooral belangrijk omdat studenten niet altijd even kritisch zijn, vinden Wolters en Deijkers. Wolters: "Tijdens het lezen van een tekst, wijs ik ze erop dat sommige onderzoekers wat al te vleidend over hun eigen research schrijven." Deijkers: "Sommige teksten zijn vrij bizar, daar probeer ik dan met ze over te praten." Wolters: "Van studenten die dat al door hebben, word ik heel enthousiast. Het is mooi om te zien als ze doorkrijgen hoe de stof in elkaar steekt."

'Als tutor kun je alles overzien en analyseren wat er in een lokaal gebeurt.'

Als tutor kun je alles overzien en analyseren wat er in een lokaal gebeurt, zeggen Wolters en Deijkers. "Ik kan bijvoorbeeld zien wanneer iemand de samenvatting van een ander gebruikt. Maar ook wanneer studenten met elkaar zitten te flirten," grinnikt Wolters.

Toekomst

Voor Deijkers die later de wetenschap in wil, heeft het tutorschap nog een prettige bijkomstigheid. „Het is handig omdat je zo in het vizier van professoren blijft. Het is makkelijker om een Phd-aanstelling te krijgen als professoren je al kennen. Daarnaast is het tutorschap een belangrijke voorbereiding op het onderwijs dat je als wetenschapper zal verzorgen, want lesgeven leer je alleen in de praktijk."

Wolters weet door zijn ervaring als tutor juist dat hij niet de wetenschap in wil. "Ik heb door het tutorschap ontdekt dat ik onderwijs veel leuker vind dan onderzoek. Ik wil nu dus liever verder gaan in het onderwijs."

Colofon

SoFa nr. 5 jaargang 6 – 25 maart 2014

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Sanne van der Most, Pamela Roumen, Caroline van der Schaaf en Martine Zeijlstra

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 13 mei 2014

De middenklasse onder druk

Het gaat niet goed met de middenklasse. Banen verdwijnen, huizen staan ‘onder water’, opwaartse sociale mobiliteit voor de kinderen is niet meer vanzelfsprekend en voorzieningen worden wegbezuinigd. Dat heeft mogelijk politieke gevolgen, zegt socioloog prof. dr. Jack Burgers.

Tekst: Sanne van der Most

Het is niet zo zeer dat de middenklasse verdwijnt, zoals sommigen beweren. Jack Burgers signaleert vooral een achteruitgang van hun sociaaleconomische positie, een achteruitgang die al lang voor de financiële en economische crisis is begonnen. “Er is een steeds grotere inkomensongelijkheid ontstaan. Rijkdom komt steeds meer terecht bij de mensen met vermogen. Generaties lang deden de meeste mensen het beter dan hun ouders,” zegt Burgers. “Hogere opleidingen, betere banen, mooiere huizen. Er zat een stijgende lijn in, ‘opwaartse sociale mobiliteit’ noemen sociologen dat. Inmiddels gaat dat al lang niet meer voor iedereen op. Sterker nog, kinderen steunen tegenwoordig langer op hun ouders. Vroeger hielpen kinderen hun ouders. Nu is het vaak andersom. En die ouders - de veertigers en vijftigers van nu - helpen nog wel steeds hún ouders en die zorg zal alleen maar verder toenemen. Zij zijn dus dubbel belast. Studenten van mij doen op dit moment in het kader van hun masterscriptie onderzoek naar dit onderwerp.”

Baanonzekerheid

Waar komt die verslechterde positie precies vandaan? Hoe komt het dat er tegenwoordig twee goede inkomens nodig zijn om een normaal leven te kunnen leiden en een huis te kunnen betalen? En waarom kunnen mensen steeds minder sparen en zijn ze langer afhankelijk van hun ouders? “Door de automatisering en verplaatsing van werkgelegenheid is er steeds meer baanonzekerheid ontstaan,” legt Burgers uit.

“Veel werk kan door machines worden gedaan of, als het om dienstverlening gaat, door consumenten zelf door middel van internet waardoor ook veel banen op de tocht zijn komen te staan. In Oss hebben honderden mensen recent hun baan verloren bij MSD/Organon, onder wie ook heel wat academici. Een hoge opleiding is steeds minder een garantie voor een vaste baan. Daar komt nu de crisis nog eens overheen. Die heeft het probleem verder verergerd. De concurrentie op de arbeidsmarkt wordt steeds groter. Er is minder bescherming voor werknemers en je komt veel sneller in de bijstand. Als gevolg van de crisis stortte in Nederland de woningmarkt in. Mensen zitten nu vast aan een hypotheek in plaats van aan een huis. Bovendien heb je voor een hypotheek meestal twee inkomens nodig. In een tijd waarin nog steeds veel mensen scheiden, is dat behoorlijk problematisch.”

Gevolgen

Hoe erg is dit alles? Burgers: “Als socioloog kijk ik niet naar ‘hoe erg’ iets is, maar vooral wat het voor mensen betekent en welke gevolgen het voor een samenleving heeft. Dat laat natuurlijk onverlet

dat er sprake is van toenemende zorg bij veel mensen. Interessant is dat de middenklasse, als het om bestaansonzekerheid gaat, wat meer op de onderklasse gaat lijken die al veel langer met dat fenomeen bekend was natuurlijk.”

Het gaat niet goed met de middenklasse

En dat heeft consequenties, weet Burgers. “Je ziet het terug in het stemgedrag. Dat wordt radicaler. We nemen een hardere positie in tegen buitenlanders en mensen die ‘onze banen inpikken’. Er ontstaat Eurosceptis. Hoogopgeleiden hadden lang geen last van concurrentie. Dan is het makkelijk om een tolerante houding te hebben tegenover vreemdelingen. Maar wacht maar tot je als hoog opgeleide wordt weggeconcentreerd door academici uit het buitenland.”

De inkomensverschillen zullen nog wel een tijdje blijven groeien. “Voorspellen is altijd lastig,” zegt Burgers. “Maar dit is wel een trend die niet zomaar voorbij gaat, ook al trekt de economie weer aan en gaat de lucht uit de huizenmarkt. Veel economische activiteiten zijn verplaatst, geautomatiseerd of gedigitaliseerd. Niet echt een opbeurend verhaal dus, maar sociologisch gezien wel razend interessant!”

Publicatienormen

De discussie over publicatienormen werd onlangs weer aangezwengeld door stukken in de landelijke dagbladen van Jean Tillie en Henk Wesseling. Reden voor SoFa om de onderzoeksdirecteuren van psychologie en sociologie, Jan van Strien en Godfried Engbersen, een bijdrage aan dit debat te vragen.

Prof. dr. Jan van Strien

Het einde van de publish or perish-cultuur?

In het nieuwe Standard Evaluation Protocol dat vanaf volgend jaar gaat gelden voor de onderzoeksvisitaties van de Nederlandse universiteiten is het criterium 'productiviteit' geschrapt. Betekent dit tot ieders grote opluchting het einde van de publish or perish-cultuur? Natuurlijk niet. Een protocol dat door de Nederlandse universiteiten is opgesteld gaat de wetenschappelijk wereld niet veranderen. Probeer maar eens een Europese subsidie aan te vragen met een gering aantal Engelstalige publicaties of met voornamelijk Nederlandse publicaties op je naam. Gaat je niet lukken. Onderzoek doen is het scheppen van nieuwe kennis, en om een beetje onderzoek te kunnen doen moet je Engelstalige aanvragen en artikelen schrijven. In een tijd van internationalisering is het wat naïef om het belang van Nederlandstalige

publicaties te onderstrepen, zoals Tillie (bijzonder hoogleraar electorale politiek, UvA) en Wesseling (emeritus hoogleraar algemene geschiedenis, Leiden) doen.

Vanzelfsprekend zijn er verschillen in publicatie-cultuur tussen bijvoorbeeld de sociologie en de psychologie. Het Nederlandse psychologie-onderzoek is van oudsher internationaal georiënteerd. Veel onderzoekers zijn lid van een internationale onderzoeksorganisatie die congressen organiseert en een vaktijdschrift uitgeeft. Wat wij in Rotterdam onderzoeken, wordt ook in Canada of in China onderzocht. Dus is een focus op Engelstalige artikelen het meest voor de hand liggend.

Als we het dan vervolgens over kwaliteit hebben, dan kom je vooralsnog op ISI-ranked tijdschriften uit, omdat een ISI-vermelding aangeeft dat we met een serieus tijdschrift van doen hebben. De artikelen in deze internationale tijdschriften worden dan vooral door buitenlandse vakgenoten gelezen, en dat is ook precies de bedoeling. Niets is zo inspirerend als op een congres met die vakgenoten van gedachten te wisselen over de gepubliceerde onderzoeken. Valorisatie is belangrijk, maar is een afgeleide van het onderzoek. Je bent wat mij betreft verkeerd bezig als je onderzoek doet om quotes te scoren als 'vleeseters zijn hufters' of 'van eieren eten ga je sneller reageren'.

Dus toch gewoon publish or perish? Hopelijk leidt de bezinning op het criterium 'productiviteit' ertoe dat beoordelaars zich niet meer blind staren op mega-publicatielijsten. Tegelijkertijd is duidelijk dat weinig of niets publiceren ook geen optie is. Verandert er nu iets in het beleid van de interne beoordeling van de onze onderzoekers? Ik denk dat we een vooral een nuancering gaan aanbrengen met betrekking tot de kwaliteit. Bij het Instituut voor Psychologie was en is de prestatienorm dat je, om een voldoende beoordeling te krijgen, gemiddeld één (Engelstalige) senior-publicatie per jaar produceert. Dat moet toch lukken. En als het meezit publiceert je meer, maar bij alle publicaties moet ook de kwaliteit goed in het oog worden gehouden, bijvoorbeeld door in te zetten op high-impact journals. Het recent verschenen rapport van de midterm-visitatiecommissie laat zien dat we bij Psychologie de afgelopen jaren een verdere kwaliteitsverbetering hebben kunnen realiseren.

Prof. dr. Godfried
Engbersen

Huidige cultuur ontmoedigt risicovol onderzoek

Er wordt te veel onzinnigs gepubliceerd voor een minuscuul publiek. Omvangrijke publicaties (boeken) delven het onderspit en machtige commerciële firma's, zoals Thomson Reuters, bepalen wat de relevante Engelstalige tijdschriften zijn waarin wetenschappers moeten publiceren (Web of Science). Nederlands werk heeft een lage status en bijdragen voor een groter publiek (bijvoorbeeld een bijdrage in de krant) of voor een klant (ministeries, internationale organisaties, steden) tellen niet of amper mee. Het gevolg is dat wetenschap vervreemdt van haar eigen intellectuele missie en vervreemdt van de samenleving. Zie hier een korte samenvatting over wat er zoal wordt beweerd over wetenschap en publiceren.

Ik pik er vier zaken uit om er vanuit mijn vakgebied de sociologie op te reageren. Ten eerste: wetenschap gaat over grenzen en Engels is nu eenmaal

de lingua franca van de wetenschap. Het is daarom blijvend van belang om in deze taal te publiceren. En ach, op die lijst van Thomson Reuters staan heel veel tijdschriften.

Ten tweede: ik betreur het dat in Nederland studies van langere adem neergelegd in boeken aan betekenis verliezen. Dat is in landen die ons vaak ten voorbeeld worden gehouden, zoals Amerika en Engeland, minder het geval.

Ten derde: de sociologie heeft niet alleen een waarheidszoekende, maar ook een interpreterende functie voor de eigen samenleving. Goede sociologie is deels publieke sociologie. Het is van belang dat ook niet-academische publieken kennis nemen van sociologische inzichten. De grootmeesters van de sociologie hebben zich nooit een eenzijdige publicatiecultuur laten opleggen. Max Weber schreef voor de Frankfurter Zeitung, Berliner Tageblatt, Berliner Börsenzeitung en voor de Münchner Neueste Nachrichten; Karl Marx publiceerde in diverse kranten (waaronder de Rheinische Zeitung en The New York Herald Tribune) en Emile Durkheim schreef politieke pamfletten na de Duitse invasie in België en Frankrijk in augustus 1914.

Ten vierde: de huidige publicatiestandaarden nodigen uit tot Fordistische vormen van publiceren (lopendebandpublicaties) en tot het vermijden van eigen dataverzameling. Veel jonge onderzoekers verzamelen hun eigen data niet meer, maar baseren zich op surveygegevens verzameld door (semi-)commerciële onderzoeksbureaus. Anderen leggen zich toe op het analyseren van door anderen geschreven teksten (discoursanalyse). Dat hoeft geen probleem te zijn. Maar er kunnen principiële problemen gaan spelen van validiteit bij surveyonderzoek. En in geval van discoursanalyse wordt de performatieve werking van woorden soms overschat.

Maar mijn belangrijkste punt is dat de huidige publicatiecultuur onderzoekers ontmoedigt om risicovol onderzoek te doen.

Doorstuderen, eigen bedrijf of vrijwilliger?

Er staan momenteel zo'n 700.000 werklozen geregistreerd en de werkloosheid blijft maar stijgen. Voor pas afgestudeerden zoals Arti is het dan ook lastig een passende baan te vinden. Wat zijn goede tips voor het vinden van werk?

Tekst: Pamela Roumen

De 33-jarige Arti studeerde in 2011 af als socioloog aan de Erasmus Universiteit. Met een masterbul en een hoop idealen op zak was ze klaar om de wereld te veroveren. De realiteit pakte echter anders uit. Botweg gesteld: Arti (volledige naam bij redactie bekend) komt nu als beleidsmedewerker niet aan de bak. De afgelopen drie jaar verstuurde ze zo'n vijfhonderd sollicitatiebrieven. De keren dat ze voor een gesprek mocht opdraven? Drie.

Arti slaakt er een zucht bij. "Mijn laatste sollicitatiegesprek was voor opbouwwerk. Je zou verwachten dat dit, gezien mijn opleiding en ervaring in het welzijnswerk, een piece of cake zou zijn. Maar nee, er waren andere kandidaten met nog meer ervaring in het welzijnswerk. De voorgaande gesprekken liepen spaak omdat een interne medewerker voorrang kreeg en ik geen aantoonbare affiniteit had met ICT."

Om toch in haar vakgebied actief te blijven meldde Arti zich in 2012 bij de overheid. Hier doet ze nu vrijwillig onderzoek naar casussen. Daarnaast heeft ze er een betaalde baan als administratief ondersteuner. "Maar eind mei verloopt dit contract en ik vrees dat ik dan weer in de bijstand beland."

Vrees om in de bijstand te belanden.

Arti verkeert momenteel in een lastig parket, dat vindt ook Arko Veefkind. Hij is als directeur verbonden aan Jong Ondernemen en is pleitbezorger van een change of mindset bij jongeren. Het advies dat hij Arti geeft: begin voor jezelf. "Voor zover ik kan inschatten is deze dame een stevige persoonlijkheid. Iemand die goed in staat is om haar woordje te doen en te netwerken. Dat zijn van die skills die je bij een eigen onderneming nodig hebt," zegt Veefkind.

Volgens hem kunnen sociologen als Arti ook best een eigen adviesbureau beginnen. "Sociologen hebben een afstudeerrichting gekozen waarmee ze iets kunnen bereiken in de maatschappij. Waarom zouden ze hun kennis niet omzetten in een stuk advies en dit aan enkele grote gemeentes verkopen? Kijk, als je al drie jaar bent afgestudeerd en geen praktijkervaring hebt dan is het lastig om te gaan werken als fulltime beleidsmedewerker. Des te meer reden om voor jezelf te beginnen. Je kunt bijvoorbeeld starten met een aantal freelance klusjes. Je hebt namelijk maar één 'launching customer' nodig; een klant die jou die adviesopdracht gunt en dan gaat het wel rollen."

Pleisters plakken

Hoewel Veefkind zijn boodschap met verve brengt, is het volgens Arti geen haalbaar plan. “Voor het opzetten van een eigen adviesbureau moet je al een aantal jaar gedegen onderzoek hebben gedaan. Potentiële klanten willen immers resultaten zien. Mijn onderzoeksresultaten staan onder embargo bij de overheid. Daarnaast geldt het probleem dat verschillende overheidslagen op slot zitten. Juist vanwege de bezuinigingen.”

De sociologe vraagt zich dan ook af waarom er nog niet massaal gestaakt of geprotesteerd is.

Volgens arbeidssocioloog dr. Fabian Dekker die in december het boek ‘Bankzitten’ over werkloosheid onder jongeren publiceerde, is hier een passend, tweeledig antwoord op. “Vooral onder hoogopgeleiden heerst de instelling ‘Waarom zou ik naar het Malieveld gaan? Mark Rutte kan de internationale crisis toch niet oplossen.’ Daarnaast lijkt het alsof protesteren niet meer in is. Men wil zich niet associëren met mensen die falen of tijdelijk niet geslaagd zijn. Dat is een gekke gedachte, want aan dit falen kunnen we niks aan doen. We zitten nu eenmaal in een economische crisis en er zijn te weinig banen. Maar je geeft wel toe aan een soort persoonlijk falen als je massaal, met een collectief, staat te protesteren.”

Volgens Dekker bestaat er geen concreet advies voor werkzoekenden als Arti. “Er is geen gouden tip. Er is nu eenmaal onvoldoende werkgelegenheid. De overheid plakt tijdelijke pleisters door premiekortingen, startersbeurzen en positieve discriminatie. Maar uiteindelijk is werkloosheid een economisch probleem: er is geen banengroei. Wat je dan als werkzoekende nog kunt doen? Doorstuderen, voor jezelf beginnen of vrijwilligerswerk doen.”

Het laatste heeft Arti zich nu eigen gemaakt. Evenals doorsolliciteren, netwerken en zelfs brandbrieven sturen. “Momenteel pak ik alles aan wat ik aan kan pakken. Maar ik vraag me wel af wat voor effect dit heeft op mijn latere baankansen. Als ik weer in aanmerking kom voor een baan met niveau, dan zullen werkgevers vragen wat ik in de tussentijd heb gedaan. Ik moet dan antwoorden: administratieve ondersteuning. Misschien werkt dat dan ook wel tegen me. Daarentegen weet ik niet wat de toekomst me zal brengen. Ik weet dat mijn huidige collega’s me graag hier houden en dat de bezuinigingen uiteindelijk ophouden. De mensen met de langste adem hebben dan de meeste baankansen. De aanhouder wint ja, dus uiteindelijk moet ik die beleidsfunctie wel krijgen.”

Van Rotterdam naar Bamberg

Lasse Gerrits is een echte FSW-boy. Hij studeerde, promoveerde en maakte carrière hier. Hij haalde een Veni-onderzoeksbeurs binnen en kreeg in 2013 de onderwijsprijs 'de Arthur'. Maar net als Peter Achterberg en Peter Mascini vertrekt ook hij. Naar Duitsland, waar meer ruimte is voor ontwikkeling.

Tekst en fotografie: Mary van der Graaf

'Herr Professor'. Zo zal dr. Lasse Gerrit (34) voortaan aangesproken worden, want zijn overstap naar de universiteit van Bamberg betekent ook promotie tot hoogleraar. "Het kan raar lopen in het leven," merkt Gerrits op. "Ik ben heel per ongeluk bij de FSW terecht gekomen. Dat is echt geen grap. Na de middelbare school ging ik naar de kunstacademie in Utrecht. Daar was ik toegelaten, maar op het allerlaatste moment, eind augustus, ben ik toch geswitcht. Hoewel ik heel erg van kunst hou, vond ik het in Utrecht iets te vrij en te zweverig. Ik heb toen alsnog voor mijn tweede keus bestuurskunde gekozen. Bestuurskunde, omdat ik maatschappelijk heel betrokken was en geïnteresseerd in politiek. Ik had het naïeve gevoel iets te willen betekenen voor de maatschappij."

Het eerste jaar bij bestuurskunde vond hij helemaal niets. Gerrits overwoog te stoppen, maar zag daar na een gesprek met zijn mentor Kim Putters van af. (Prof. dr. Putters is tegenwoordig directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau.) Bovendien was het niet praktisch om voor een tweede keer te switchen. Gelukkig werd de studie, zoals Putters hem voorgehouden had, leuker naarmate hij verder kwam. In het vierde en laatste jaar, waarin hij zich focuste op ruimte en infrastructuur, voelde hij zich zelfs als een vis in het water.

Lasse Gerrits met 'de Arthur' en de Veni-onderscheiding.

Het leven na zijn studie zou Gerrits doorbrengen bij de gemeente Den Haag. Hij was daar bij de dienst stedelijke ontwikkeling aangenomen, maar tijdens het allerlaatste scriptiegesprek met zijn begeleider prof. dr. Geert Teisman werd hem gevraagd of hij niet wilde promoveren. "Ik had niet bedacht om verder te gaan in de wetenschap, wel dat het leuk zou zijn om je te kunnen verdiepen. Binnen een uur heb ik toen besloten om die baan in Den Haag af te zeggen en te gaan promoveren." In vier jaar tijd rondde hij zijn proefschrift af. Gerrits maakte hele lange dagen, want hij werkte ook de helft van de tijd voor TNO in Delft. "Ik heb vier jaar lang echt wel gebeuld."

In 2008 werd hij universitair docent en in 2010 sleepte hij, net als dr. Peter Scholten, een Veni-onderzoeksbeurs in de wacht. Dat was tamelijk bijzonder voor bestuurskunde in Nederland, want

voor Gerrits en Scholten was dat nog maar twee anderen gelukt.

Voor het Veni-onderzoek analyseert hij complexe besluitvormingsprocessen, dus onder welke omstandigheden mensen tot gezamenlijke besluiten komen. De besluitvorming over de Fyra is er een voorbeeld van. “Ik vond ik een mooie casus om uit te werken, want nu vindt iedereen dat de aanschaf van die treinen een slecht besluit is geweest, terwijl destijds toch met het volle verstand die route is ingezet. Hoe komt dat, wat is daar gebeurd, waarom heeft iedereen daar toen mee ingestemd? Dat is een fascinerende puzzel en prachtig als je daarmee aan de slag mag.”

Rotterdam is zo’n beetje het walhalla voor bestuurskundigen. Wat bezielt je om bij de FSW te vertrekken?

“Wij hebben een behoorlijke naam, dat is zeker. De reputatie van Bamberg is daarentegen klein maar fijn en wat ik belangrijk vind: ze gaan op de afdeling waar ik ga werken voor nieuw elan. Ze bieden een mooie positie als hoogleraar en ze hebben ook besloten dat er echt geïnvesteerd gaat worden in die positie. Ik mag straks mensen aanstellen en er zit een behoorlijk goede ondersteuning bij. Ik krijg dus heel veel ruimte de komende jaren. De onzekerheid over hoe het hier verder gaat, speelt ook mee. Op papier zal de reorganisatie meevallen. Onze afdeling heeft het financieel niet heel erg zwaar, dus we zullen het wel overleven. Maar de afgelopen jaren is er al voordurend beknibbeld. De ruimte om excellent onderzoek te doen en onderwijs te geven is echt substantieel afgenomen en zal verder afnemen. Dit heeft effect op het werkplezier en de werkdruk. Meer met minder, dat soort vreselijk managementjargon wordt wel gebezigd. Nog minder uren om bepaalde vakken te geven of scripties te begeleiden. En er moet steeds meer inverdiend worden met onderzoek. Dat inverdienden is op zich helemaal geen slecht mechanisme, dat heb ik zelf ook altijd gedaan, maar liever niet met een pistool tegen het hoofd. Dan kan je net zo goed bij een consultant gaan werken, dan krijg je ook een hoger salaris.

Daar tegenover staat de lonkend toekomst van Duitsland. Meer ruimte voor ontwikkeling. Dáár zeggen ze: het is crisis, dus we gaan investeren in onderwijs. Hier is het: het is crisis, dus we gaan bezuinigen op onderwijs. Dan zit ik liever in een omgeving waar we stappen vooruit mogen maken in plaats van weer uren inleveren op scriptiebegeleiding of wat dan ook.”

Zijn er voor een wetenschapper nog meer verschillen tussen Nederland en Duitsland?

In Duitsland ligt er veel minder nadruk op de publicatienormen. Dat voelt heel prettig aan. Ik ben niet vies van publiceren, maar je krijgt heel snel dat het om kwantiteit en niet om kwaliteit gaat. Het is bijzonder om te zien dat wij aan de Nederlandse universiteiten in tien jaar tijd zo naar het Angelsaksische model zijn opgeschoven, misschien wel verder dan Amerikaanse en Britse universiteiten. Het rare is, dat iedereen van laag tot hoog weet dat dit waanzin is, en toch blijven we het hanteren als instrument. Dat fascineert mij weer wel. De Duitsers hebben gewoon hun eigen koers gevaren en dat blijven ze doen.

Wat ga je vooral missen?

“Rotterdam. Mijn vrouw en ik wonen met veel plezier in Rotterdam en het valt ons niet makkelijk om dat vaarwel te moeten zeggen. Al zal Berlijn een goed alternatief zijn. Bijna iedereen van de staf woont in Berlijn. Met de trein ben je in vier uur van Berlijn naar Bamberg. Dat is goed te doen doordat al het onderwijs in twee of drie dagen wordt geconcentreerd en op de campus zijn kamers waar je kunt overnachten.”

Inspraak doet ertoe

Het is misschien wel de leukste bijbaan die er is voor een bestuurskundestudent: het voorzitterschap van de Universiteitsraad. René Karens doet het in ieder geval al zo'n anderhalf jaar met veel plezier. "Medezeggenschap is zó belangrijk."

Tekst: Caroline van der Schaaf

Toen Karens (29) in november 2012 aantrad, was dat de eerste keer dat er een student, en geen medewerker, de voorzittersstoel beklom. Voor de besproken onderwerpen maakt dat geen verschil, zegt hij. "De belangen van studenten en medewerkers lopen in de U-raad niet zo heel veel uit elkaar, hoor."

Even uitleggen: de Universiteitsraad vertegenwoordigt de studenten en medewerkers van de EUR en wordt door het College van Bestuur geraadpleegd over besluiten die het wil gaan nemen over het onderwijs-, onderzoek- en personeelsbeleid. Ook kunnen raadsleden zelf een beleidsvoorstel voorleggen aan het College. De U-raad bestaat uit twaalf studenten en twaalf personeelsleden, afkomstig uit alle faculteiten en centrale diensten, plus een voorzitter.

Medezeggenschap uitoefenen is zó belangrijk, benadrukt masterstudent Karens. Daarom is het ook zo jammer dat dat besef nog niet bij iedereen even goed is doorgedrongen. "Mensen merken soms pas het belang van een Universiteitsraad of Faculteitsraad op momenten dat dat heel zichtbaar wordt. Zoals nu bij de reorganisatie van de FSW. Maar de raad is het hele jaar door belangrijk, bij een heleboel onderwerpen. Het onderwijsexamenreglement wordt bijvoorbeeld vastgesteld door de Faculteitsraad, de Universiteitsraad gaat erover hoe hoog de collegegelden worden. Dat zien mensen nog niet altijd even goed."

Karens noemt die keer dat er zonder toestemming van de raad camera's waren geplaatst op de campus. "De raad moest instemmen met het aangepaste reglement over het plaatsen van camera's. Toen we het reglement onder ogen kregen, bleek ineens uit de bijlage dat er overal op de campus camera's waren opgehangen zonder dat daarvoor om toestemming was gevraagd. Toen was de raad terecht heel boos. Alleen de camera's die echt noodzakelijk waren voor de directe veiligheid mochten aanblijven en de rest is allemaal uitgegaan totdat er toestemming voor werd gegeven."

De U-raad wordt dus zeker serieus genomen in de besluitvorming. Zo herschreef een medewerker van de FSW laatst een stuk van het strategisch plan voor de EUR over onderzoek, dat vervolgens werd overgenomen door het College. "Omdat het beter was."

Waardering

Voor de komende verkiezingen, waarbij er alleen verkiezingen voor de studentengeleding zijn, hebben zich in totaal 22 studenten verkiesbaar gesteld. Voor de twee FSW studentzetels kan uit vier kandidaten worden gekozen. Voor de studentenzetels is er meestal genoeg animo, maar het is moeilijker om de medewerkerszetels te vullen. "Dat ligt aan de waardering," weet Karens. "De financiële waardering is slecht, maar ook de waardering door leidinggevenden. Heel jammer." Voor studenten is het raadslidmaatschap aantrekkelijker, onder meer door de goede financiële vergoeding die er tegenover staat (een beurs van negen maanden ter hoogte van de studiefinanciering, plus 120 euro per maand aan vacatiegelden). Ook Karens hoeft niet op een houtje te bijten: als voorzitter is hij voor twintig uur per week als student-assistent aangesteld. Voor de meesten is het geld dat ermee is gemoeid echter niet de doorslaggevende motivatie om in de raad te zitten, zegt Karens. "We hebben er gelukkig heel veel die intrinsiek gemotiveerd zijn."

Continuïteit

Karens zou het leuk vinden om nog even aan te blijven als voorzitter, maar dat hangt nog van een aantal dingen af. In november verloopt zijn eerste ambtstermijn, en studeert hij tevens af. Liefst wil hij daarna promoveren, en mocht dat op de EUR lukken, dan zou hij graag nog een tijdje voorzitter blijven. “Er spelen nu ook behoorlijk grote bezuinigingsplannen op de EUR. We zijn ons daar in de U-raad al een paar maanden op aan het voorbereiden, dus op zich zou het handig zijn als ik daarbij betrokken zou kunnen blijven. De raadsleden wisselen binnenkort weer, dus het zou goed zijn om wat continuïteit in de raad te hebben.”

De verkiezingen voor de U-raad en de faculteitsraden worden gehouden van 13 mei tot en met 21 mei.

Activiteitenfestijn bij Campus Festival

De universiteit zet op 24 mei haar deuren open en dat betekent veel, heel veel activiteiten. Drie FSW-dames, Jacqueline Schenk, Charly Eielts en Rebecca Moody geven alvast een voorproefje van wat zij op die bewuste dag gaan doen.

Tekst: Pamela Roumen

Dr. Jacqueline Schenk over 'Je briljante brein'

Jacqueline Schenk is universitair hoofddocent orthopedagogiek en verzorgt op 25 mei een kindercollege over hersenen en gedrag. Hierbij heeft Schenk ook een duidelijke missie: kennisoverdracht. "Het is niet alleen belangrijk om toekomstige psychologen en orthopedagogen te informeren over gedrag en de relatie daarbij met hersenen," vertelt Schenk. "Maar ook om deze kennis over te dragen aan ouders." De hoofddocent orthopedagogiek hoopt dat vooral ouders eind deze maand hun weg weten te vinden naar onze universiteit. "Ik wil hen kloppende informatie meegeven over aandoeningen als ADD en ADHD. Dat is beter dan wat ze erover in de Libelle lezen of bij Oprah Winfrey zien. Daarnaast wil ik hen handvaten bieden. Bijvoorbeeld of ze hun kind nu wel of geen medicatie moeten geven."

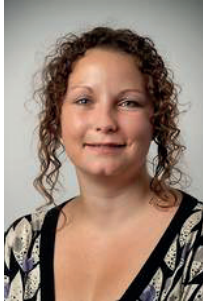
Volgens Schenk heeft ze voor haar kindercollege al een levendige presentatie paraat. "Mijn praatje kent allerlei voorbeelden van waar kinderen mee te maken krijgen. Als je bijvoorbeeld kijkt naar cartoon characters; degene met het slimme karakter heeft altijd een hoog voorhoofd. De professor met het brilletje en de witte jas? Een hoog voorhoofd. Degene die wat dommer is? Een klein voorhoofd. Het geeft aan hoe niet-wetenschappers het idee gebruiken dat als je slim bent jouw frontaal kwab goed ontwikkeld is en je dus een groot voorhoofd hebt. Dat zijn van die mooie voorbeelden die in slides ook langskomen. Soms stuurt een kind me na zo'n college nog een mailtje: 'mevrouw Schenk, ik weet nóg een karakter met een groot voorhoofd!'"

Charly Eielts over 'Test je snelheid en balans'

De 25-jarige Charly Eielts is studentassistente bij de opleiding psychologie. Naast het volgen van haar master 'Brein en Cognitie' werkte ze de afgelopen maanden ook aan softwareontwikkeling voor de Wii. Met dit videospel staat ze tijdens het Erasmus Campus Festival ook in de C-Hal van de universiteit. "Samen met Gert Jan de Bie; manager van het onderzoekslab, verzorg ik die dag een Wii-activiteit. Daarnaast is wat we op die dag gaan doen niet zozeer een spel, maar eerder een experiment." De psychologiestudente wil dan ook niet al te veel loslaten over de inhoud van haar proef. "Met de exacte titel van het experiment geven we immers ook het doel van het experiment weg."

Toch wil Eielts best een tipje van de sluier oplichten. “Bezoekers kunnen op 25 mei naar het laboratorium komen en in duo’s plaatsnemen op het Wii Balance Board. Op enkele meters afstand zien ze dan een monitor waarop animaties van bijvoorbeeld de Eiffeltoren worden gepresenteerd. Aan de deelnemende duo’s worden dan diverse vragen gesteld over de animaties die ze zien. Vervolgens vinden in de vijftien minuten dat ze op het Wii Balance Board staan ook allerlei manipulaties plaats. Zowel de manipulaties als de verschillende videogame-technieken worden dan gebruikt voor het meten van de denkprocessen van de deelnemers.”

Dr. Rebecca Moody over ‘Foto’s en video’s en hun invloed op beleid en politiek’

Rebecca Moody is universitair docent bij bestuurskunde en heeft net een onderzoek afgerond naar visual culture; het thema dat ook terugkomt in haar college van 24 mei. “Het verhaal dat ik ga vertellen is: ‘wat is de invloed van beelden op hoe beleid gemaakt wordt?’. Die vraag is voor iedereen relevant. We hebben allemaal te maken met beleid en met een maatschappij waarin beelden steeds belangrijker worden.” Volgens Moody speelt beeld nu vaak een doorslaggevende rol bij gebeurtenissen. “Kijk naar die recente situatie in de Tbs-kliniek in Venray. Met één filmpje legde een bewoner daar de misstanden vast. Om dergelijke beelden te maken had je vroeger een cameraploeg nodig en daarmee kwam je zo’n instelling überhaupt niet eens in.”

Moody hoopt met haar festivalbijdrage ook bezoekers te enthousiasmeren voor wetenschap. “Het is leuk om te laten zien dat wat er op de universiteit gebeurt geen ‘ivoren toren-wetenschap’ is, maar dat het zaken betreft waar bezoekers ook zelf over nadenken.” Zelf vindt Moody het interessant om na te denken over micro mobilisatie. “Zo’n ‘Project X’, dat uitmondde tot die rellen in Haren, bewees al dat burgers zich snel via internet kunnen mobiliseren. Maar in het voorbeeld van Haren pakten mensen zich samen naar aanleiding van een tekst. Ik wil graag kijken naar de invloed van beelden op zo’n mobilisatie. Ik weet niet of ik dat nog ga onderzoeken, maar interessant vind ik het wel.”

Op zaterdag 24 mei organiseert onze universiteit het Erasmus Campus Festival. Meer dan veertig medewerkers verzorgen dan demonstraties, experimenten en (jeugd)colleges. Onze decaan; prof. dr. Henk van der Molen, geeft tevens een jongerenlezing getiteld ‘Wat is een universiteit?’. Meer informatie over het festival? Bezoek de website:

www.eur.nl/100/opencampus/over/

‘Gebruik je stemrecht’

De gemeenteraadsverkiezingen zijn net achter de rug en de Europese verkiezingen komen eraan. Steeds minder mensen brengen echter hun stem uit. SoFa sprak met drie studenten over hun politieke dromen en hoe zij kiezers warm willen maken voor de politiek.

Tekst: Martine Zeijlstra

Kim Bischot (18), eerstejaars bestuurskundestudent kreeg politiek met de paplepel ingegoten. Haar moeder was actief voor de SP en haar stiefvader ook. Niet zo vreemd dus dat Bischot zelf ook interesse voor de politiek en de SP kreeg.

“Het is eigenlijk heel natuurlijk gegaan; mijn moeder heeft me nooit gedwongen. Mijn moeder keek naar politieke programma’s en debatten en ik dus ook. Als 12-jarige snapte ik niets van de landelijke verkiezingen en wilde ik graag weten hoe het allemaal werkte. Dus dat zocht ik dat uit. Mijn zus interesseerde het helemaal niets. Maar mij wel. Politiek is heel dynamisch, iedere keer gebeuren er weer nieuwe dingen en ik hou van die verandering.”

Sven de Langen (27), gemeenteraadslid voor het CDA in Rotterdam en bijna afgestudeerd bij bestuurskunde en **Robin Konings** (20) gemeenteraadslid voor de VVD in Teylingen (studeerde vorig jaar bestuurskunde, nu politicologie in Leiden) ontdekten de politiek op iets latere leeftijd.

De Langen: “Ik wilde profvoetballer worden, maar dat mislukte. Toen ging ik maar fysiotherapie studeren. Tijdens stages in verzorgingstehuizen in Rotterdam-Zuid ontdekte ik de politiek op de behandeltafel, omdat mensen zoveel problemen hadden. Toen wist ik, dat ik pas wat aan die problemen kon doen door zelf de politiek in te gaan.”

‘Het recht om te kiezen is niet zo vanzelfsprekend’

Konings kwam op zijn middelbare school in aanraking met de politiek. Lokale politici debatteerden met jongeren op zijn school. “Ik had nogal een grote mond en dacht dat ik het wel beter kon. ‘Als je denkt dat het beter kan, kom dan maar eens naar een fractievergadering,’ was het antwoord.” En dat deed Konings. Zo simpel als hij vier jaar geleden dacht dat politiek bedrijven was, is het niet, ontdekte hij. “Vaak zit je met meerdere partijen en organisaties aan een tafel, en iedereen heeft andere belangen.” Dat maakt politiek bedrijven ook boeiend, vindt hij. “Maar het meest interessante vind ik het als je inwoners kunt betrekken bij besluitvorming.”

Dat spreekt De Langen ook zo aan in de politiek: zorgen dat burgers betrokken raken bij politieke besluiten. “In Rotterdam geven we jaarlijks 3 miljard uit. Ik vind het tof hoe je als stad zo slim mogelijk dat geld uitgeeft. In de stadsdeelraad van IJsselmonde moesten we bijvoorbeeld een aantal

buurthuizen sluiten. Maar we konden er wel voor zorgen dat de kantine van de speeltuinvereniging voortaan als clubhuis kan worden gebruikt. Het bespaart kosten voor de gemeente, en het clubhuis leeft nu meer omdat het deel uitmaakt van de speeltuin.”

Opkomst

De lage opkomst bij verkiezingen baart het drietal zorgen. “Voor veel mensen is politiek een ver-van-mijn-bedshow,” zegt Konings. “Ze zien het belang van kiezen niet zo in. Maar het recht om te kiezen is niet zo vanzelfsprekend. In de Arabische wereld moeten mensen er voor vechten.”

Toch kunnen Konings, De Langen en Bischoff zich wel voorstellen dat mensen zich ver van de politiek af voelen staan. De politiek moet dichterbij de mensen staan, vinden ze. Hoe, dat is lastig. Konings: “Bijvoorbeeld door niet alleen met verkiezingstijd de straat op te gaan, maar ook daarbuiten.” En door praktische voorbeelden te gebruiken.

Bischoff: “Als je mensen vertelt dat de EU er ook voor kan zorgen dat het Amber Alert in heel Europa ingevoerd kan worden als een kind vermist wordt, dan snappen ze beter waarom het belangrijk is om zaken centraal te regelen.”

Tips

Hun tips voor de komende Europese verkiezingen:

De Langen: “Bekijk het partijprogramma en kijk naar de langere termijn in plaats van naar de waaier van de dag. Wat is jouw visie en mensbeeld, en welke partij past daar het beste bij?”

Konings: “Verdiep je in het verkiezingsprogramma en in de personen. Check hun *track records*, dan weet je of ze jou goed kunnen vertegenwoordigen in Europa. En kijk naar debatten.”

Bischoff: “Kijk ook goed met welke buitenlandse partij jouw favoriet een lijstverbinding aangaat.

Want misschien gaat jouw favoriet wel een lijstverbinding aan met de partij van Berlusconi en zit je daar niet op te wachten.”

Colofon

SoFa nr. 6 jaargang 6 – 13 mei 2014

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Sanne van der Most, Pamela Roumen, Caroline van der Schaaf en Martine Zeijlstra

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 24 juni 2014

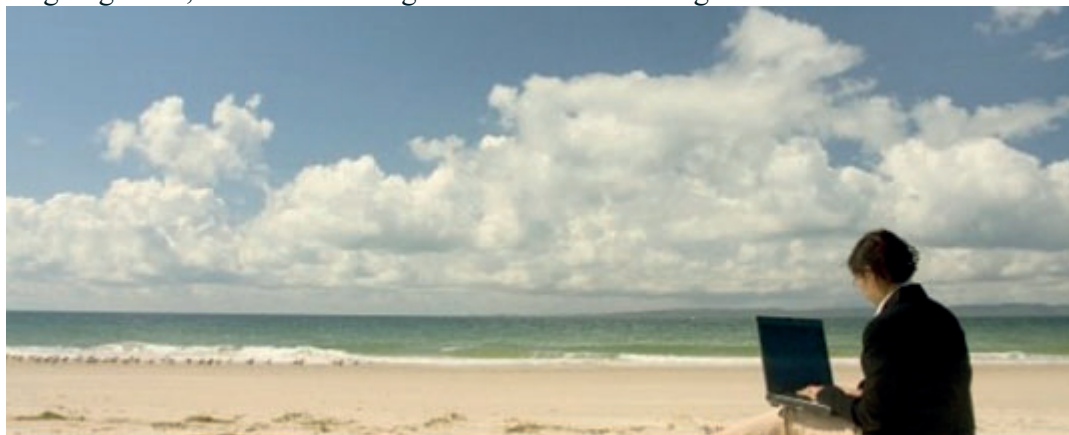
Even geen tijd voor vakantie

Het einde van het studiejaar is in zicht. Voor menigeen betekent dat een paar weken genieten van de rust. Maar niet voor FSW-studenten Irmgard Boschveld, Wassim Benali en Thomas van Steenberg. Voor hen is luieren deze vakantie even geen optie.

Tekst: Pamela Roumen

Psychologiestudent Thomas van Steenberg (25) heeft het er maar druk mee. Hij volgt momenteel zijn eindvak voor het tweede jaar en treft tegelijkertijd voorbereidingen voor zijn aankomend avontuur: een muzikale tournee. “Deze zomer ga ik met mijn band Monsun naar Duitsland, Denemarken en Zweden om op te treden. We vertrekken eind juli. Dus als ik voor mijn studie nog herkansingen moet maken, dan kan ik dat voor vertrek nog doen.”

Hoewel de Monsun-zanger niet bang is voor herkansingen, is hij over één ding nog onzeker: een passende stageplek. “Ja, het regelen daarvan is er een beetje bij ingeschoten. Ik ben nu tweedejaars student en volgend collegejaar moet ik al stagelopen. Maar de keuze voor een stageplek heb ik te lang uitgesteld, ook omdat ik nog niet weet wat voor stage ik wil.”

Luieren is deze vakantie even geen optie

De keuze voor een stageplek is niet het enige waar de jonge zanger over twijfelt. “Als ik moet kiezen tussen muziek of psychologie dan is psychologie de meest zekere optie. Maar het is wel lastig. Ik wil namelijk ook mijn muziekcarrière uitbouwen. In de psychologie bestaat er nu zoiets als muziektherapie. Daarmee kan ik misschien mijn twee passies wel combineren.”

Voorlopig heeft de psychologiestudent niet al te veel keuzestress en focust hij zich vooral op zijn muziekcarrière. “De komende maanden spelen we met Monsun ook op enkele Nederlandse festivals. Medio juli staan we op Bospop en eind augustus, vlak voordat het nieuwe collegejaar begint, hebben we een optreden in de Melkweg. Bij dat festival zijn ook boekers aanwezig. Dat is zeker spannend. Maar het is sowieso al vet om met onze band in de Melkweg te staan.”

In actie

Bestuurskundestudent Wassim Benali (20) verontschuldigt zich er bijna bij. “Welk vak ik momenteel

volg? Dat weet ik zelf niet eens! Even in mijn mappen kijken hoor.” De reden van Benalis vergeetachtig gedrag is niet dat het vak (‘Bedrijfsvoering in de publieke sector’) hem niet boeit. Integendeel. Benali heeft het de afgelopen tijd alleen druk met andere zaken. De tweedejaars bestuurskundestudent werkt namelijk als webbeheerder en actievoerder bij Rood, de jongerenafdeling van de SP. Met deze partij gaat hij de komende maanden weer flink aan de slag. “In de derde week van juli volg ik een zomerschool over hoe je moet actievoeren. Dat komt goed van pas. Zeker nu met de invoering van het sociaal leenstelsel. Daartegen gaan we in de zomer namelijk actievoeren.”

Benali wil zich naar eigen zeggen inzetten voor een socialistische maatschappij en hierbij komt zijn studie bestuurskunde ook goed van pas. “Ik zei altijd dat ik niet verder wilde in de politiek. Maar langzaam ga ik dat wel leuker vinden. Mijn origineel plan was daarbij om te gaan werken bij Europol of een internationale organisatie zoals Unicef.” Maar de bestuurskundestudent geeft te kennen dat een leven als activist hem ook wel trekt. “Dat is het dilemma waar ik nu mee zit. Als ik verder wil met actievoeren dan gaat dat uiteindelijk botsen met het bestuurskundige deel. Maar ik weet dat ik jong ben en nog de tijd heb om daarover te beslissen. Ik denk nu wel dingen te weten, maar over een paar jaar kijk ik daar misschien heel anders tegenaan.”

Een opoffering

Sociologiestudente Irmgard Boschveld (37) is net terug van een dagje Parijs. “Een spontane actie van een vriendin en mij. Ik heb het er maar even van genomen. Want voorlopig zitten zulke tripjes er niet meer in.” Boschveld verhuist binnenkort naar een appartement in hartje Rotterdam. Daarbij gebruikt ze de zomermaanden om haar oude woning verkoopklaar te maken. “Wat daar nog voor moet gebeuren? (lacht) Nou, veel! Alleen al deze maand heb ik afspraken met twee makelaars. Daarnaast wordt de woning in juli verbouwd: het toilet en de douche worden vervangen, er komen nieuwe deurklinken in en alles wordt opnieuw gewit.” Naast haar regelactieveiteiten blijft ze deze zomer ook non stop werken en volgens Boschveld is dat een bewuste keuze.

“Ik werk als ambtenaar bij de gemeente Rotterdam en mijn vakantiedagen wil ik juist gebruiken voor mijn studie,” vertelt de Rotterdamse ferm. Na de zomervakantie start Boschveld namelijk met haar deeltijdmaster Grootstedelijke Vraagstukken en Beleid. “In de eerste maanden van die opleiding wil ik ook minder gaan werken: drie dagen in de week in plaats van vier. Dat betekent dat ik niet alleen meer tijd heb voor mijn studie, maar ook dat ik daar al mijn vakantiedagen voor opoffer. Ik wil er namelijk voor zorgen dat ik al mijn mastervakken in één keer haal. Een lange vakantie in het buitenland zit er deze zomer dan ook niet in. Maar goed, dat komt waarschijnlijk dan volgend jaar wel weer.”

Homo Ludens

De WK-koorts begint stevig op te lopen, de oranje juichpakken zijn uitverkocht en Mark van Ostaijen schrijft een column over het WK. Hij beschouwt het evenement niet als sport maar als zingeving. Voetbal als religie.

Het WK. Het WK is alomtegenwoordig en niet-te-missen. En ik doe daar op deze plek vrolijk aan mee. Want het is een vloek en een zegen. Het kent sympathisanten en tegenstanders. Sociale uitbuiting en verbondenheid. Schlemielen en helden. Alle uitersten zijn van toepassing op dit grote sportevenement. Maar als we het nu eens niet als sport beschouwen maar als zingeving? Als betekenisgeving? Vooruit, als religie, wat zien we dan? De parallellen dringen zich op en zelfs een kind kan deze waarnemen. De verafgoderij van 'De Goddelijke Kanaries', het 'heilige gras' van 'voetbalmekka' Brazilië, de 'voetbaltampels' zoals Maracana en misschien bent u wel een 'volgeling', 'afvallige' of 'ketter' van deze collectieve zingeving. Maar hoogstens zolang de bal rolt, want zodra – in ons geval –

Oranje is uitgeschakeld gaan de vlaggetjes in de doos, het shirt terug in de kast en is het gemoed vol chagrijn.

Blijft deze malle molen niet ver van onze academische wereld? Nee, liever niet zelfs. Johan Huizinga schreef in 1938 al zijn prachtige *Homo Ludens*: "Cultuur begint niet als spel en niet uit spel, maar in spel" (Huizinga, 2010: 111). Eenieder die zich bezighoudt met culturen (nogal wat mensen op een FSW zou je denken) zou zich in potentie kunnen interesseren voor spel en wellicht dus ook voor het voetbalspel.

Sportsocioloog Ruud Stokvis nam zelfs de moeite een boek te schrijven waarbij de titel direct de belangrijkste aanleiding verklapt: 'Volle stadions, lege kerken'. Voetbal als religie. Deze waarneming is haast weer zó voor de hand liggend dat deze vraagt om weerlegging. Natuurlijk, er is een andere transcendentale, niet-metafysische vorm van zingeving, maar verder zie ik vooral veel parallellen zoals: de fysieke ontmoetingsplaats bij sleutelmomenten (begrafenis in het stadion, huwelijk op de middenstip), indoctrinatie van nieuwe generaties (Kids Club), schisma's en controversen (matchfixing, omkoping en homofobie) en collectieve identificatie (samenzang en clubliefde).

Maar als wetenschapper ben ik op zoek naar de 'zwarte zwanen'. Dus ik nodig iedereen uit die deze column leest (meteen een test of dit stukje tekst eigenlijk nog wel wordt gelezen) om me te mailen (vanostaijen@FSW.eur.nl) met de beste weerlegging van deze verleidelijke analogie. Het beste antwoord voorzie ik met een passend cadeau.

Let the games begin!

Mark van Ostaijen is socioloog en als wetenschappelijk docent en promovendus verbonden aan bestuurskunde. Hij schrijft regelmatig opiniestukken voor landelijke dagbladen

Het is nog een beetje SAPpelen

Met het SAP-systeem kan iedereen nu zelf digitaal declaraties indienen of verlofdagen opgeven. De verwerking van financiële en personeelsgegevens wordt via SAP efficiënter en uniformer. Voor medewerkers is het echter even slikken. ‘Het kost meer en vooral meer dure tijd.’

Tekst: Mary van der Graaf

In het begin is zo'n nieuw systeem meestal niet eenvoudig.

Even naar

Karin Veldhoven of Jolanda Tieben lopen om facturen in te leveren of iets over projectadministratie door te nemen kan niet meer. De dames van de financiële afdeling zitten niet langer in het T-gebouw. Ze zijn overgeplaatst naar het Shared Service Center HR&F en hun basis is derhalve het E-gebouw geworden. Deze verandering heeft onder meer te maken met de invoering van het SAP-systeem. Iedereen kan voortaan zelf zijn of haar zaken op elk gewenst tijdstip digitaal regelen.

Is prof. dr. Pearl Dykstra van sociologie gevraagd wordt naar haar ervaringen met SAP kan ze een cynische lach niet onderdrukken. Het is duidelijk dat ze er nog niet echt enthousiast over is. “Ik heb het systeem nu dankzij hulp van Patrick Heeres en Jolanda Tieben onder de knie. Dat vergde een behoorlijke investering, maar ook nu ik het kan, kost het nog veel tijd. Er komen allerlei facturen langs waarvan ik dan de budgetnummers moet controleren. Als hoogleraar zou ik mijn aandacht liever op andere zaken richten.”

Dykstra vindt het ook jammer dat de dagvergoeding niet meer bestaat. Voor het declareren van bijvoorbeeld congresbezoek kunnen alleen bonnen van gemaakte kosten worden ingediend. “Als je met collega's luncht, moet je steeds om een aparte rekening vragen, dat is zo gênant. En al die bonnetjes moet je vervolgens weer scannen en in een pdf-bestand zetten.”

Toch ziet Dykstra ook voordelen van SAP. “Er komt beter zicht op de kosten. Zo is door het SAP-systeem helderheid ontstaan over waar we voortaan de onderwijskosten voor aio's op externe projecten moeten onderbrengen. Daar zijn nu, noodgedwongen, eenduidige afspraken over gemaakt.” Bij de onderwijsdirecteur van psychologie, dr. Guus Smeets, roept het woord SAP niet direct prettige associaties op. “Ik gebruik het SAP-systeem niet vaak, dus ik heb er geen handigheid in. Af en toe declareer ik een treinkaartje en dan blijft het lastig. De knoppen op de site zitten voor mij niet op logische plekken. Tja, het treinkaartje inleveren bij de secretaresse was fijner en wellicht efficiënter, want als ik het zelf doe kost het meer en vooral meer dure tijd.”

Vraagbaak

Bij bestuurskunde hebben ze gelukkig Karen van Mullem die redelijk op de hoogte is met het systeem en de vraagbaak is voor de afdeling. Ze beaamt dat SAP voor de wetenschappelijke staf nu meer tijd kost. Zij moeten zelf alles scannen en in het systeem zetten en zijn verplicht om zelf de bonnen zeven jaar te bewaren. Van een aantal hoogleraren heeft Van Mullem de SAP-werkzaamheden uit handen genomen. Zij zorgt er dan onder meer voor dat de kosten onder het juiste budgetnummer worden weggezet, en houdt in de gaten of er voldoende geld is om de declaraties te betalen.

“In het begin is zo’n nieuw systeem soms niet eenvoudig,” aldus Van Mullem. “Je kan bijvoorbeeld bij een congresbezoek niet eerst een vliegticket declareren en pas later de overige kosten, want dan blijkt dat deze periode al is afgesloten. Maar met een reisaanvraag lost je dit probleem weer op. Verder zitten er nog wat kinderziektes in. Zo zijn de overzichten voor de managementinformatie en van iemands persoonlijke budget - het zogenaamde PSU budget - nog niet beschikbaar. Daar staat tegenover dat de declaraties nu veel sneller worden uitbetaald.”

Het belangrijkste advies dat ze medewerkers wil meegeven is om regelmatig gegevens via SAP in te voeren zodat dit werk zich niet opstapelt maar behapbaar blijft.

In ontwikkeling

Bart Looije de controller van de FSW weet dat SAP nog veel vragen oproept. “Dat is inherent aan de introductie van een nieuw systeem en wij nemen die vragen ook serieus. Uiteindelijk moet SAP leiden tot een beter overzicht en een betere stroomlijning van de financiële administratie. Omdat het financiële boekjaar op 1 januari begint was het verstandig om SAP op dat moment in te voeren, maar we moeten niet vergeten dat het een systeem in ontwikkeling is dat nog uitgebreid en verbeterd zal worden.”

FSW krijgt topopleiding erbij

De FSW krijgt een nieuwe loot aan de boom. Het prestigieuze Erasmus University College (EUC) wordt per 1 juli officieel onderdeel van de FSW. De Dean van het EUC, prof. dr. Maarten Frens, vertelt wat voor club de faculteit aan boord krijgt.

Tekst: Mary van der Graaf

Het EUC is afgelopen september begonnen met de brede bachelor Liberal Arts & Sciences. Een topopleiding waarvoor alleen de slimste studenten worden geselecteerd. Tijdens de studie ontwikkelen deze studenten zich vooral in de breedte, maar kiezen in een latere fase wel voor één van de vier specialisaties: Economics and Business, Humanities, Life Science of Social Science. De opleiding heeft een zeer internationaal karakter doordat de helft van studenten uit het buitenland

afkomstig moet zijn. Zo bestond de eerste groep van negentig studenten uit wel 22 nationaliteiten.

Frens en de vaste staf van ondertussen 25 mensen kunnen trots zijn op die eerste lichting, want op een enkeling na zal deze groep met een positief studieadvies doorstromen naar het tweede jaar. Het zijn bovendien niet alleen slimme maar ook sociaal vaardige studenten aldus Frens. “Binnen een mum van tijd hadden ze hun eigen vereniging opgezet met wel acht commissies. Dat past helemaal bij ons streven. We willen graag dat de groep studenten een echte gemeenschap vormt waarin ze samenwerken én samenleven. Daarom is ook interne huisvesting tijdens het eerste jaar verplicht. Momenteel wonen de studenten in het Student Hotel aan de Oostzeedijk, maar in de toekomst krijgen

we onze eigen studentenhuysvesting dichterbij in de buurt van het EUC-pand. De aanbesteding daarvoor loopt op dit moment.

Avontuur

De start van een nieuwe opleiding is altijd hectisch en zo ook de start van het EUC. Voor Frens waren de afgelopen twee jaar met zoveel nieuwe uitdagingen en zoveel onbekende situaties ‘het grootste avontuur’ dat hij ooit heeft meegemaakt. Toch is Frens (47) bepaald geen groentje. De hersenprofessor van het Erasmus MC, waar hij overigens nog anderhalve dag werkt, was op Hoboken bij veel onderwijsinitiatieven betrokken. Hij stond aan de wieg van de Erasmus MC Honours Class en hij leidde de Junior Med school, een initiatief voor excellente middelbare scholieren die geneeskunde willen studeren.

Voor hij solliciteerde op de functie van Dean maakte hij bovendien al deel uit van de groep die de oprichting van het EUC voorbereidde. Met andere woorden, Frens heeft iets met onderwijs.

“Onderwijs is heel erg leuk en voor mij bestaat die scheidslijn tussen onderwijs en onderzoek niet zo. Als hoofd van een lab ben je bijvoorbeeld ook bezig om aio’s te motiveren en ze te helpen met vragen over het opzetten van een experiment. Dat is ook een vorm van onderwijs.”

Huisvesting

De meeste hoofdbrekens heeft Frens gehad over de huisvesting van het EUC. De verbouwing van het oude Onderwijsmuseum aan de Nieuwemarkt in het centrum bleek opeens veel langer te gaan duren. Vertraging ontstond er onder meer door het faillissement van onderaannemers. Voor het tijdelijke onderkomen in het Erasmus MC, bedoeld voor de eerste weken, moest een alternatief komen. “Ik ben heel blij en trots dat we toen snel iets geregeld hebben. Op een donderdagochtend namen we een makelaar bij de hand, ’s middags gingen we al locaties bekijken en een week later wisten we dat ons nieuwe tijdelijk onderkomen het oude gerechtsgebouw op de Noordsingel zou worden.”

Nog blijer is Frens evenwel over de recente verhuizing van 2 juni naar, jawel, het pand aan de Nieuwemarkt. “Het is zo’n mooi gebouw en zo goed ingericht voor ons onderwijs. De sfeer, de transparantie, het past perfect. Hier kunnen wij echt mee voor de dag komen.”

Het EUC is nu in een prachtig gebouw gehuisvest.

Maar naast een mooi gebouw heeft het EUC vooral inhoudelijk veel te bieden. Een breed scala van vaardigheden en kennis dat via kleinschalig, intensief PGO-onderwijs wordt aangeboden. En er zijn bijzondere docenten. Zo geeft theatergroep Wunderbaum*) les over teamwork, over hoe je samen een optimaal product kunt realiseren. Een product dat in dit geval een toneelstuk is. Samenwerking met dit soort partners van buiten de academische wereld wordt door het EUC gezocht om de maatschappelijke betrokkenheid van hun studenten te vergroten. Het uitgebreide activiteiten aanbod naast het reguliere onderwijs speelt daar ook op in. Van studenten wordt bijvoorbeeld verwacht dat ze vrijwilligerswerk voor scholen of de buurt doen.

Instroom

Het EUC verwacht het nieuwe studiejaar een instroom van ongeveer 120 studenten. In de komende jaren moet dat aantal toenemen tot 225. Frens vindt het logisch dat het EUC onderdeel is geworden van de FSW. “Wij zijn te klein om als zelfstandige organisatie te functioneren en dan is aansluiting bij de FSW voor de hand liggend. Veel onderwijs vernieuwingen zoals PGO komen daar vandaan en de Social Sciences zijn ook breed ingebed binnen ons onderwijs. De samenwerking is vooral handig voor allerlei administratieve zaken op HR en financieel gebied en daarnaast zal ik ook aan het Facultair Management Overleg gaan deelnemen.”

Maar eerst gaat Frens deze zomer weer even op vakantie, want dat was er de afgelopen jaren erbij ingeschoten.

*) Wunderbaum speelde vorig seizoen een stuk waarbij een boek van socioloog prof. dr. Willem Schinkel de inspiratiebron vormde.

Iedereen wordt 3 juli uitgenodigd voor een presentatie, borrel en rondleiding in het nieuwe gebouw van het Erasmus University College op de Nieuwemarkt. Deze MEET & GREET is van 16:00 tot 17:30.

Meer licht op rol van vader

Dat moeders voor de zachte troostknuffels zijn en vader voor het stevigere stoeiwerk, dat weten we inmiddels. Maar welke rol spelen vaders nou precies in de opvoeding? En hoe onmisbaar is die?

Pedagoog Nicole Lucassen doet er onderzoek naar.

Tekst: Caroline van der Schaaf

In de opvoeding en ontwikkeling van kinderen wordt eigenlijk altijd gekeken naar de rol van de moeder, vertelt Lucassen (35). “Dat vindt men vanzelfsprekend, omdat de moeder doorgaans de primaire opvoeder is. De rol van de vader is erg onderbelicht, en als die al wordt meegenomen, dan wordt er verder niet gekeken naar wat zijn functie is binnen het gezinssysteem.”

Hoog tijd om daar verandering in te brengen. Dat deed Lucassen al met haar eerdere onderzoek met de titel ‘Does the father matter’, waarop zij afgelopen oktober aan het Erasmus MC promoveerde. Haar huidige onderzoek bij Pedagogische Wetenschappen bouwt hierop voort.

De rol van de vader is erg onderbelicht.

“Ik denk dat vaders een essentiële rol hebben binnen de opvoeding,” zegt Lucassen, zelf moeder van twee jonge zonen. “Een rol die los staat van wat de moeder doet en misschien wel uniek is. Daar is alleen nog heel weinig onderzoek naar gedaan. Veel onderzoeken hebben aangetoond dat moeders zich meer richten op de emotionele ondersteuning van het kind en vaders er meer zijn voor de exploratie van de buitenwereld. Maar we passen de meetinstrumenten die zijn ontwikkeld voor de onderzoeken naar moeders gewoon toe op de vaders, terwijl het heel goed kan zijn dat vaders een heel andere rol hebben, die we nog niet goed in kaart hebben. Ik ben daar heel benieuwd naar.”

Kwaliteit

Lucassen voert haar onderzoek uit samen met collega's van de EUR, de Universiteit Leiden en met Generation R. Richtte zij zich in haar promotieonderzoek op kinderen in de kleuterleeftijd, nu neemt ze een bredere leeftijdsgroep onder de loep: “Waar moeder de eerste vier jaren meer in the picture is, neemt de rol van de vader toe gedurende de kindertijd. Het zal dus echt een verschil maken of je kijkt naar de rol die een vader speelt bij een baby van zes maanden, of bij een kind van negen.”

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat de kwaliteit van opvoeden belangrijker is dan de hoeveelheid tijd die je doorbrengt met je kind, zegt Lucassen. “Ik wil kijken of de vader sensitiever wordt naarmate hij meer tijd met zijn kind doorbrengt. Of hij dan meer kan openstaan voor de

signalen en behoeften van het kind. Verandert de relatie en de interactie tussen vaders en kinderen als zij meer tijd alleen met elkaar doorbrengen, bijvoorbeeld op hun ‘papadag’?”

‘Doorsnee’

Lucassen en haar collega-onderzoekers zijn langsgegaan bij ruim 750 gezinnen die meedoen aan Generation R, het grootschalige onderzoek naar de groei, ontwikkeling en gezondheid van Rotterdamse opgroeiende kinderen. “We hebben met de ouders gepraat en hebben hen gefilmd terwijl zij met hun kinderen speelden, om de interactie tussen vader en kind en moeder en kind in kaart te brengen.” Daarnaast vulden de vaders een vragenlijst in over hun manier van opvoeden, of ze bijvoorbeeld autoritair opvoeden, of juist een beetje onderhandelen.

De data zijn er inmiddels, maar moeten nog worden geanalyseerd. Lucassen verwacht over een half jaar de eerste resultaten te hebben.

En ook daarna valt er nog heel veel uit te pluizen over het onderwerp. Zo zou Lucassen graag verder willen kijken naar de interactie tussen vader en moeder in het gezin, en naar de rol van de broers en zussen. Daarnaast is ook interessant hoe de rol van de vader verschilt in verschillende soorten gezinnen.

“Het zou heel boeiend zijn om te kijken hoe dat werkt in gezinnen met bijvoorbeeld twee vaders, of in gezinnen met een andere etniciteit. We bekijken voor dit onderzoek een heel homogene groep: allemaal ‘doorsnee’ gezinnen waarvan de ouders en grootouders in Nederland zijn geboren. Ik kan

de resultaten straks dus niet generaliseren naar de Rotterdamse populatie. Dat is absoluut jammer.”

Reorganisatie zet aan tot samenwerken

Over de precieze gevolgen van de reorganisatie zal pas na de zomervakantie meer duidelijkheid komen. Van de 25 tot 35 fte die er in totaal zullen verdwijnen is intussen wel bekend dat de omvang van het ondersteunend personeel met 8,7 fte gereduceerd wordt.

Tekst: Mary van der Graaf

Inkrimping van het ondersteunend personeel (obp) maakt deel uit van EUR-brede reorganisatie. De EUR wil bezuinigen op het obp om voldoende geld (17 miljoen euro) te kunnen blijven investeren in onderwijs en onderzoek. Bovendien zijn er prestatieafspraken gemaakt met het ministerie van Onderwijs over de omvang van de ondersteuning. De EUR heeft relatief meer obp in dienst dan andere universiteiten en zal daarom 110 fte schrappen. De taakstelling die de FSW hierin heeft, is een reductie van het obp van 8,7 fte.

Hoeveel en welke functies er verdwijnen is nog onduidelijk.

De reorganisatie bij de FSW verloopt nagenoeg volgens schema. Het visietraject is inmiddels af en het daarop gebaseerde reorganisatieplan, waarin ligt besloten hoeveel en welke functies de nieuwe organisatie nodig heeft, zal in september worden afgerond. Het opstellen van een personeelsplan, waarin staat aangegeven wie met ontslag wordt bedreigd, wie een andere positie krijgt of voor wie op een andere wijze de rechtspositie wijzigt, staat voor oktober gepland.

Aantrekkelijker

Over een intensievere samenwerking tussen de opleidingen sociologie en bestuurskunde wordt weer volop gesproken. In maart hadden de opleidingen al plannen voor een aantal gezamenlijke vakken in de bachelor. Dat zou overigens niet heel veel besparingen opleveren en bovendien aanpassingen vergen vanwege de verschillende onderwijsvormen – PGO bij sociologie en ‘de academie-atelier-formule’ bij bestuurskunde – die de opleidingen gebruiken.

Op aandrang van de decaan is het onderwerp toch opnieuw opgepakt en wordt naar intensievere samenwerking gezocht zonder de kwaliteit en herkenbaarheid van de afzonderlijke opleidingen te schaden. Uit recente gesprekken blijkt dat bestuurskunde serieus nadenkt over een overstap naar PGO in de eerste fase van de bacheloropleiding.

Het in elkaar schuiven van de onderwijsprogramma's van bestuurskunde en sociologie zal volgens dr. Frans-Bauke van der Meer, de onderwijsdirecteur van bestuurskunde, in financiële zin niet heel veel opleveren. “De winst zit hem meer in het creëren van een aantrekkelijk programma dat extra

studenten kan trekken. Vanwege de teruglopende studentenaantallen van de afgelopen paar jaar, de teruglopende waardering in de studentenenquêtes en de externe eis van minimaal 12 contacturen in het B1 was bij ons de discussie over het aanpassen van het bachelorprogramma overigens al begonnen voordat er sprake was van een reorganisatie.”

Voor de masters, die uitstekend lopen, staan ook vernieuwingen gepland. Er zijn bijvoorbeeld plannen voor een nieuwe Engelstalige master over migratie en diversiteit waar behalve sociologie ook Leiden en Delft bij betrokken zijn.

Bezuinigen

Het zijn allemaal onderwijsinitiatieven die investeringen vergen, dus hoe denkt Van der Meer dan te bezuinigen? “Wij hebben een relatief dure en oude staf, dus veel mensen zijn of gaan weg via natuurlijk verloop. Dat is een veel belangrijkere besparing dan de intensievere samenwerking met sociologie. Voor het terugdringen van de kosten in het onderwijs denken we onder meer aan andere werkvormen en het minder, maar slimmer inzetten van tutoeren. En aan de andere kant denken we met de vernieuwingen meer studenten te kunnen trekken en dus meer inkomsten te genereren.”

Ook bij psychologie verwacht men dat de komst van extra studenten de balans tussen kosten en baten meer in evenwicht zal brengen. De cijfers over de instroom zien er namelijk zeer gunstig uit.

Daarnaast is er binnen deze opleiding discussie over een efficiëntere inzet van onderwijsuren, of dat nu is door mensen meer uren te laten draaien, of door minder uren per vak te geven. Bij de kleinere afstudeerrichtingen ‘brein & cognitie’ en onderwijspsychologie zou efficiencywinst behaald kunnen worden door de onderwijsuren te relateren aan het aantal studenten. Er wordt ook aan gedacht om het wetenschappelijk personeel voortaan geen 55, maar 60 procent van hun tijd aan onderwijstaken te laten besteden.

Hard werken, maar het was het wel waard

Psychologiestudente Cataline Sinnige was het afgelopen studiejaar voorzitter en commissaris onderwijs bij Cedo Nulli. Die dubbelfunctie vereiste veel planning. Zelfs haar vriendje en vriendinnen werden ingeroosterd.

Tekst: Martine Zeijlstra

Cataline Sinnige (23) wilde graag commissaris onderwijs worden bij Cedo Nulli om meer praktijkervaring op te doen tijdens haar studietijd. “Bij psychologie krijg je wel practica, maar dat is toch anders dan echte ervaring opdoen.”

Ze had zich nog maar net aangemeld als commissaris, toen de voorzitter het bijtje erbij neergooide. Sinnige werd meteen gepolst of zij die functie er ook nog bij kon nemen. “Mijn ouders waren niet bepaald lyrisch. Ze zeiden: ‘Het lijkt misschien allemaal leuk en aardig, maar als het niet lukt, word jij erop afgerekend’.”

Toch zei de psychologiestudente ‘ja’ tegen al het extra werk en de dubbelfunctie. “Ik had al ervaring omdat ik al in de opleidingscommissie had gezeten en in de bestuursraad van psychologie. Anders had ik het ook niet gedaan. Want dan was ik meteen gaan stressen omdat je met zoveel verschillende organen te maken krijgt.”

Plannen

Als er een prijs voor plannen zou bestaan, maakte Sinnige een goede kans. Met zestig uur werk per week moet ze ook wel. Per dag maakt ze lijstjes van wat er moet gebeuren en pluist ze haar agenda en de agenda’s van haar medebestuurleden na om het overzicht te houden. “Daarmee creëer ik rust,” zegt ze. Zelfs haar vriendje en afspraken met vriendinnen worden ingeroosterd, in de avonduren. “Want je kunt natuurlijk niet na een jaar ineens weer op de stoep staan, als je wel weer tijd hebt. Je wilt dat je vrienden je dan ook nog aardig vinden. Ze begrijpen allemaal wel dat ik het zo druk heb, maar ze vinden het soms wel irritant,” zegt ze. “Maar soms is het de enige manier om tijd voor ze te maken.”

Hoewel Sinnige een goede planner is, vond ze de beginperiode heel spannend. “De vorige voorzitter was een man met een natuurlijk overwicht. Ik ben blond en niet zo groot en had in het begin het idee

dat ik echt moest bewijzen dat ik een leider was. Als voorzitter heb ik geleerd om echt voor mijn ideeën te staan en om niet bang te zijn onder de tafel gepraat te worden.”

Trots

Bijna een jaar later kijkt Sinnige met trots op het afgelopen jaar terug. “Ik vind het vooral leuk dat je meteen de effecten van je beslissingen kunt zien. Zo hebben we bijvoorbeeld voor een carrièrerecommissie gekozen, omdat carrière in deze crisistijd heel belangrijk is voor studenten van deze faculteit. Er is immers minder werkgelegenheid, en daar wilden we met een commissie serieus aandacht aan besteden met sollicitatietrainingen, carrièredagen en netwerkborrels.”

Dat het meer werk opleverde, vond ze niet erg. “Ik weet hoe belangrijk het is voor studenten. En ik hoop dan ook dat we er in de toekomst nog meer aandacht aan kunnen besteden.”

Om dat voor elkaar te krijgen heeft ze bijvoorbeeld een voorstel voor meer carrièreactiviteiten aan de onderwijsdirecteuren geschreven. “Als voorzitter moet je vooruit kunnen denken, want het kost veel tijd om dingen te veranderen,” zegt ze.

Nu het jaar er bijna opzit, krijgt ze ook met grote veranderingen te maken. De werkweken van zestig uur lopen op hun einde. Voor een groot zwart gat is Sinnige niet bang. “Ik vind studeren erg leuk, maar heb er altijd veel naast gedaan. Mijn ouders zijn pas op latere leeftijd gaan studeren, waardoor ik alles zelf heb uitgevonden. Ik vind het belangrijk om mezelf te verdiepen en te ontwikkelen door in commissies te zitten, ervaring op te doen en hard te leren. Dat probeer ik ook aan mijn jongere zusjes mee te geven.”

Ze grinnikt. “Mijn vriendinnen en vriendje zullen wel blij zijn als ik het straks rustiger krijg. Mijn vriendje wordt er soms een beetje gek van. Het is wel gezellig als je elkaar op een netwerkborrel bij Cedo ziet. Maar echt romantisch is het natuurlijk niet.”

Colofon

SoFa nr. 7 jaargang 6 – 24 juni 2014

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Mark van Ostaijen, Pamela Roumen, Caroline van der Schaaf en Martine Zeijlstra

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 16 september 2014

Van 020 naar 010

De keeper van Ajax, Kenneth Vemeer, maakte onlangs een opmerkelijke transfer naar Feyenoord. Hij is niet de enige Amsterdammer die voor Rotterdam kiest. Ook George Palmer-Smith doet dat. Hij begint hier aan zijn bachelor psychologie.

Tekst: Mary van der Graaf

Met zijn nonchalante uiterlijk - trainingsbroek, T-shirt en oude rugzak - heeft Palmer-Smith veel weg van een Amsterdamse lefgozer. Alleen zijn vriendelijke, open gezicht verradt dat hij eerder een zachtaardig dan zo'n stoer type is.

Hoewel hij geboren en getogen is in Amsterdam heeft Palmer-Smith geen druppel Nederlands bloed. Pa en ma zijn Engels en ooit vanwege werk de Noordzee overgestoken. Dat zoonlief nu de oversteek van de hoofdstad naar de havenstad maakt, heeft deels een praktische reden - hij is hier ingeloot en de opleiding staat uitstekend bekend - maar heeft vooral met de hang naar een nieuw avontuur te maken. "Deze stad ken ik nog niet echt goed en dat maakt het spannend. Het lijkt me toffe stad. Het is hier groot met al die hoogbouw en de sfeer spreekt me aan. Het is intens, minder spic en span en minder toeristisch dan Amsterdam, maar wel heel internationaal."

Voorlopig pendelt Palmer-Smith overigens nog tussen zijn ouderlijk huis en de universiteit heen en weer. Over een paar maanden, als hij wat meer gewend is aan alle nieuwe omstandigheden, wil hij proberen te verhuizen. Dan kan hij echt ontdekken of Rotterdam – zoals steeds vaker beweerd wordt - de hipste stad van Nederland is.

Mensenstudie

De keuze voor een studie psychologie was voor Palmer-Smith min of meer vanzelfsprekend. Een poosje heeft hij wel aan natuurkunde gedacht, maar dat was uiteindelijk geen optie omdat rekenen en cijfers toch te ver van hem af stonden. Derhalve moest zijn studie over mensen gaan. "Ik ben best een sociaal iemand, en mensen begrijpen is belangrijk voor mij. Ik kan mensen ook irritant vinden hoor, ze zijn soms zo zwaar in de zin dat hun problemen heftig zijn. Ik vraag me ook wel eens af of ik mijn

hele leven lang met problemen van mensen bezig wil zijn. Maar goed, ik vind mensen interessant en wil weten waarom ze doen zoals ze doen. Neem zo'n verhaal over de Amerikaanse politie die in een slechte buurt een man neerschiet met veertig kogels, terwijl hij alleen maar zijn identiteitskaart uit zijn jaszak wilde halen. Die agenten zouden dat nooit hebben gedaan als ze niet in een heel gevaarlijke buurt hadden gezeten waar eerder agenten waren neergeschoten. Menselijk gedrag is heel complex en dat spreekt me ook aan. Het heeft te maken met de werking van het brein en de dingen die je geleerd hebt.”

Gemotiveerd

Palmer-Smith heeft vooralsnog goede hoop dat hij het eerste jaar zal halen. “We hebben maar tien lessen, dat is echt heel weinig. En verder hebt je dan dertig uur zelfstudie. Op mijn vorige school, dat was een internationale middelbare school, had ik dat ook. Daar probeerden ze je voor te bereiden op de universiteit. Daar hadden ze het beleid: je doet je eigen ding en als je het niet goed doet, dan heb je een probleem. Dus toen ook al veel zelfstudie en daarom hoop ik dat ik goed voorbereid ben. Op die middelbare school was ik wel iemand van de zesjescultuur; ik deed het minimale om voldoende te halen. Nu ligt het anders. Het gaat hier over een onderwerp dat ik interessant vind en waar ik voor gekozen heb. Ik ben dus veel gemotiveerder.”

Wat Palmer-Smith later met zijn opleiding wil, weet hij nog niet. Wel dat hij iets wil kunnen betekenen voor mensen. “Iets doen waar iemand blij mee is, geeft mij een goed gevoel. Geld is voor mij geen belangrijke drijfveer. Natuurlijk, je hebt het nodig, maar de fascinatie voor geld is te ver doorgeschoten. Geld heeft ons onder controle (lacht), zoals het monster dat zijn uitvinder in zijn macht heeft gekregen.”

Mijlpaal bereikt

De eerste lichting studenten van pedagogische wetenschappen heeft de bachelor afgerond. Aldiner Laurent is er daar één van. Haar zangcarrière zet ze even op het tweede plan. Zij kiest voorlopig voor haar andere passie: kinderen. Ze wil gedragsproblemen bij kinderen voorkomen of oplossen.

Tekst: Mary van der Graaf

De zomer is voor Aldiner Laurent (28) een drukke periode, dan heeft ze veel optredens en studiowerk. Voor de op Sint Maarten geboren en getogen Laurent hoort muziek bij het leven. Maar zich enkel op muziek richten was volgens haar moeder te riskant. Zorg altijd voor een plan-B, voor een diploma waarop je terug kan vallen, luidde haar advies.

Laurent ging daarom naar Nederland om te studeren. “Van jongs af aan wilde ik geneeskunde doen om kinderen te genezen, om ze weer te laten lachen. Maar helaas, dan heb je natuurkunde nodig en dat was echt mijn slechste vak. Ik koos daarom koos ESHPM (Erasmus School of Health Policy & Management). Die studie vond ik toch te veel gericht op beleid en dat bleek niets voor mij.” Nadat ze gestopt was, kreeg ze van kennissen een aanbod om mee te gaan zingen op een festival. Dat deed ze een paar keer en daardoor wist ze wat haar volgende opleiding moest worden: ze ging naar het conservatorium. De gedachten over een plan-B lieten haar evenwel niet los, daarom besloot Laurent om zich, na afronding van het conservatorium, opnieuw op een ‘degelijke studie’ te oriënteren. Toen ze een brochure over pedagogische wetenschappen onder ogen kreeg, was de keuze snel gemaakt.

Het eerste jaar moest ze wel wennen aan het blokkensysteem. “Je krijgt heel veel stof en om de vijf weken een toets. Ik had het gevoel dat ik alleen leerde voor de toets, terwijl je toch kennis wilt opdoen voor je toekomst als professional. Ik moest een manier vinden om de stof eigen te maken zodat die bleef hangen. Het goede aan deze studiemethode is wel, dat je verplicht bent hard te werken. We hebben ook superleuke docenten en tutoren en er wordt geluisterd wanneer we klachten hebben. Elk jaar geven we feedback op de inrichting van het onderwijs en ik heb ervaren dat de opleiding onze feedback verwerkt en bepaalde dingen dan anders organiseert.”

Het oordeel van Laurent over de opleiding zal de onderwijsdirecteur dr. Lyanda Vermeulen niet verbazen. Er is goed contact met de studenten, dus men weet wat er leeft. De waardering van studenten komt ook tot uiting in de enquête van het weekblad Elsevier. De opleiding stond de afgelopen twee jaar op nummer één. “Een uitstekende prestatie voor een beginnende opleiding, we zijn daar dan ook erg trots op,” zegt Vermeulen. “Vooral omdat we afgetekend op de eerste plek

stonden. Binnenkort komt de uitslag van de nieuwe enquête; wij zijn erg benieuwd of we onze koppositie weer behouden.”

Uniek

Ondanks deze mooie resultaten is de bekendheid van de opleiding nog te klein. Te weinig studenten kiezen voor Rotterdam om pedagogiek te studeren. De instroom van 200 studenten die men bij de planvorming van de nieuwe opleiding in gedachten had, was te hoog gegrepen en is voorlopig bijgesteld naar 150. Vermeulen verwacht deze aantallen wel te realiseren. De instroom van 125 eerstejaars is alweer groter dan vorig jaar.

“Rotterdam heeft bovendien een uniek profiel. We richten ons op de grootstedelijke problematiek, op de diversiteit van problemen in de jeugdzorg, in gezinnen en in het onderwijs die te maken hebben met de samenstelling van de bevolking in de grote steden. De grote verschillen in sociaaleconomische of etnische achtergrond hebben namelijk hun weerslag op de manier van opvoeden en het onderwijs van scholen. In elk blok komt dat terug. Neem het eerste blok: onderwijswetenschappen. Dan gaat het over schooluitval waarbij ook de vraag aan de orde komt waarom daar grote verschillen zijn tussen etnische groepen. Maar we kijken ook naar verschillen tussen jongens en meisjes of jongere en oudere kinderen.

„Wat ook uniek is bij ons, is de afstemming tussen onderwijs en opvoeding. In Nederland zijn dat nu gescheiden werelden in de opleidingen. Maar in het werkveld trekken ze juist naar elkaar toe. Ik denk bijvoorbeeld aan iets als passend onderwijs. Dan zie je dat onderwijs, zorg en opvoeding meer en meer integreren in plaats van apart georganiseerd worden. En daar leiden wij juist toe op. Dus ik heb de verwachting dat onze studenten straks geliefd zijn bij toekomstige werkgevers. Vanwege ons profiel, de stages in zowel de bachelor III als de master en het feit dat studenten hier hard studeren - ze besteden gemiddeld 32 uur per week aan hun studie - zijn onze studenten straks goed voorbereid op de arbeidsmarkt.”

Het eerste jaar overleefd!

Een nieuwe stad, een nieuwe studie, nieuwe vrienden en misschien zelfs een nieuwe liefde? Eerstejaars zijn valt niet mee. Esmæ, Oscar en Mijntje overleefden het gelukkig en vertellen over hun ervaringen. Tekst: Sanne van der Most

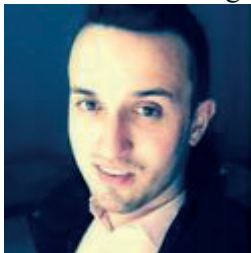
Esmæ Bitit (bestuurskunde): ‘Komend jaar ga ik wat meer genieten’

“Gelukkig heb ik in één keer mijn P (propedeuse) gehaald. Ik heb er wel hard voor moeten knokken en aan het eind van het jaar had ik behoorlijk wat stress. De opdrachten leverde ik wel op tijd in, maar met de hoorcollegestof liep ik altijd achter. Gelukkig lagen de meeste vakken me wel. Behalve economie. Echt verschrikkelijk vond ik dat. Dat was ook mijn enige onvoldoende, en die laat ik maar staan. Ik ga het echt niet overdoen.

Bestuurskunde is overigens niet mijn eerste studie. Eerder deed ik rechten en hbo maatschappelijk werk en dienstverlening in Den Haag. De ene studie was te formeel, de andere te weinig beleidsmatig. Bestuurskunde is precies de goede middenweg.

Wonen doe ik nog steeds in Den Haag, bij mijn vader. Lekker goedkoop en gezellig. En mijn vrienden wonen er. Al heb ik bij mijn studie ook wel een paar leuke mensen leren kennen. Dat ging heel makkelijk. In het begin is iedereen onzeker en willen ze er allemaal graag bij horen. Ik ben ook één keer met dat groepje uit eten geweest. Toen had ik meteen voedselvergiftiging, dat was wat minder.

Al met al vond ik het eerste jaar erg geslaagd. Ik zit hier echt op mijn plek. Ik ben wel erg gefocust geweest op mijn studie en het halen van mij P. Het komend jaar ga ik proberen wat meer van het studentenleven te genieten.”

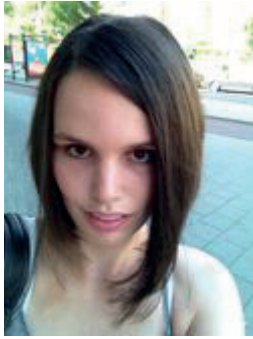

Oscar Osendarp (sociologie): ‘Rotterdam en Breda houd ik liever gescheiden’

“Bij sociologie zit ik helemaal op mijn plek. Toch heeft het nog even geduurd voor ik de juiste studie vond. Hiervoor deed ik Liberal Arts and Science in Tilburg. Die studie vond ik veel te breed en er zaten geen leuke mensen. Na een half jaar ben ik gestopt. Toen ben ik met veel verschillende mensen gaan praten over wat mij wél zou liggen. Toen kwam ik uit op sociologie.

Het eerste jaar ging me best makkelijk af. Met een 7,2 gemiddeld ben ik behoorlijk tevreden. Het enige rotvak vond ik statistiek (SPSS). Dat heb ik moeten herkansen. Ik moet nog één cijfer terugkrijgen. Maar zo lang dat boven de 4 zit, is er niks aan de hand en heb ik mijn P binnen. Om me te onderscheiden van andere studenten wil ik graag mee doen met het Honours programma. Dan moet je minimaal een 7,5 gemiddeld staan. Dat is dus mijn streven voor volgend jaar.

Ik vind Rotterdam een geweldige stad. Het is de enige echte grote stad in Nederland. Toch blijf ik voorlopig nog bij mijn moeder in Breda wonen. Daar heb ik ook al mijn vrienden. Dat houd ik liever gescheiden. Hertzelfde geldt voor mijn liefdesleven. We hebben bij sociologie een kleine klas. Iedereen kent elkaar. Het lijkt me niet handig als die dingen door elkaar lopen.”

Mijntje Boon (psychologie): ‘Psychologie is echt mijn passie geworden’

“Al snel had ik door dat hier een heleboel slimme mensen zitten met enorme ambitie. Leuk om daar tussen te zitten. Ik ben begonnen met geneeskunde, maar die studie lag me niet echt. Te veel biologie en te weinig op de mens zelf gericht. Toen werd het psychologie. Ik heb geen moment spijt gehad van die keuze.

Het eerste jaar is ontzettend snel voorbij gegaan. Psychologie is echt mijn passie geworden. Ik vond de stof heel interessant en ik leerde allemaal leuke mensen kennen met wie ik leuke dingen doe en samen studeer in de bieb.

‘Feestjes van DJ Freud’ noemen we die studiesessies.

Mijn ouders wonen in Vught. Vanaf het begin woonde ik in Rotterdam dus al op kamers. En dan te bedenken dat ik voor ik hier ging studeren, nooit in Rotterdam was geweest, haha! Eerst woonde ik in een studentenhuis en sinds kort samen met mijn vriend in een studio.

Als ik terugkijk op dit jaar, dan heeft het me heel wat gebracht. Een leuke studie, een nieuw leven.

Als mijn rooster het toelaat, word ik volgens studiejaar ambassadeur voor de faculteit. Dan ga ik op basisscholen vertellen over mijn studie. Lijkt me hartstikke leuk.”

Gefascineerd door veiligheid

Bestuurskundige Ruth Prins promoveert volgende maand op haar proefschrift *Safety First*. Voor SoFa laat ze alvast haar licht schijnen op haar onderzoeksresultaten en het 'post-promotieplan'. Een interview over solistische sheriffs, super-netwerkers en 'The A-Team'.

Tekst: Pamela Roumen

Bestuurskundige Ruth Prins (29) deed jarenlang onderzoek naar de manier waarop Nederlandse burgemeesters veiligheidsproblemen behandelen. Met resultaat: op 2 oktober verdedigt Prins haar proefschrift *Safety First* en ontvangt ze ook haar doctorstitel. "Dat is na vier jaar onderzoek de felbegeerde kroon op mijn werk," vertelt de jonge wetenschapper. Prins onderzocht voor haar proefschrift de aanpak van drugsproblemen, huiselijk geweld en georganiseerde misdaad in de gemeenten Haarlem en Breda.

"Er bestaat een verband tussen de veiligheidsproblemen die op de agenda staan en de manier waarop een burgemeester invulling geeft aan zijn verantwoordelijkheid voor de openbare veiligheid," vertelt Prins. "De positie van een burgemeester is op papier namelijk sterker geworden; hij heeft nieuwe bevoegdheden gekregen voor nieuwe veiligheidsproblemen. Zo kan hij nu een huisverbod opleggen in het geval van huiselijk geweld. In de praktijk zijn deze bevoegdheden wel afhankelijk van anderen: van politie, justitie en het maatschappelijk middenveld. Een burgemeester is dus geen solistische sheriff meer, maar een super-netwerker. Hij zoekt nu andere partijen op om het zo te regelen met elkaar. Het is netwerksturing anno 2014."

In 2010 startte Prins met haar promotieonderzoek en dit was voor de bestuurskundige zo nu en dan onwennig. "In het begin was ik alleen maar boeken aan het lezen over veiligheid. Dat ik daarvoor betaald kreeg, daar moest ik echt aan wennen."

Daarbij onderstreept Prins dat ze als aio een bevoorrechte positie had. "Na mijn bachelor en masteropleiding bestuurskunde aan de FSW, volgde ik de masteropleiding Veiligheid en Burgerschap in Amsterdam. Hier werkte ik ook toen ik een telefoontje kreeg: er zou aan de FSW een aio-positie vrijkomen op het gebied van lokale veiligheid en of ik interesse had. Ik ben toen gaan praten en na een jaartje doceren en ideeën vormen kreeg ik een vaste aio-aanstelling." Hierin heeft Prins naar eigen zeggen weinig tegenslagen gekend. Toch was er een belangrijk leermoment: het incasseren van kritiek. "De wetenschap is gebaseerd op reviews en co-referaten en wordt beter door gaten te schieten in elkaars werk. Maar ook constructieve kritiek is wel gebaseerd op iets waar jij maandenlang aan hebt gewerkt. Ik heb vooral geleerd om deze kritiek niet persoonlijk op te vatten, maar juist als iets waarmee ik mijn eigen werk kan verbeteren."

Spannend

Het werk van Prins lijkt sinds jaar en dag te worden gekenmerkt door haar fascinatie voor veiligheidsproblemen. Zo wijdde de bestuurskundige niet alleen haar proefschrift aan dit thema, maar geeft ze sinds begin dit jaar ook les in Crisis and Security Management aan het Instituut Bestuurskunde van de Universiteit Leiden (locatie Den Haag). De vraag rijst waar deze passie voor veiligheidsvraagstukken vandaan komt.

Ruth Prins: “Het grappige is dat mijn broertje en ik dezelfde fascinatie hebben. Ik ben de wetenschappelijke kant van veiligheidsproblematiek opgegaan en hij is er actief mee bezig door bij de politie te werken. We hebben er allebei geen verklaring voor. Of het misschien komt doordat we vroeger naar dezelfde programma’s keken? Nou, ik keek vroeger altijd naar the A-team,” grapt de bestuurskundige. “Maar of B.A. Baracus nu zo’n grote invloed had?” Een meer voor de hand liggende verklaring vindt Prins in haar studie aan de FSW. “In mijn tweede jaar van bestuurskunde werd ik student-assistent bij politieonderzoeker Lex Cachet. Hierdoor kwam ik in contact met politiemensen en burgemeesters en liep veiligheid als een rode draad door mijn studie. Diverse casussen toepassen op veiligheid maakte mijn opleiding dan ook spannend en fundamenteel.”

Toekomst

Voor Ruth Prins staat buiten kijf dat ze verder wil in de wetenschappelijke wereld. Maar na haar promotie volgende maand volgt eerst een heel groot feest, zo bekend ze. Voor de maanden erop lijkt er genoeg werk te liggen. “Eind dit jaar brengt Eleven International Publishing een commerciële editie van mijn proefschrift uit. In dat boek probeer ik wetenschappelijke inzichten te vertalen naar een aantal vuistregels voor burgemeesters.”

Daarnaast heeft Prins duidelijke toekomstdoelen voor ogen. “Ik wil een goede docent worden en me bekwamen in het geven van hoorcolleges, begeleiden van scripties en vooral het enthousiasmeren van studenten over bestuurskundig onderzoek naar mijn thema’s. Ook wil ik maatschappelijk relevant onderzoek doen en dat doorvertalen naar de praktijk. Wat ik tof vind, is dat ik onlangs gevraagd ben om een training te geven aan burgemeesters en dat mijn werkplek in Den Haag zich naast het ministerie van Veiligheid en Justitie bevindt. Hierdoor kan ik makkelijk afspreken met ministeriemedewerkers, ook om de kruisbestuiving tussen wetenschap en praktijk te vergroten. Ik vind dat wetenschappers anno nu ook die insteek moeten hebben: goed onderzoek doen en dan niet stoppen, maar juist de boer op gaan.”

Erkenning voor onderzoek naar werk en privé

Er daalt een ware prijzenregen neer op de FSW. Twee van de gelauwerden zijn de bestuurskundigen dr. Laura den Dulk en dr. Sandra Groeneveld. Zij ontvingen de prestigieuze Rosabeth Moss Kanter Award.

Tekst: Caroline van der Schaaf

Het zal niemand zijn ontgaan dat wetenschappers van de FSW de ene na de andere prijs in de wacht slepen. Ook dr. Jacqueline Schenk, prof. dr. Arnold Bakker, dr. Ben Kuipers en promovendus Jaron Harambam werden de afgelopen maanden met een onderscheiding beloond voor hun werk.

De Kanter Award die Laura den Dulk en Sandra Groeneveld ontvingen, wordt jaarlijks uitgereikt voor het beste wetenschappelijke artikel op het terrein van werk en familie. Een commissie van 45 vooraanstaande wetenschappers in het vakgebied heeft vijf finalisten geselecteerd uit meer dan 2500 artikelen die in 2013 in 77 internationale wetenschappelijke tijdschriften zijn verschenen.

Prijswinnaars Sandra Groeneveld (links) en Laura den Dulk

Wat betekent zo'n prijs nou eigenlijk? Behalve dat het een 'hele eer' is, is het ook een bevestiging dat je met goed onderzoek bezig bent, aldus Den Dulk. "Het betekent vooral erkenning. We doen dit type onderzoek over de balans tussen werk en privé bij verschillende organisaties al een behoorlijke tijd. Dan is het heel fijn dat dit inderdaad als vernieuwend en waardevol wordt gezien. Dat het breed gedragen wordt door je collega-wetenschappers en ook door de praktijk."

Den Dulk en Groeneveld onderzochten – samen met de Franse Ariane Ollier-Malaterre en de Amerikaanse Monique Valcour – hoe organisaties hun personeelsbeleid vormgeven in reactie op overheidsbeleid, culturele denkbeelden en economische druk. Met behulp van analyses op surveydata van ruim 19.000 organisaties in negentien Europese landen is gekeken hoe organisaties reageren op landelijk beleid, de werkloosheid in een land en culturele opvattingen over betaald werk. Een van de opvallendste uitkomsten is dat in landen waar de overheid meer beleid voert dat is gericht op de afstemming van betaald werk en privéleven, organisaties zelf ook meer regelingen treffen voor werknemers. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om kinderopvang, extra verlofregelingen en flexibele werktijden. Groeneveld: "Je zou verwachten dat als de overheid niks doet, de werkgevers het overnemen, maar dat is niet zo. Het werkt juist andersom."

Daarnaast blijkt dat sommige organisaties gevoeliger zijn voor de nationale context dan andere. In landen met veel overheidsbeleid rond werk en privé en in landen met een lage werkloosheid

ontwikkelen publieke organisaties en grote organisaties bijvoorbeeld meer regelingen voor hun werknemers dan private en kleine organisaties. Dat de onderzoekers ook zelf af en toe schipperen met de balans tussen werk en privé, blijkt wel tijdens het gesprek: binnen een half uur rinkelt Den Dulks telefoon drie keer. “Ja, sorry,” verontschuldigt ze zich. “M’n zoon is zijn huissleutel kwijt.” “Maar wij nemen ook vaak werk mee naar huis,” zegt Groeneveld. “Dus dat heft elkaar wel weer op.”

Weerklank

Groeneveld en Den Dulk kennen elkaar al sinds hun studie sociologie aan de EUR. Na wat omzwervingen kwamen ze beiden terecht bij de groep van prof. dr. Bram Steijn. “Een van de redenen dat ik het leuk vond om hier te komen werken, was dat Sandra er al zat,” zegt Den Dulk. Dat hun wegen zich nu opnieuw scheiden – Groeneveld begint per 1 oktober bij de Universiteit Leiden als hoogleraar en Den Dulk is onlangs uitgenodigd voor een gasthoogleraarschap aan de Bielefeld University in Duitsland – vinden ze allebei jammer.

“Maar ja, zo is het leven.” Sandra gaat de groep van Steijn missen: “We hebben de afgelopen jaren met staf en promovendi gewerkt aan het opbouwen van kwantitatief onderzoek naar dit soort vraagstukken. Het is een nieuwe tak in de bestuurskunde die steeds meer weerklank krijgt in het internationale veld. Het is heel mooi dat we dat hier met elkaar hebben kunnen opbouwen.”

Maar ook al werken ze straks niet meer op dezelfde universiteit, ze zullen elkaar blijven tegenkomen, daar zijn ze allebei van overtuigd. “De samenwerking blijft hoor, zeker. Dat hebben we bij dezen zwart op wit staan.”

FSW ligt op stoom

Zo'n 700 eerstejaars telt de FSW. Een forse groei ten opzichte van vorig jaar die vrijwel geheel is toe te schrijven aan de start van de Engelstalige bachelor psychologie. Met bijna 100 studenten scoort deze opleiding boven verwachting.

Tekst: Mary van der Graaf

Indrukwekkend was het, de afgeladen zaal tijdens het introductiecollege van psychologie. Nooit eerder werden er zoveel eerstejaars verwelkomd. De komst van het recordaantal van rond de 420 eerstejaars heeft te maken met de start van de internationale bachelor. Deze Engelstalig opleiding trekt bijna 100 studenten en dat is veel meer dan verwacht.

“De marketing is heel effectief geweest,” concludeert onderwijsdirecteur dr. Guus Smeets. “We kregen heel veel aanmeldingen. Die heb je ook nodig, want een groot deel komt niet door de selectie. Van degenen die wel geselecteerd worden is het altijd afwachten of ze daadwerkelijk komen. Ze kiezen soms voor een andere universiteit waar ze zich ook aangemeld hebben. We wisten dus niet precies wat we konden verwachten; we hebben er rekening mee gehouden dat we dit eerste jaar met maar 20 internationale studenten zouden beginnen.”

Afgeleden zaal tijdens het introductiecollege van psychologie

De instroom bij psychologie van zo'n 320 reguliere bachelorstudenten is vergelijkbaar met vorig jaar. Ook bij bestuurskunde en pedagogische wetenschappen is het aantal eerstejaars nagenoeg hetzelfde als verleden jaar. Bestuurskunde scoort met naar schatting 95 eerstejaars iets minder en pedagogische wetenschappen met ongeveer 125 iets meer. Bij sociologie is er een lichte daling. De teller daar staat op 65 eerstejaars, terwijl ze verleden jaar nog een instroom van 76 bachelorstudenten hadden.

Studenten die met sociologie starten, maken grote kans het jaar te halen. Dat blijkt althans uit de cijfers van het afgelopen studiejaar. Maar liefst 79 procent van de studenten – een enorme verbetering ten opzichte van voorgaande jaren – mocht door naar het tweede jaar. De andere opleidingen van de FSW deden daar trouwens niet veel voor onder. De slagingspercentages voor het eerste jaar lagen bij die opleidingen rond de 75 procent.

Kosten

Met spanning is ook uitgekeken naar hoeveel masterstudenten zich zouden inschrijven. Zeker nu studenten na hun bachelor meer om zich heen kijken om te bepalen waar ze welke master gaan volgen. Daarnaast speelt mee dat masterstudenten winstgevender zijn dan bachelorstudenten. Onderwijsdirecteuren spreken niet in dit soort termen omdat niet 'winst', maar 'goed onderwijs

verzorgen' hun doel is. "Ik praat liever over de kosten van het onderwijs en de kosten voor ons bacheloronderwijs zijn inderdaad hoger dan voor ons masteronderwijs," aldus dr. Jeroen de Waal, de onderwijsdirecteur van sociologie. "Voor kleinere opleidingen is de bachelor niet kostendekkend. Om quitte te spelen moet je zeker een instroom van tweehonderd studenten hebben, en bij sociologie zullen we dat nooit halen. Het verlies in de bachelor moet je dus opvangen met de master." Om het hoofd boven water te houden is de werving voor de master daarom een belangrijk aandachtspunt bij sociologie en bestuurskunde. Het ontwikkelen van nieuwe masters is een manier waarmee ze meer studenten willen trekken. Verder willen deze opleidingen inzetten op kostenbesparing door meer samen te werken.

Over de cijfers van het nieuwe studiejaar zullen ze tevreden zijn. Bestuurskunde groeit met 173 masterstudenten (exclusief het avondprogramma) 12 procent en ook sociologie scoort met circa 90 masterstudenten (inclusief avondprogramma) ruim boven de ongeveer 70 van vorig jaar. Psychologie blijft met zo'n 165 studenten (exclusief de internationale master van bijna 20 studenten) op hetzelfde niveau van het voorgaande jaar. Bij pedagogische wetenschappen – dit jaar voor het eerst met de master – stromen er 47 studenten in, iets meer dan de 40 waarop ze gemikt hadden. Het aantal schakelstudenten dat een pre-master aan de FSW volgt, is nagenoeg vergelijkbaar met de instroom van 2013. Bestuurskunde noteert er rond de 100, sociologie groeit naar bijna 70. Alleen bij pedagogische wetenschappen valt het aantal tegen: daar staat de teller op 13.

Met hart en ziel bij Gaza

Voor velen waren de zomermaanden ontspannend en sereen. Zo niet voor FSW'er Jalal Al-Baz. Hij zat tijdens zijn vakantie al nagelbijtend in de Pyreneeën. Zijn grote bron van ergernis en zorgen? De recente oorlog in Gaza.

Tekst: Pamela Roumen

Begin augustus vertrok Jalal Al-Baz (46) met zijn vrouw en dochters naar Andorra. Wat vooral een rustperiode had moeten zijn, werd voor de avondstudent sociologie een periode van onrust en frustratie. “Ik had daar helemaal geen fijne vakantie. Het werd immers gedomineerd door de situatie in Gaza,” vertelt Al-Baz. “Ik moest van mezelf ook steeds het journaal bekijken en internetberichten checken. Daarnaast borrelde mijn schuldgevoel op: ben ik lekker op vakantie terwijl mijn volk wordt afgeslacht.”

Er vallen in Gaza veel burgerslachtoffers en dit raakt ook Al-Baz. “Enkele neven en nichten wonen nog in Gaza en mijn vrouw en ik hebben daar een geadopteerd kind. Via een organisatie storten we maandelijks geld en onderhouden we contact. Onlangs kwam ik erachter dat die jongen in een gebied woont dat is platgebombardeerd. Zijn wijk is met de grond gelijk gemaakt. Ik weet niet eens of hij nu nog leeft.”

Bewustzijn creëren onder burgers, dat is waar demonstreren ook om draait, aldus Jalal Al-Baz

Zelf werd Jalal Al-Baz geboren in Jordanië, als zevende zoon van Palestijnse vluchtelingen. “Mijn ouders zijn in 1948 gevlucht uit Palestina. Hun woning en dorp werden toen vernietigd. In onze woonkamer pronkte jarenlang nog wel de sleutel van hun ouderlijk huis.”

Het vluchtverhaal van zijn ouders heeft ook grote invloed gehad op Al-Baz. “Ik voel me niet alleen betrokken bij mijn familie, maar bij het hele Palestijnse volk. Daar ben ik onderdeel van. Ik heb mijn vaders woorden ook goed onthouden. Hij zei altijd: ‘Jongen, ze kunnen je alles afnemen, maar niet je kennis. Dus zorg dat je leert’. Van die woorden heb ik toen mijn levensmotto gemaakt.” De huidige sociologiestudent kwam in 1987 dan ook naar Nederland om te studeren. Hij rondde de hbo-opleiding ‘Beleid en Maatschappij’ af en vestigde zich bij zijn broer in Vlaardingse. Daar kwam hij naar eigen zeggen in een ‘zeer activistische omgeving’ terecht.

Collectief bewustzijn

De laatste jaren was Al-Baz vooral werkzaam als docent maatschappijleer en hij stond altijd vooraan bij pro-Palestijnse bijeenkomsten. “Ik heb mijn vrouw zelfs leren kennen bij een demonstratie. Wij

hebben samen nog de Palestijnse vlag gehesen. Dat noemen ze nou een latente functie van demonstreren,” grapt de socioloog in spe. “Dus eigenlijk hoef ik ook niet meer te demonstreren. Ik heb mijn buit al binnen.”

De recente vredesdemonstraties zijn ook aan Al-Baz voorbijgegaan. “Maar dergelijke acties zijn wel belangrijk,” benadrukt hij. “Ik zie namelijk dat niet alleen de Turkse en Marokkaanse gemeenschap meedoet aan demonstraties, maar ook de Nederlandse. Dat is waar demonstreren ook om draait: bewustzijn creëren onder burgers.”

Zelf gaat Al-Baz nu anders te werk. “Elke dag reageer ik op artikelen over Palestina,” bekennt hij. “Het is een soort verslaving geworden. Ik lees naast de NRC ook Arabische kranten en daardoor heb ik niet alleen een beter beeld van de situatie, maar kan ik ook reageren op artikelen die incorrect of juist eenzijdig zijn.”

Daarnaast hoopt de sociologiestudent dat hij met zijn reageergedrag de publieke opinie voor zich kan winnen. “Als je de burgers aan je zijde hebt dan heb je ook de benodigde steun. Een economische boycot begint ook niet bij de regering, maar bij kleine burgerinitiatieven. Zo ben ik onlangs overgestapt naar de ASN Bank. Deze doet geen zaken met Israël. Ik wil de staat Israël - dat is wat anders dan de burgers van Israël - namelijk op geen enkele wijze steunen. Ik ben met mijn gezin ook nog nooit in Palestina geweest. Ik neem het me wel elk jaar voor, maar ik wil pas gaan als het rustiger is. Nu zou ik mijn dochters naar een oorlogsgebied brengen. Dat zou voor hen traumatisch zijn.

Colofon

SoFa nr. 1 jaargang 7 – 16 september 2014

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Sanne van der Most, Pamela Roumen en Caroline van der Schaaf

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Versijning volgende editie

Dinsdag 28 oktober 2014

Man van het moment

Arbeids- en organisatiepsycholoog prof. dr. Arnold Bakker is onlangs opgenomen in de lijst van meest invloedrijke wetenschappers ter wereld. En wat doet iemand met zoveel internationale erkenning? Juist. Het met Hollandse nuchterheid verklaren.

Tekst: Pamela Roumen

Een rondblik in de werkkamer van Arnold Bakker maakt al snel duidelijk: deze man is een kunstliefhebber. Aan zijn muren hangen verschillende kleurrijke creaties, maar dit is volgens Bakker slechts een afspiegeling van zijn kunstcollectie thuis. "Deze litho's zijn van Kees van Dongen en heel zeldzaam," vertelt Bakker geamuseerd. "Van Dongen is bekend om zijn weergave van de ogen en iemand wiens werk ik bewonder en verzamel."

De schilder Kees van Dongen werd in de 19de eeuw geboren in Rotterdam, maar verhuisde op jonge leeftijd naar Parijs, de stad waar Bakker zelf recentelijk nog verbleef. "Ik heb daar een fellowship - een soort oeuvreprijs - gekregen van de International Association of Applied Psychology." Een soortgelijke eer ontving Bakker toen hij onlangs door Thomson Reuters, een gerenommeerd kenniscentrum, werd opgenomen in de lijst van meest invloedrijke wetenschappers ter wereld. De reden voor deze vermelding? De vele citaties uit zijn wetenschappelijk werk. Een dergelijke bestempeling lijkt ego-strelend, maar Bakker blijft er koeltjes onder. "Ik denk dat vooral mensen om mij heen er waarde aan hechten, maar dat ik er daardoor wel voordeel van kan hebben."

Volgens Bakker (1964) kan zijn eervolle vermelding namelijk de kans op nieuwe subsidies vergroten. "Als ik nu een aanvraag indien, kan ik aangeven dat ik ben opgenomen in die lijst. Dat zegt wel iets. Een dergelijke titel kan dan ook nieuw onderzoek faciliteren en daar gaat het me uiteindelijk om."

Daarnaast heeft Bakker een duidelijke verklaring voor de vele citaties uit zijn werk: de hulp van anderen. "Ik kan goed samenwerken en ben goed in het motiveren van mensen. Ik heb momenteel 16 aio's en veel van mijn studies worden door anderen uitgevoerd. Ik ben dan wel de persoon die studies deels bedenkt of de grote lijn uitzet. Hierdoor kan ik met veel mensen ook veel onderzoek verrichten en veel publiceren."

Onderzoek naar bevoegenheid heeft de wind mee

Ook benadrukt Bakker 'de slimme keuze' van zijn onderzoeksonderwerpen. "We hebben de wind mee van de positieve psychologie. Er wordt nu vooral gekeken naar wat werknemers kunnen en minder naar wat ze niet kunnen. Met onze bevoegenheidsstudies spelen we daar goed op in. In plaats van meteen de werkdruk te verlagen kunnen we met ons onderzoek eerst nagaan hoe werknemers juist veel verantwoordelijkheden aankunnen."

Reflecteren

Hoewel de arbeids- en organisatiepsycholoog erkent dat bedrijven mogelijk financieel belang hebben bij zijn werk, speelt dit volgens Bakker geen doorslaggevende rol in zijn studiekeuzes. "Ik doe ook onderzoek naar hoe bevoegenheid of een burn-out van invloed is op iemands thuissituatie of op de levenspartner. Daar zit geen enkel bedrijf op te wachten. Maar dat vind ik wel interessant," vertelt Bakker.

"Ik laat me dus niet noodzakelijk sturen door het financieel belang van bedrijven, maar ik heb wel oog voor hoe bedrijven voordeel kunnen hebben van mijn onderzoek. Ik moet met hen juist samenwerken, zodat ik nieuwe studies kan laten lopen, nieuwe dingen kan uitzoeken en zij ook de inzichten krijgen waar ze op zitten te wachten. Ik moet mijn onderzoek wel kunnen verkopen, anders krijg ik geen onderzoek van de grond."

Op het laatste lijkt Bakker zo nu en dan te reflecteren. Zo had hij afgelopen zomer een moment van bezinning. "In de vakantieperiode neem ik altijd de tijd om uit te stippelen op welke onderzoekslijnen ik me ga richten; wat ik moet gaan bijhouden ofwel wat vind ik op dit moment heel leuk en interessant."

Uitjes

Wat Bakker momenteel bezighoudt, zijn de vele uitjes die hij in het vooruitzicht heeft. "Ik leef en werk daar graag naartoe," vertelt Bakker. "In oktober ga ik bijvoorbeeld naar Dubai, Stockholm en Lissabon. In de laatste stad promoveert binnenkort een van mijn aio's. Dat zijn leuke reizen waarbij ik ook leuke mensen ontmoet."

Daarnaast kijkt de arbeids- en organisatiepsycholoog uit naar zijn reis naar Chili. "Ik ben daar vorig jaar voor het eerst geweest. Dat is een heerlijke plek met fantastisch eten. Maar ik ga er vooral heen om onderzoekers een training te geven. Die onderzoekers werken voor een organisatie die vergelijkbaar is met TNO en zij doen momenteel onderzoek naar innovatie in het land. Hiervoor doen ze studies en interventies die zijn gebaseerd op ons Jobs Demands – Resources model. Ze werken ook aan job crafting; de manier waarop iemand zijn baan herstructureert en er daardoor meer voldoening uithaalt. Deze onderzoekers hebben mij nu gevraagd om daar een training over te geven aan hun mensen. Zodat zij daar zelf trainingen over kunnen geven. En verder? Verder ga ik gewoon door met wat ik nu doe."

Meer informatie is te vinden via: www.arnoldbakker.com

Waarom doet mijn kind zo moeilijk?

Rotterdam heeft een nieuwe hoogleraar orthopedagogiek. Sinds 1 oktober doet Peter Prinzie onderzoek naar gedrags- en opvoedingsproblemen. 'Als het fout gaat kun je niet klakkeloos naar de ouders wijzen.'

Tekst: Sanne van der Most

"Orthopedagogiek, de studie naar ernstige problemen in de opvoeding en ontwikkeling, is het onderdeel van de pedagogiek dat de meeste studenten trekt, ook aan de EUR," zegt Peter Prinzie. "Sterker nog: in tegenstelling tot de landelijke tendens is er dit jaar wederom een toename van het aantal eerstejaars inschrijvingen. Het is ook niet voor niets dat pedagogiek in Rotterdam dit jaar weer het best scoort in de nationale

studentenenquête van Elsevier. Vooral het kleinschalige, intensieve probleemgestuurd onderwijs wordt door studenten erg gewaardeerd."

Ook Prinzie, die in 2002 promoveerde aan de Katholieke Universiteit Leuven en eerder les gaf aan de universiteiten van Utrecht en Leiden, bevalt het tot nu toe erg goed in Rotterdam. "Het is een jonge en dynamische vakgroep, die heel hard werkt aan het groeien en bloeien van de pedagogische wetenschappen in Rotterdam. De bachelor is afgerond en het is nu de eerste keer dat de master loopt. Geweldig om hier deel van uit te maken," zegt Prinzie, die van oorsprong Belg is. "Nederland is overigens echt een land van onderzoek."

Temperament

In het verlengde van zijn promotieonderzoek naar externaliserend probleemgedrag bij jonge kinderen, ontwikkelde Prinzie een unieke dataset. "Tussen 1999 en 2012 heb ik zeshonderd Vlaamse gezinnen met jonge kinderen zeven keer gemeten. Daarbij kijk ik naar de ontwikkeling en de determinanten van meerdere vormen van probleemgedrag. Ik heb het belang van het temperament van het kind, van de context waarbinnen het opgroeit en de sociaal economische status van de ouders onderzocht. Ik volg die kinderen tot op vandaag de dag en beschik dus over gegevens van vier tot twintig jaar. Mijn vraag is nu: kunnen we aan de hand van de gegevens uit de kindertijd kijken wie het nu goed doet en wie het minder goed doet in de overgang naar de jongvolwassenheid? Dit op het vlak van studeren, werk, studeren, relaties en dat soort zaken."

De opvoeding bepaalt voor een deel het temperament van het kind

Vaak wordt gedacht dat temperament onveranderlijk is. Dit klopt toch niet helemaal, zo was een van Prinzie's conclusies. Er is een wederzijdse interactie tussen de opvoeding van de ouders en het temperament van het kind. "De opvoeding bepaalt voor een deel het temperament van het kind. En tegelijkertijd beïnvloedt het temperament van het kind weer de opvoeding van de ouders. Je hoort ouders heel vaak zeggen 'Ik heb drie kinderen en ik voed ze allemaal hetzelfde op.' Maar dat klopt niet helemaal. Ieder kind is uniek, dus is ieder temperament anders. Het kind heeft een actieve bijdrage in de ouder-kind relatie. Het klinkt misschien evident als ik het zo zeg, maar toch is dat het niet. Lange tijd werd gedacht: als het fout gaat met het kind, dan komt dit door de opvoeding, de ouders hebben het niet goed aangepakt. Maar als je inziet dat het kind wel degelijk een actieve rol heeft, dan kun je niet meer klakkeloos naar de ouder wijzen. In mijn boek 'Waarom doet mijn kind zo moeilijk?' leg ik deze gedachte op een toegankelijke en populariserende manier uit, dus ook voor ouders zelf."

Grootstedelijk

Binnen zijn nieuwe Rotterdamse leerstoel gaat Prinzie zich richten op de ontwikkeling en determinanten van gedrags- en opvoedingsproblemen vanuit grootstedelijk en multicultureel perspectief. Interessant, vooral in een grote, diverse stad als Rotterdam. "Diversiteit zit in zekere zin al in mijn proefschrift. Ieder kind reageert verschillend op wat het meemaakt. Zo heeft bijvoorbeeld een scheiding op het ene kind meer effect dan op het andere kind. De bedoeling is om hier in Rotterdam het aspect van de grote stad in mee te nemen. Hoe pakt mijn onderzoeksvraag uit bij andere etnische groepen?"

Iedereen zegt altijd wel dat de culturele achtergrond van het gezin waarin je opgroeit een bepaald effect op gedrag en ontwikkeling heeft. Ik kan me bijvoorbeeld voorstellen dat er verschillen zijn in de rol van de vader binnen het gezin of dat de drempel om hulp te zoeken bij problemen varieert. Het lijkt voor de hand te liggen. Maar is dat ook daadwerkelijk zo? En hoe wekt dat dan precies? En wat zijn implicaties voor preventie en behandeling? Dat soort dingen wil ik hier in Rotterdam onderzoeken."

Naast zijn hoogleraarschap in Rotterdam werkt Prinzie een per week in de praktijk, in een grote Vlaamse instelling voor kinderen en jongeren met een neuromotorische beperking. "Als academicus vind ik het erg belangrijk en interessant om een concrete link met de praktijk te hebben. Dat houdt me scherp en maakt dat de maatschappelijke relevantie van het onderzoek niet uit het oog verloren wordt."

'Nou, het Engels mag iets beter'

In september lanceerde de FSW haar internationale bachelor psychologie. Madlen Dragoeva en Rwitu Bagchi, twee van de circa honderd Engelssprekende psychologiestudenten, maken een tussentijdse balans op.

Tekst: Pamela Roumen

“Zie ik er goed uit? Niet te moe?” is het eerste wat Madlen Dragoeva (19) vraagt als we haar op een oktobermiddag ontmoeten. De Bulgaarse psychologiestudente komt rechtstreeks van een feestje vandaan; een *get together* van studenten die ze tijdens de Eurekaweek heeft leren kennen. Hierbij kreeg de Bulgaarse gelijk te maken met een typisch Nederlands fenomeen: gezelligheid. “De afgelopen nacht heb ik dus helemaal niet geslapen,” bekennt de goedlachse studente.

In augustus verhuisde Dragoeva, net afgestudeerd aan de middelbare school, van Sofia naar Rotterdam. Hier volgt ze aan de FSW nu de internationale bachelor psychologie. “In eerste instantie wilde ik in Nederland rechten studeren. Mijn moeder had dat graag gewild,” vertelt Dragoeva. “Ik was al aangenomen bij onder meer de Universiteit van Maastricht. Maar op het allerlaatste moment heb ik me bedacht. In mijn vrije tijd las ik al graag artikelen over psychologie. Dus toen dacht ik: als ik psychologie zo tof vind, dan moet ik daar iets mee doen.”

Volgens Dragoeva was de keuze voor de universiteit ook snel gemaakt. “In de internationale *ranking* komt de Erasmus Universiteit goed uit de bus. Dat gaf voor mij de doorslag om hiernaartoe te komen.”

De psychologiestudente heeft nog maar weinig aan te merken op haar studieprogramma. “Het enige nadeel is dat we jaarlijks moeten deelnemen aan psychologische experimenten van medestudenten. Maar tot nu toe word ik bijna voor elk experiment afgewezen omdat ik geen Nederlands spreek. Dat is dus een vereiste, en voor Engelssprekenden studenten zoals ikzelf een minpunt.”

Daarentegen ziet de Bulgaarse studente genoeg voordelen van haar studieprogramma. “Het Probleemgestuurd Onderwijs bevalt mij prima. Ook de colleges vind ik interessant. Zeker het laatste: ‘The Thousand Faces Of The Person’. Dat ging over verschillende persoonlijkheidstypes. Pas later werd mij verteld dat de psycholoog die het college geeft, ook de oud-rector van de faculteit is. Grappig, dat wist ik helemaal niet!”

Talenknobbel

Iets kritischer dan haar jongere Bulgaarse studiegenoot is Riwitu Bagchi (29). “Het Engels mag beter,” vertelt Bagchi. De Indiaas-Australische psychologiestudente maakte onlangs haar eerste tentamen en dit was voor Bagchi een ietwat teleurstellende ervaring. “De tentamenvragen waren namelijk slecht vertaald uit het Nederlands. De studenten moesten de vragen wel vijf keer lezen voordat ze begrepen wat er nu werd bedoeld.”

Bagchi is dan ook nog niet helemaal tevreden over de vertaalkunsten van de faculteit. Ze kan erover meepraten, want Bagchi spreekt naast Engels, Hindi en Bengaals ook Nederlands. Zo’n twee jaar geleden leerde ze Nederlands en verruilde ze haar thuisstad Sydney, Australië voor Utrecht, Nederland. De reden voor dit alles? Simpel, de liefde. Enige jaren geleden werkte Bagchi nog als econoom bij een grote Australische bank en nam ze voor een familiebezoek in India een vlucht naar Singapore. Hierbij ontmoette ze de liefde van haar leven, een Nederlander.

In 2012 verhuisde Bagchi, moe van de langeafstandsrelatie, naar Utrecht. Hier probeerde ze nog even haar oude beroep als econoom op te pakken. “Maar het werkaanbod in die sector was slecht. Daarnaast had ik geen lokale werkervaring en wilde ik niet weer een stressvolle baan hebben van 60 uur in de week.”

Dit zorgde er ook voor dat Bagchi een drastisch besluit nam: een carrièreswitch. “Ik werd er op een gegeven moment gek van om thuis te zitten, om niks te doen. Daarnaast heeft psychologie me altijd geïnteresseerd. Dus toen bedacht ik me dat, als ik hier toch niet zou werken, ik net zo goed psychologie kon gaan studeren.”

Voor de 29-jarige ligt het verdere verloop van haar studie nog niet vast. “Ik vind organisatiepsychologie interessant, maar ook ontwikkelingspsychologie. Dus voorlopig wil ik me nog niet vastpinnen op een specialisatie. Dit studiejaar gebruik ik juist om te achterhalen in welk onderdeel ik goed ben.”

Maatregelen tegen spieken ‘eigentijds’

Om spieken te voorkomen zijn de orderegels voor schriftelijke tentamens aangescherpt. De mobiel was al taboe, maar nu is ook het dragen van een horloge tijdens het tentamen verboden. Is het fraudebeleid daarmee weer bij de tijd?

Tekst: Mary van der Graaf

“Het is natuurlijk een illusie om te denken dat je spieken helemaal kunt uitbannen, maar dat moet je wel proberen,” zegt Astrid van Driel, derdejaars pedagogische wetenschappen en lid van de Faculteitsraad. Ze vindt het verbod op het dragen van een horloge tijdens het tentamen prima. “Blijkbaar kan je met eensmart watchantwoorden opzoeken of doorgeven, dus ja, dan moet je dat verhinderen.”

Spieken met een smart watch kan, daarom is het dragen van een horloge tijdens het tentamen nu verboden

Dat sommige studenten de nieuwe maatregel te ver vinden gaan omdat ze dan de tijd niet in de gaten kunnen houden vindt Van Driel onvoldoende reden voor het niet invoeren van de regel. “Bij de tentamens die ik heb gemaakt waren altijd wel ergens klokken waardoor je kon zien of je op schema lag. Alleen als je slechte ogen hebt, is dat misschien lastig. Ik weet het niet.” Wat ze wel vervelend vindt, is dat kladblaadjes niet langer uit de tentamenzaal meegenomen mogen worden. “Zo’n kladblaadje met antwoorden is handig om snel te checken hoe je het tentamen ongeveer hebt gemaakt. Zeker net voor de zomervakantie is het fijn om gelijk een inschatting te maken of je een hertentamen hebt of niet. Dan wil je niet drie weken in onzekerheid wachten op de officiële uitslag.”

Logisch

De voorzitter van de examencommissie van psychologie, dr. Katinka Dijkstra, heeft regelmatig overleg met haar collega-voorzitters van de andere opleidingen binnen de EUR en de afdeling onderwijs, onderzoek en studentenzaken (OOS). De noodzaak voor het aanscherpen van de regels omtrent mobiele datadragers zoals een *smart watch* is ook daar besproken. Dat de fraudepreventie rekening houdt met nieuwe digitale mogelijkheden is niet meer dan logisch aldus Dijkstra.

Over hoe vaak en hoe er tijdens tentamens gespiekt wordt wil ze niet te veel uitweiden, dat zou studenten alleen maar op ideeën brengen. Wel wil ze kwijt dat spieken niet vaak voorkomt; de meeste fraudegevallen gaan over plagiaat.

De voorzitter van de examencommissie van pedagogische wetenschappen, prof. dr. Lidia Arends, bevestigt dit beeld. “Als er al een keer fraude voorkomt, is dat meestal een kwestie van ‘overschrijven’, hetzij van het werk van een andere student, hetzij van internet of van een boek. Een

student die plagiaat (of een andere vorm van fraude) pleegt, neemt enorme risico's. Een schorsing van enkele maanden heeft bij ons toetsstelsel met N=N grote consequenties en kan je snel een heel jaar kosten. Het kan je in het eerste jaar zelfs een negatief BSA opleveren en dan moet je voor drie jaar weg, dat is helemaal dramatisch. Maar ja, in de wetenschap zijn de gevolgen van plagiaat ook gigantisch, dus studenten moeten weten dat overschrijven echt niet kan.

Bij mijn vak, statistiek, is ooit wel eens een student betrapt op spieken via een rekenmachine. Het heeft overigens weinig zin om 'stiekem' formules mee te nemen. Surveillanten controleren streng en bovendien delen we alles wat een student nodig heeft bij een statistietoets toch al uit, inclusief een blad met alle benodigde formules en tabellen. Het gaat ons erom dat iemand weet wat hij of zij aan het doen is en inzicht heeft in wat er gebeurt bij een bepaalde statistische techniek. En tja, dat is niet vast te leggen op een spiekbriefje."

Bescherming

Veel orderegels zijn er ter bescherming van de student, benadrukt Dijkstra. Dat een student bijvoorbeeld pas een uur na aanvang van het tentamen de zaal mag verlaten is om te zorgen dat studenten rustig en met volle concentratie kunnen werken. "Je wilt omstandigheden creëren waarin zo goed mogelijk wordt getoetst of iemand de stof begrijpt en beheerst. Daarom zijn er ook toetsexperts die kijken of de lesstof op een goede manier bevraagd wordt."

Volgens Dijkstra maakt probleemgestuurd onderwijs de behoefte aan spieken ook geringer. "Als een student goed meedoet met de onderwijsgroepen hoef je minder te studeren voor het tentamen. Dan ken je de stof al."

De noodzaak tot spieken heeft Astrid van Driel nog nooit gevoeld. "Waarom ga je studeren? Toch om iets te leren, zodat je die kennis later kunt gebruiken."

Wereld ligt open voor bachelors

Maar liefst 92 studenten bestuurskunde kregen op 16 oktober hun bachelordiploma uitgereikt, hun 'toegangspoort naar de toekomst'. Hoe hebben zij de bachelor ervaren, wat heeft de toekomst voor hen in het verschiet en hebben ze nog tips voor beginnende studenten?

Tekst: Anne Ardon

Donderdagmiddag vijf uur, de zon schijnt nog net boven de bomen als zaal CB-1 langzaam gevuld raakt met stemmen, bloemen, ouders en (bijna) gediplomeerde bachelorstudenten. Sommigen strak in pak, anderen in een spijkerbroek met sneakers er onder. Een enkeling sprint de trap op om een sporttas uit het zicht te zetten.

"Een bachelordiploma is een toegangspoort naar de rest van de wereld en de rest van je leven," aldus dr. Vincent Homburg die de bijeenkomst opent. Dr. Frans-Boucke van der Meer, de onderwijsdirecteur, adviseert de studenten om vooral iets te gaan doen wat zij leuk vinden. Ook een wereldreis is nuttig: "Daar zal je door je bachelordiploma nieuwe inzichten krijgen en dingen zien." Van de 92 geslaagde studenten worden bij de diploma-uitreiking twee studentes, Malika Igalla en Marieke van der Hoek, naar voren gehaald. Beiden hadden een negen voor hun bachelorscriptie en scoorden boven de 8,5 als gemiddelde cijfer van de afgelopen drie jaar. Een ander resultaat waar bestuurskunde trots op wees, was dat maar liefst 63 studenten hun studie binnen drie jaar hebben afgerond.

Tips

Ward Veldman, een van de aanwezige studenten, vertelt dat hij de bachelor goed met zijn werk en hobby's kon combineren zonder dat zijn studie er onder leed. "De studie was bij vlagen erg uitdagend en vakken als international governance vond ik erg leuk. Ik vind Engelstalige vakken erg fijn. Bovendien is Anna Jungen een supergoede docent voor dat vak. Wat ik tijdens de hele bachelor wel minder vond, was de constante stroom opdrachten die je moest maken. Dat heb ik bij mijn huidige master, crisis & security management aan de Universiteit Leiden, minder. Daar is het veel meer zelfstandig lezen en studeren en dat kan ik wel waarderen."

Veldman, die zijn bachelorscriptie schreef over de Rotterdampas en branding in de publieke sector, heeft een tip voor studenten die nog aan een scriptie moeten beginnen: "Kies een onderwerp dat je écht interessant vindt en kijk hoeveel je er praktisch mee kan doen. Het is heel leuk om te zien wat de 'street level bureaucrat' in het dagelijks leven allemaal doet."

Ook de kersvers afgestudeerde Stefan Bergman, had branding als onderwerp van zijn bachelorscriptie. Hij onderzocht hoe Rotterdamse evenementen zich als merk kunnen presenteren. Zijn tip voor de scriptie is om op tijd te beginnen. "Anders zijn de laatste drie weken een hel." Bij zijn keuze voor een masterstudie heeft hij over grenzen heen gekeken. Hij verhuist naar

Denemarken om eerst een baantje te zoeken en er dan volgend jaar te gaan studeren. "Tijdens mijn studie merkte ik dat ik vooral de organisatie- en businesskant van bestuurskunde leuk vond. Dat is ook een reden dat ik de master safety & risk management in Kopenhagen ga doen. Het is daar meer gefocust op de private sector dan bij de tegenhanger van deze master in Leiden."

Dit betekent overigens niet dat hij Rotterdam niet leuk vond. "De afwisseling van de onderwerpen bij de bachelor is hier heel groot en er is ook een goede balans tussen praktijk en theorie. Wel vond ik de studie soms lastig te combineren met mijn sociale activiteiten. Door de vele verplichte werkcolleges kon ik niet zomaar even twee weken naar het buitenland."

En de plannen voor later? "Ik hoop dat ik later een internationale baan heb in de private sector, het liefst in Kopenhagen."

Reorganisatie vertraagd

Over de reorganisatie op de FSW zijn al geruime tijd geen mededelingen gedaan. Iedereen kan wél concluderen dat het proces vertraagd is, het reorganisatieplan en de gevolgen voor de medewerkers hadden namelijk al bekend moeten zijn. Nu komt daar in november of december uitsluitel over.

Tekst: Mary van der Graaf

Naarmate nieuws over de reorganisatie langer uitblijft, groeit de onzekerheid onder het personeel. Met name bij het OBP is dat merkbaar. De speculaties nemen toe en ook de ongerustheid. 'Je weet niet waar je aan toe bent en dat begint op den duur aan je te vreten.' 'Je maakt een rooster voor volgend jaar en dan vraag je je tegelijkertijd af: zit ik dan nog hier? Zoiets drukt de sfeer.' 'Ik zou een cursus Engels doen, maar dat is even uitgesteld omdat ik niet of en waar ik volgend jaar werk.' Dit soort geluiden gonst door de faculteit.

Ongerstheid neemt toe. Wat brengt de toekomst?

Decaan Henk

van der Molen en faculteitsdirecteur Mariette de Jong snappen dit soort opmerkingen heel goed en vinden het ook vervelend dat de onzekerheid zo lang duurt. Het goede nieuws is evenwel dat in het facultair management overleg (FMO) van 3 november de plannen van de vier capaciteitsgroepen en de werkgroepen OBP en HRM besproken zullen worden. Ditmaal heeft Van der Molen er veel vertrouwen in dat déze plannen niet terug naar de tekentafel hoeven, maar gebruikt kunnen worden om ze in elkaar te schuiven tot één reorganisatieplan. Met twee eerdere versies die de capaciteitsgroepen aanleverden lukte dat niet. Die plannen vergden telkens aanscherping. De bezuinigingen van 2,5 miljoen euro die de faculteit moet doorvoeren zijn ook fors. "Het is ongeveer tien procent van het totale budget inclusief de tweede en derde geldstroom, maar van het eerste geldstroom budget is het een veel hoger percentage. Deze bezuiniging is dus heel substantieel," benadrukt De Jong. "Daarom is in dit proces zorgvuldigheid ook belangrijker dan snelheid," voegt Van der Molen toe.

De discussie over samenwerking tussen sociologie en bestuurskunde was één van de oorzaken van de vertraging. "Pas in een relatief laat stadium, net voor de zomer, is die samenwerking goed op gang gekomen," vertelt de decaan. "Behalve een gezamenlijk eerste jaar, zoals in een eerdere fase al was afgesproken, komen er in het tweede jaar van de bachelor zes gemeenschappelijke vakken en in het derde jaar twee. In augustus is daar 'op de hei' door de besturen van sociologie en bestuurskunde uitgebreid over gesproken in het bijzijn van de directeur van de QANU (Quality Assurance Universities Netherlands). Die gaf adviezen met betrekking tot de accreditaties van de beide

afzonderlijke opleidingen. Die mogen namelijk geen gevaar lopen door deze verreгаande samenwerking."

Toekomstbestendig

Bij deze reorganisatie gaat men niet over één nacht ijs, het eindresultaat moet namelijk een 'toekomstbestendige' faculteit opleveren. Betekent dit dan ook dat een opleiding minimaal een instroom van honderd studenten moet hebben om het predicaat 'levensvatbaar' te krijgen? "Dit getal circuleert, maar het ligt veel genuanceerder," zegt Van der Molen. "Het gaat niet alleen om de instroom, maar vooral over het aantal diploma's dat behaald wordt."

Van der Molen geeft tevens aan dat een gezonde toekomst gerealiseerd kan worden met enerzijds efficiëntiewinst via bijvoorbeeld meer gezamenlijke onderwijsblokken en anderzijds door in te zetten op groei van het aantal studenten en behoud van kwaliteit.

Volgens hem is de kwaliteit van het kleinschalige PGO-onderwijs een sterke troef van de faculteit. In de recente onderwijsenquête van Elsevier kwam dat weer duidelijk naar voren. Net als voorgaande jaren scoorden alle opleidingen goed en waren er nummer één noteringen voor psychologie en pedagogische wetenschappen. Sociologie was voor het eerst derde in de ranking.

Groei van met name het aantal internationale studenten lijkt een reële optie, zeker gezien het succes van de start van de Engelstalige bachelor psychologie, en de internationale bachelor Culture and Arts bij ESHCC. De instroom steeg daar in één jaar van 40 naar 120. De decaan vindt het daarom opportuun om in te zetten op internationalisering van de andere FSW-bachelorprogramma's .

Fte's

Een grote vraag blijft hoeveel fte er door de reorganisatie moet verdwijnen. In het voornemen tot reorganisatie werd gesproken over 25 tot 35 fte, maar door natuurlijk verloop is het aantal medewerkers al aardig geslonken. Wat dit betekent voor het totaal aantal ontslagen kunnen en willen Van der Molen en De Jong nog niet zeggen. Wel dat daarmee enige ruimte in de begroting is gecreëerd. Over inhoudelijke informatie laten ze verder niets los. Die is pas te verwachten na het FMO van 3 november en het overleg met de Faculteitsraad van 24 november.

Cedo Nulli is goed voor je cv

Niek de Neijs is vierdejaars student bij IBA en derdejaars bij psychologie. Hij had theoretisch in het bestuur van de studievereniging STAR kunnen zitten, maar hij werd de nieuwe voorzitter van Cedo Nulli. Waarom is Cedo - voor hem en voor anderen - zo interessant?

Tekst: Mary van der Graaf

De sfeer binnen de FSW en dus ook binnen Cedo Nulli is volgens Niek de Neijs heel ongedwongen, waardoor iedereen zichzelf kan zijn. "De cultuur binnen International Business Administration bij de Rotterdam School of Management is er daarentegen een van onderlinge competitie die in allerlei verschillende vormen tot uiting komt, zoals bij de onderwijswerkgroepen, sollicitaties naar functies binnen STAR of de cijfers die je haalt. Het gaat vooral over meetbare vormen van succes." De Neijs vindt het overigens boeiend om aan den lijve te ervaren wat een term als 'cultuurverschillen' kan betekenen. "Het is meestal niet zo tastbaar, maar het is er wel. Ik zie toch dat studenten gevormd worden door de faculteit waar ze studeren, door de sfeer die daar hangt en door de professoren van wie ze college krijgen."

De kamer van Cedo Nulli met vlnr de bestuursleden: Yannick Markus, Lucia van der Stam, Niek de Neijs en Robbert de Hoogh

De Neijs heeft het graag druk, dan voelt hij zich op zijn gemak. Zonder hectiek verveelt hij zich snel. Twee studies zijn voor hem dan ook geen probleem. "IBA vind ik nog steeds een leuke opleiding, het heeft met mensen maar vooral met processen te maken. Maar omdat ik meer over het menselijk gedrag wilde weten ben ik na het eerste jaar ook psychologie gaan studeren." Zoals alle eerstejaars kreeg hij een brief van Cedo en een begeleidende brief van de decaan over het 'eerstejaars weekend'. Dit zou erg goed zijn om andere mensen te leren kennen.

Een weekendje weg met onbekenden leek hem niet verkeerd, dus hij melde zich aan. Daarmee werd zijn toekomst bij Cedo Nulli bepaald. Hij vond het weekend namelijk 'echt harstikke leuk'. "Ik dacht: ik kan bij STAR of bij Cedo een commissie gaan doen, maar ik vond het hier ontzettend gezellig dus heb ik me bij Cedo aangemeld."

Doelstelling

Officieel is De Neijs vanaf het begin van dit studiejaar de nieuwe voorzitter van de studievereniging, in de praktijk is hij net als de rest van het bestuur de hele zomer al aan de slag. De zomer is er voor de overdracht: het zittende bestuur zorgt dat hun opvolgers goed ingewerkt worden. Het is ook de periode waarin het nieuwe bestuur een beleidsplan moet opstellen. "Een klus die je niet een-twee-drie voor elkaar hebt. Er moet met veel partijen gesproken worden over de samenwerking en of en wat er eventueel veranderd moet worden."

Uiteindelijk rolde daar een plan van 35 pagina's uit. Een belangrijke doelstelling van Cedo is en blijft: studenten verbinden en gezelligheid bieden via borrels en feesten en via meer studieinhoudelijke activiteiten zoals lezingen, workshops en kroegcolleges. Een tweede peiler die steeds prominenter wordt is aandacht voor carrière en loopbaanontwikkeling. Cedo organiseert bijvoorbeeld een carrièredag waar bedrijven en instellingen vertellen over de functies en ontwikkelingsperspectieven die zij bieden en welke capaciteiten vereist zijn voor het vervullen van die functies. Cedo verzorgt ook een netwerktraining die verder gaat dan het opstellen van een goede LinkedIn of Facebookpagina. Een paar weken na de training is er dan een netwerkborrel waar de kennis in de praktijk kan worden toegepast.

Meedraaien in één van de vele commissies van Cedo is volgens De Neijs een hele goede zo niet de beste mogelijkheid voor studenten om zich breder te ontwikkelen. "Je doet praktische ervaring op en het telt voor je cv."

Tweetalig

Voor het eerst is dit jaar de voertaal binnen sommige commissies Engels. Ook de communicatie via Facebook gaat nu in zowel het Nederlands als het Engels. Cedo speelt daarmee in op de komst van internationale studenten die aan de Engelstalige bachelor psychologie zijn begonnen en het toenemend aantal buitenlandse studenten dat hier een master volgt. "We zijn overgestapt naar een tweetalige vereniging en in de toekomst worden we wellicht helemaal Engelstalig," vertelt De Neijs. Een nieuwe trend waar Cedo ook mee te maken heeft, is de toename van het aantal leden. In de laatste drie jaar is dat aantal gegroeid van ongeveer 1100 naar 1500 tot 1600. "Fantastisch natuurlijk, maar het brengt ook meer werk met zich mee. Er komen meer commissies en meer mensen om aan te sturen en we hebben meer geld nodig voor onze activiteiten."

Voor de nieuwe voorzitter zijn er voorlopig uitdagingen genoeg. Zijn eerste ervaringen bevestigen dat het een jaar met voldoende 'hectic' wordt, waardoor van 'verveling' geen sprake zal zijn. "Elke dag zijn er duizend en één dingen te regelen, er is altijd wel wat."

Ideaal voor een type als De Neijs, maar zijn 'finest hours' beleeft hij toch als het werk gedaan is. "Het meest geniet ik als we met z'n allen van het bestuur even een biertje drinken en met elkaar kunnen praten, los van alle actiepunten waarover we elkaar de hele dag al spreken."

Colofon

SoFa nr. 2 jaargang 7 – 30 oktober 2014

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Anne Ardon, Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Sanne van der Most en Pamela Roumen

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 16 december 2014

Verdiensten en valkuilen van internet

erwijder Facebook, negeer WhatsApp en blijf sceptisch naar gratis internetdiensten. Zeker als jouw privacy je lief is. Aan het woord is prof. dr. Dennis Broeders: onderzoeker en sinds kort bijzonder hoogleraar aan onze faculteit.

Tekst: Pamela Roumen

Een beetje frappant is het wel: voor een man die zich dagelijks bezighoudt met thema's als *internet privacy* is zijn naam opvallend vaak op het *world wide web* te vinden. Type in Google namelijk 'Dennis Broeders' in en op uw scherm verschijnen ruim 100.000 hits. "Tsja, maar daar zit natuurlijk wel een crux," vertelt de wetenschapper lachend. "Op professioneel vlak vind ik die zichtbaarheid namelijk prima. Wetenschappers als ik zitten immers in een business waarbij we onszelf moeten promoten. Ook op het internet."

Broeders (40) is sinds jaar en dag verbonden aan de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR). Hier doet hij onderzoek naar thema's als 'big data' en 'cyber security'. Het leverde hem enige weken geleden zelfs een nieuwe functie op: een bijzonder hoogleraarschap Technologie en Samenleving aan onze faculteit. "Voor mij een persoonlijk hoogtepunt," vertelt hij. "Na de recente geboorte van mijn tweede dochter natuurlijk."

Aan de FSW zal hij de komende tijd een nieuw vak ontwikkelen: 'De sociologie van de digitale wereld'. "De bedoeling is dat ik volgend collegejaar ga lesgeven aan sociologie- en bestuurskundestudenten," vertelt Broeders. "Studenten van Arbeid, Organisatie en Management (AOM) zal ik bijvoorbeeld gaan doceren in digitale overheid. Hierin behandel ik niet alleen wat voor gevolgen de digitalisering heeft op de interactie tussen burgers en overheid, maar ook hoe we Nederland 'cyber secure' kunnen maken."

Volgens Broeders is het laatste een recente en tevens toekomstgerelateerde vraag. "De toekomst van het internet hangt af van in hoeverre we het kunnen beschermen tegen commerciële belangen en het denken in termen van nationale veiligheid. Je ziet nu vaker dat internetregulering sterk wordt beïnvloedt door veiligheidsdiensten. Dit heeft te maken met cyberdreigingen; met aanvallen op- en door overheden bijvoorbeeld. Hierdoor overwegen landen als Duitsland en Brazilië al om delen van 'hun' internet te nationaliseren."

Verdienmodel

Bij iemand die als specialisatie internetveiligheid heeft, mag één vraag die niet buiten beschouwing blijven: hoe 'cyber secure' is hij nu zelf? "Nou, zoals veel onderzoekers in mijn veld ben ik qua digitale bescherming veel slordiger dan ik zou mogen zijn," bekennt Broeders. "Daarentegen heb ik geen Facebook-pagina, geen Twitter-account, ik heb wel twee iPads maar geen enkele app. Waarom niet? Apps zijn gratis te gebruiken, maar trekken ondertussen je hele computer en smartphone leeg."

Neem bijvoorbeeld WhatsApp. Zij gebruiken alles wat op jouw telefoon staat; jouw e-mailadressen, contactlijst, gebruiksgeschiedenis. Vervolgens verkopen ze jouw informatie door aan adverteerders. Daar verdienen ze goed geld mee."

Voor zijn aankomende studenten heeft Broeders dan ook enig advies op het gebied van het beveiligen van persoonlijke informatie. "Besef dat achter elke gratis internetdienst, een verdienmodel zit. Je levert altijd iets in. Dus wees sceptisch. *There's no such thing as a free lunch.*"

Trucjes

Daarnaast wijst Broeders op de nadelen van data-analyse bij bedrijven. Volgens de hoogleraar is Amazon hier een duidelijk voorbeeld van. "Ik koop vaak duurdere, academische boeken. Hierdoor weet Amazon dat ik een dikkere portemonnee heb. Maar als je student bent en minder geld hebt, dan kan Amazon ons hetzelfde boek voor een andere prijs verkopen. Met andere woorden: ik betaal dan meer voor hetzelfde boek dan jij. Je kunt dit zien als een normale economische transactie: jij wil dat boek, zij geven jou een prijs en jij betaalt die. Maar stel nou dat we samen een boekwinkel ingaan en de verkoper zegt: voor mij is dat boek twintig euro en voor jou een tientje. Dat pikken we natuurlijk niet. Daarentegen gebeurt dit wel op het internet. Alleen: we weten het niet. Dergelijke verkooptrucjes worden nu mogelijk gemaakt door de data-analyse van internetbedrijven. Deze zoeken steeds vaker de grenzen op van wat rechtvaardig is."

Meer informatie over het werk van prof. dr. Dennis Broeders, zie ook:

<http://www.wrr.nl/en/bureau/staf/article/dennis-broeders/>

Oh, oh, Rotterdam

Gedreven door krachtdadige bestuurders en spierballensymboliek lijkt er in Rotterdam inmiddels geen gebouw opgetrokken te kunnen worden zonder 'iconische waarde'. Maar columnist Mark van Ostaijen ziet ook een keerzijde van al die investeringen in ijzer en staal.

Oh, wat ben ik blij met de campus. Oh, wat ben ik opgetogen met mijn nieuwe flexplek, het HeartBeat Festival, de Spar en de TostiBar op de campus. En oh, wat is het toch fijn toeven aan de waterbak met fontein. Oh, Rotterdam, stad van 'mouwen opstropen', van 'niet lullen maar poetsen', met een universiteit van 'denkers en doeners', wat heb je de kracht van de heipaal weer weten te etaleren. Oh, Rotterdam, stad van doeners... wat heb ik met je te doen...

Niet alleen op ons campusterrein liet de heipaal van zich horen. Loop door de stad en hoor dat 'hier bonkt het nieuwe hart van Rotterdam'. Maar dat wat er bonkt zijn niet zozeer 'harten', maar heipalen. Want hoewel Rotterdam af wil van haar bonkige, roestvrijstalen, masculiene karakter,

heeft ze er de afgelopen jaren alles aan gedaan om nóg meer stenen te stapelen.

Als Rotterdam iets is, is het een fysieke stad. Gedreven door krachtdadige bestuurders en spierballensymboliek lijkt er in Rotterdam inmiddels geen gebouw opgetrokken te kunnen worden zonder 'iconische waarde'. De Markthal, de Kolos van Koolhaas, de Erasmusbrug, de Calypso, de Red Apple, de (nieuwe) Kuip, het Centraal Station en het Erasmus Paviljoen. Zelfs een simpele opslagruimte voor Museum Boijmans van Beuningen moet een 'icoon' worden, aangekondigd met bijbehorende ronkende teksten:

"Het spectaculaire en uitnodigende Collectiegebouw verrijst in 2017 aan het Museumpark en wordt ontworpen door het gerenommeerde architectenbureau MVRDV. Als icoon ondersteunt het gebouw de internationale uitstraling van Rotterdam als moderne en innovatieve stad."

Hoewel dit Collectiegebouw dreigt te verzanden in bestemmingsplannen, boze buurtbewoners en juridische haarkloverij, past het naadloos in het rijtje van typisch Rotterdams iconenfetisjisme, ofwel 'iconofilie'. Want Rotterdam wil graag 'de goede lijstjes' aanvoeren in de internationale krachtpatserij van ijzer en staal. Om diezelfde reden is Aboutaleb als 'ingenieur van het herboren Rotterdam' onlangs door Elsevier uitgeroepen tot Nederlander van het Jaar. Maar daadkrachtige investeringen in iconisch kapitaal verhullen de armzalige inzet op sociaal kapitaal.

En die spanning is op de campus ook niet veel anders. Grootschalige fysieke ingrepen op de campus moeten verhullen dat er via 'reorganisaties' links en rechts hordes collega's de laan uit vliegen, met vervroegd pensioen gaan of geen opvolging krijgen. De campus lijkt belangrijker dan collega's.

Oh, Rotterdam, stad van denkers en doeners... ik denk dat ik met je heb te doen...

Mark van Ostaijen

Mark van Ostaijen is socioloog en als wetenschappelijk docent en promovendus verbonden aan bestuurskunde. Hij schrijft regelmatig opiniestukken voor landelijke dagbladen

Terug- en vooruitblik

De jaarwisseling nadert en dus ook het moment van reflectie. Wat waren hoogte- en dieptepunten van het afgelopen jaar en wat zijn de verwachtingen voor het nieuwe jaar? Waar kijkt men naar uit en waar ziet men tegenop? SoFa noteert de overdenkingen van vier medewerkers.

Tekst: Mary van der Graaf

Dr. Peter Scholten van bestuurskunde: "Het binnenhalen van IMISCOE, het grootste Europese migratie- en integratienetwerk waar veel geld in omgaat, is absoluut een hoogtepunt. Je zag vaak dat Rotterdam achter het net viste, mooie netwerken kwamen in Amsterdam terecht. Dat is nu omgekeerd en het gaat goed. Allerlei spinn off komt ook naar Rotterdam. Ik ben trots dat wij niet meer alleen mooi in het koor meezingen, maar ook naar voren durven te stappen en daarvoor internationale erkenning krijgen.

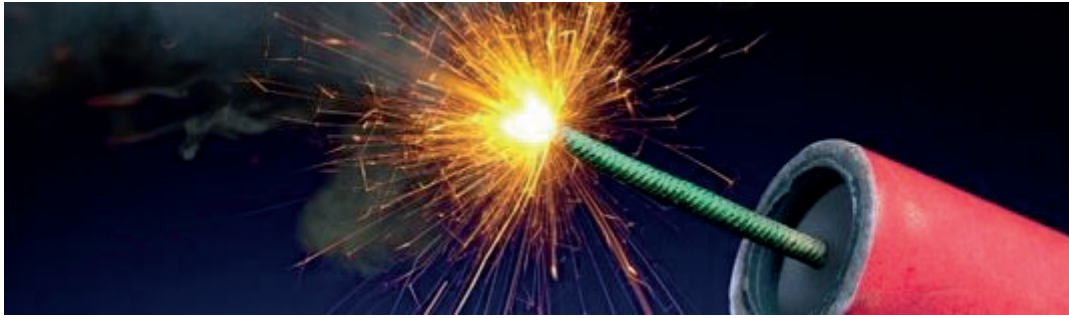
"Een dieptepunt - en dat zal iedereen wel noemen - is de reorganisatie. Vooral als je met collega's praat, merk je wat voor impact het heeft. De reorganisatie heeft ook gevolgen voor mij. Als jonge hond die graag wil doorstromen, weet je dat je daar nu niet over hoeft te beginnen. Ik zou ook veel meer willen ontwikkelen. Zo'n twee jaar ben ik bezig met een nieuwe master 'Governance of Migration and Diversity', maar dat staat nu al driekwart jaar stil. Door de reorganisatie is het te onzeker of zoiets überhaupt kans maakt. Als je voorheen een goed idee had, kon je er helemaal voor gaan. Je kreeg altijd wel wat middelen om iets uit te proberen en dat is momenteel, begrijpelijk, een stuk lastiger.

"Verder verheug ik me op ontzettend veel dingen. Op de grants die de deur uitgaan, maar het meest op de eerste resultaten van onze projecten. Dit jaar is daar achter de schermen met de aio's heel hard aan gewerkt en volgend jaar kunnen we oogsten. Dan trekt ik me terug en ga ik artikelen en boekjes schrijven. Dat vind ik stiekem het leukste."

Rob Kickert MSC, docent en studieadviseur bij pedagogiek: "Voor mij persoonlijk is een hoogtepunt dat ik dit jaar coördinator van statistiek ben. Studenten vinden het een moeilijk vak. Het is daarom een uitdaging om ze voor dit vak te motiveren en ze te laten inzien dat je in de wetenschap statistiek nodig hebt en dat het ook goed te doen is.

"Verder hebben we een ontzettend leuke staf. Er is echt een gevoel van saamhorigheid, maar de werkdruk ligt wel hoog. We moeten met een relatief kleine staf het onderwijs verzorgen. Uitbreiding zit er niet in doordat de studentenaantallen iets tegenvallen. Maar minder studenten betekent niet echt minder werk. Als je voor een blok tutorinstructies moet schrijven, maakt het niet uit of je dat voor tachtig of voor honderdtachtig studenten doet.

"Waar ik naar uitkijk volgend jaar is het afstuderen van de eerste lichting masterstudenten. Voor mij is dat bijzonder omdat ik ze vanaf het begin heb meegemaakt en het een speciale groep studenten vind. Minder is dat ik volgend jaar per 1 september in principe afscheid zal nemen. Omdat ik niet gepromoveerd ben, zit een vast contract er niet in. Dit weet ik trouwens al heel lang, hoor, en ik maak me ook absoluut geen zorgen over de toekomst, maar ik zit hier natuurlijk wel erg goed."

Dr. Samantha Bouwmeester van psychologie: "Het overlijden van onze collega Ali Salim heeft me geraakt. Hij zat in de MH17. Ik kende hem niet heel goed, toch is het een schok. Hij zat midden in zijn proefschrift, wilde tijdens zijn vakantie even naar huis, en dan opeens houdt alles op, dat is heftig.

"Het vertrek van Sofie Loyens, Remy Rikers en Lydia Schaap vind ik ook spijtig. Het heeft denk ik niet met de reorganisatie te maken. Sofie kon in Middelburg hoogleraar worden en heeft Remy, haar man, vast meegenomen en Lydia kon een mooie positie dichterbij huis krijgen. Anders is dat voor Julia van het onderwijsbureau. Zij had een tijdelijk contract, wilde graag blijven, maar zag de bui hangen en is weggegaan. Jammer dat zo'n goede kracht daarom is vertrokken.

"Verrassend in positieve zin vind ik onze gemeenschappelijke ruimte waar ook het koffiezetapparaat staat. Je kan daar heerlijke koffie krijgen en vaak heb je even een praatje met collega's.

"Heel mooi zijn ook de publicaties met Peter Verkoeijen van onze replicatieprojecten. Het is herhaling van eerder onderzoek om na te gaan in hoeverre eerdere onderzoeksresultaten betrouwbaar zijn of op toeval berusten. Mede door de fraude-incidenten van Diederik Stapel is er veel aandacht gekomen voor dit soort onderzoek.

"Verder kijk ik uit naar het moment dat de reorganisatie achter de rug is. Ik maak me geen zorgen over mijn baan, maar wel over die van collega's. De onduidelijkheid duurt te lang en zorgt voor onrust. Het is niet goed voor de sfeer."

Dr. Willem de Koster van sociologie: "De Veni-subsidie die ik heb gekregen is heel erg fijn. Hierdoor krijg ik heel veel ruimte voor onderzoek dat ik belangrijk en leuk vind. En de erkenning die eruit spreekt, die is zeker vandaag de dag van grote betekenis.

"Minstens zo belangrijk is de manier waarop ik geholpen ben bij mijn aanvraag door alle lagen van de organisatie hier. Volgens veel mensen is een soort competitiedrift in toenemende mate kenmerkend voor de wetenschap - het feit dat je tegen elkaar moet opboksen om vooruit te komen. Maar ik ben hier ontzettend bijgestaan door collega's. Zowel door de professionele ondersteuning, de Funding Advisory Board en de collega's met wie ik samenwerk. Die hebben misschien wel twintig versies voorbij zien komen die ze elke keer hebben gelezen en becommentarieerd.

"De Veni-aanvragen hebben ook een schaduwzijde. Bij sociale wetenschappen wordt maar elf procent gehonoreerd en dat is echt een probleem. Er wordt namelijk gigantisch veel tijd en energie verspild aan voorstellen die het niet halen. Ook een probleem is de enorme symbolische waarde die er aan een Veni wordt toegekend. Eigenlijk alleen de mensen met een Veni tellen mee en krijgen volop mogelijkheden. Maar met zo'n laag honoreringspercentage vallen er veel goede mensen net buiten de boot terwijl hun voorstellen wel heel goed zijn en ook door NWO 'subsidiabel' worden geacht. Voor de academische gemeenschap is het niet goed dat er zo'n rigide scheidingslijn wordt aangebracht.

"Ik ben benieuwd wat er uit de reorganisatie gaat komen, hoe de opleiding er in de toekomst uit zal

zien. De samenwerking met bestuurskunde kan heel erg leuk zijn en mooie dingen voortbrengen. Tegelijkertijd is het spannend hoe beide disciplines afzonderlijk vertegenwoordigd blijven bij een nauwere samenwerking. Een mooi nieuw programma opbouwen is boeiend, die houding leeft breder. Iedereen erkent dat er een probleem is en dat we met z'n allen het beste ervan moeten maken, ook al is dat niet altijd even makkelijk, gegeven de financiële randvoorwaarden."

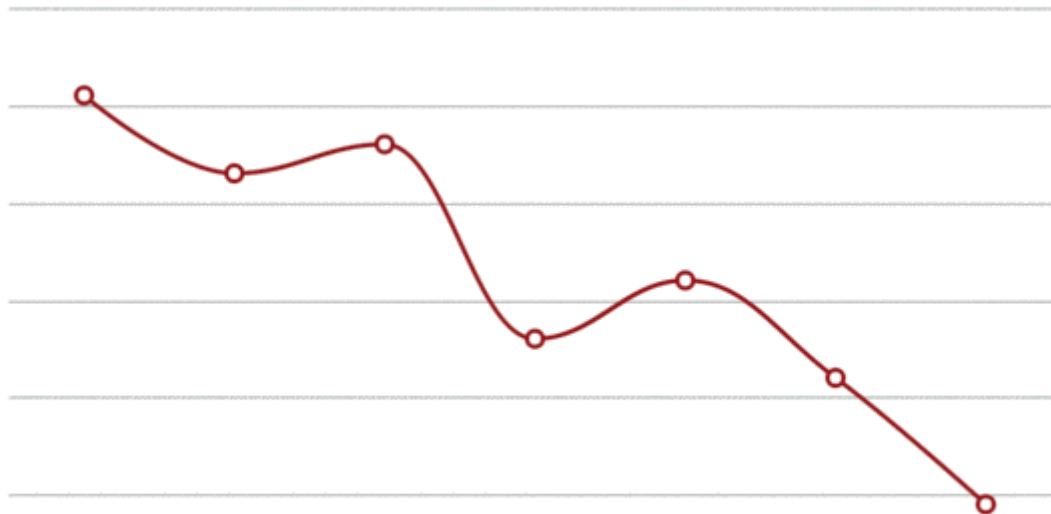
Medewerkers spreken zich uit

Over directe collega's en de beloning zijn medewerkers van de FSW positief, maar het algemene beeld uit het medewerkersonderzoek van de EUR is verder minder rooskleurig. De ingrijpende reorganisatie verklaart volgens prof. dr. Liesbet van Zoonen veel van de onvrede.

Tekst: Mary van der Graaf

Uit het onderzoek blijkt dat medewerkers van de faculteit tevreden zijn over hun werkzaamheden en plezier hebben in hun werk. De rapportcijfers die ze hiervoor geven – respectievelijk een 7,4 en een 7,5 – zijn hoger dan of gelijk aan het gemiddelde van de EUR. Ook over directe collega's en de beloning zijn FSW'ers, met scores van respectievelijk 7,9 en 6,3 positiever dan medewerkers van de meeste andere faculteiten.

Op andere vragen komt echter een omgekeerd beeld naar voren. Met name over de omstandigheden waaronder men het werk moet verrichten zijn medewerkers van de FSW negatiever dan collega's binnen de EUR. Deze scores rond liggen rond de 5,5 en zijn daarmee ook ongeveer 1 punt lager dan in het vorige onderzoek uit 2011

De scores zijn lager dan in het vorige onderzoek uit 2011.

Chagrijnig

Volgens prof. dr. Liesbet van Zoonen, socioloog en de directeur van de Graduate School, zijn er twee dingen aan de hand. De FSW behoort tot de gedrags- en maatschappijwetenschappen en die faculteiten scoren altijd het laagst bij onderzoeken naar tevredenheid. "Dit heeft te maken met het vakgebied waar men leert om kritisch te zijn op de omgeving. Zulke clubs staan sceptischer tegenover hogere machten, waaronder de eigen werkgever. In Amsterdam en Engeland, waar ik gewerkt hebt, was dat ook zo.

Het andere is natuurlijk dat deze faculteit in ontzettend zwaar weer zit. Er moet hier een enorme bezuinigingsslag gemaakt worden. Iedereen doet ontzettend zijn best om daar een positieve draai aan te geven. Maar als je van de allerhoogste bazen te horen krijgt dat je zoveel miljoen moet inleveren of dat zij anders maatregelen nemen, dan kun je niet verwachten dat mensen staan te juichen."

Zo'n reorganisatie kost iedereen ook veel tijd. Er moeten nieuwe programma's ontwikkeld worden, niet omdat het beter past bij het vakgebied, maar omdat er bezuinigd moet worden. Ja, daar word je wel chagrijnig van."

Van Zoonen is blij dat haar eigen afdeling sociologie beter scoort dan de vorige keer. De resultaten uit het medewerkersonderzoek van drie jaar geleden waren toen aanleiding voor nader onderzoek. Van Zoonen werd gevraagd dat te doen. Ze voerde een serie gesprekken om te kijken waar de grootste problemen lagen en wat daaraan gedaan kon worden. Het bleek dat de problemen voor een deel te maken hadden met onduidelijkheid over toekomstperspectieven en slechte onderlinge verhoudingen. Een aantal mensen had moeite met hun collega's. Alleen al het bespreekbaar maken van dit soort dingen draagt dan volgens Van Zoonen bij aan een oplossing.

Onvoldoende

Uit het onderzoek blijkt dat FSW'ers het minst trots zijn op hun faculteit. Medewerkers waarderen de communicatie over belangrijke zaken binnen de faculteit zwaar onvoldoende (4,8) en voelen zich niet gewaardeerd door de faculteit (4,6). Volgens Van Zoonen is het personeelsbeleid aan universiteiten altijd moeilijk omdat de voorzitters van opleidingen daarvoor niet zijn opgeleid. "Die vinden het vaak lastig om mensen te complimenteren over wat ze goed gedaan hebben. Het gaat over hele simpele dingen, maar heel veel voorzitters vinden dat toch lastig."

Wat Van Zoonen opvalt, is de hoge waardering voor de onderwijsbureaus (8,1) en – haaks daarop – de grote ontevredenheid over de ondersteuning van de financiële administratie bij projecten (3,7). Dit punt vraagt volgens haar echt extra aandacht.

Gaat het over de invoering van SAP of is er nog meer aan de hand?

"Dat mensen gierend gek worden over weer een nieuw systeem kan ik goed begrijpen. Maar zulke vernieuwingen moeten allemaal gebeuren, net zoals het schilderen van je huis. Het brengt gedoe met zich mee, wat ontzettend irritant is. Daar kan je je verschrikkelijk over opwinden. Gelukkig ligt dat niet in mijn karakter, maar ik denk wel dat er collega's zijn die daar gestoord van worden, vooral als je er veel mee moet werken."

Tamara Hols wint scriptieprijs

'Twee gratis cocktails en een spel spelen op de computer.' Zo rekruteerde psychologiestudent Tamara Hols deelnemers voor haar 'alcoholonderzoek'. Met maar liefst tachtig proefpersonen kon ze aan de slag. Hols won er vervolgens de Unilever Research Prijs 2014 mee. Tekst: Sanne van der Most

Deelnemers vinden was niet moeilijk. Tachtig proefkonijnen meldden zich aan. De ene helft kwam terecht in de alcoholgroep, de andere helft in de placebogroep. Hols deed ze een kapje op dat hersengolven meet en gaf ze vervolgens twee cocktails die ze binnen twee minuten door een rietje moesten opdrinken. Een deel van de studenten kreeg cocktails met alcohol en een deel zonder. Daarna mochten ze een spelletje op de computer doen: het beroemde cyberball game, waarbij de proefpersoon overgooit naar twee virtuele anderen, die al dan niet teruggooien naar de proefpersoon of naar elkaar.

"Een behoorlijk intensief onderzoek, dat per proefpersoon, zo'n twee uur in beslag nam," zegt Hols. 'Inclusief kapje op en af en ontnuchteren. Maar wel heel leuk om te doen. "Vooral de reacties waren erg grappig. 'Ik kan het wel voelen hoor, die alcohol,' zeiden mensen uit de placebogroep."

Buitensluiting

Wat zijn de directe effecten van alcohol op sociale buitensluiting? Op die vraag wilde Tamara Hols, die afstudeerde in de richting brein en cognitie, een antwoord hebben. "Veel verslaving gaat samen met sociale buitensluiting. En mensen die zich sociaal buitengesloten voelen, grijpen gemiddeld vaker naar de fles."

De verwachting was dus dat alcoholgebruik waarschijnlijk ook wel direct effect zou hebben op het gevoel van sociale buitensluiting. Maar niets bleek minder waar. Alcohol heeft namelijk geen directe invloed op gevoel van sociale buitensluiting, zo concludeert Hols. Deels kan ze het wel verklaren.

"Mijn onderzoek richtte zich op de directe gevolgen van alcohol. Niet op verslaving. Dat zijn dus duidelijk twee verschillende dingen. Je kunt je natuurlijk afvragen of de opdracht goed heeft gewerkt en of het alcoholpercentage wel hoog genoeg was. Interessant om hier eens op door te gaan. Zelf heb ik wel mijn vraagtekens bij de cyberball game. Proefpersonen snappen natuurlijk heel goed dat ze niet écht worden buitengesloten. Maar goed, het is een hoog gewaardeerde wetenschappelijke game. Veel wetenschappelijke artikelen zeggen dat er wel significante verschillen uit te halen zijn."

Excellent

Tamara's onderzoek is niet onopgemerkt gebleven. Op een goed moment kreeg ze een mail van Unilever waarin stond dat ze in de prijzen viel. "In eerste instantie dacht ik dat het niet serieus was, maar op een gegeven moment drong het toch wel door. Universiteiten kunnen excellente studenten opgeven, één student per universiteit. Anja Euser, mijn scriptiebegeleider, had mij opgegeven zo bleek."

De reden waarom ze nou net haar eruit hadden gehaald, is Hols nog steeds niet helemaal duidelijk. "In elk geval mijn cum laude afstuderen met een gemiddelde cijfer van 8,7. Ik deed ook mee aan het advanced research programma, een programma naast de master voor mensen die echt het onderzoek in willen. Het feit dat ik als tutor lesgeef aan de faculteit heeft ook geholpen. Ik ben wat dat betreft best een streber hoor. Na mijn eerste hoge cijfer, wilde ik dat niveau behouden. Ik deed er

dus flink mijn best voor, met succes. Dat is ook wel mijn tip voor andere studenten die met hun scriptie-onderzoek bezig zijn: als je iets doet, doe het dan goed. Wees niet te snel tevreden en neem de kritiek die je krijgt niet klakkeloos over."

Op 27 november vond de officiële uitreiking van de prijs plaats. Hols mocht een praatje houden over haar onderzoek en kreeg 2500 euro als 'beloning'. Die gaat naar een nieuwe snowboard-outfit en een mooi sieraad. 'Een armband of een mooie ring, iets blijvends dat me eraan zal herinneren.'

Wat de toekomst brengt, weet ze nog niet exact. "Ik wil wel het onderzoek in, maar niet per se promoveren. Liever werk ik bij een bedrijf, waar mijn onderzoek wat meer praktische betekenis kan krijgen. Wie weet wat de researchprijs daar in kan betekenen. Het staat natuurlijk wel leuk op mijn CV."

Topkwaliteit

Het onderwijs van de FSW is van topkwaliteit. Volgens de Keuzegids zit sociologie in de kop van het peloton en zijn psychologie, pedagogiek en bestuurskunde zelfs de beste in hun vakgebied. Het onderzoek van bestuurskunde is volgens een andere ranking bovendien van wereldklasse.

Tekst: Mary van der Graaf

De *ranking* van de Keuzegids is gebaseerd op de resultaten van de Nationale Studentenenquête 2014 en op de expertoordelen van onder ander de NVAO, de officiële keurmeester van het hoger onderwijs. Bij bestuurskunde scoort vooral het vaardighedenonderwijs heel goed. Het oefenen en werkelijk uitvoeren van onderzoek – de academische vaardigheden – en het schrijven, rapporteren, presenteren en discussiëren – de professionele vaardigheden – zijn elementen die studenten erg waarderen.

"Een sterk punt is verder de communicatie naar studenten," zegt Homburg. "Het bureau onderwijs draagt daar veel aan bij, aan het goed informeren van studenten en het vlot beantwoorden van vragen. Daar ligt ook een belangrijke verklaring van het succes."

Profileren

Veranderingen vanwege de reorganisatie, waardoor bestuurskunde en sociologie op onderwijsgebied intensief gaan samenwerken, zullen volgens Homburg geen negatieve effecten hebben. "We krijgen juist een kans om de sterke kanten van beide opleidingen te

combineren. Dat is goed mogelijk doordat de Rotterdamse sociologie voor een beleidsrelevante invalshoek kiest en doordat wij ons erg richten op maatschappelijke problemen die spelen in het land en in de grote steden. Daarin hebben wij ons altijd al onderscheiden en dat wordt alleen maar versterkt. Met de vernieuwde bachelorprogramma's bestuurskunde en sociologie en de uitslag van deze ranking zullen we ons goed kunnen profileren. Er zijn dus uitstekende kansen om geëngageerde, ambitieuze studenten aan te trekken."

Studenten zal bestuurskunde zeker ook kunnen werven door te wijzen op het excellente onderzoek dat in Rotterdam verricht wordt. Het onderzoek behoort tot de wereldtop. In een recent gepubliceerde ranglijst prijkt bestuurskunde op nummer 5, net onder de London School of Economics (3) en de University of Georgia (1) maar ver boven Harvard (19). Voor prof. dr. Steven Van de Walle is ook deze hoge notering geen verrassing. Hij weet allang dat de bestuurskunde in Nederland van een hoog niveau is.

Bestuurskunde is hier ook een afzonderlijk vakgebied, terwijl het in andere landen vaak een onderdeel van politicologie of management is. Bij de FSW zijn mensen gespecialiseerd rond een bepaald thema en ontwikkelen daardoor nieuwe dingen in plaats van iets te kopiëren uit andere vakgebieden. "Wat ook meespeelt," zegt Van de Walle, "is dat de Nederlandse overheid vrij toegankelijk is. In Spanje is het bijvoorbeeld een heel karwei om toestemming te krijgen om documenten te bekijken die gewoon openbaar zouden moeten zijn. Dat maakt de ontwikkeling van het vakgebied daar een stuk lastiger."

Verdedigingsreflex

Een opmerkelijk detail van de ranglijst is dat Van de Walle hem zelf heeft gemaakt. "Het was eigenlijk niet de bedoeling om een eigen ranking te maken. Het is begonnen als een interne nota, om aan te tonen dat we hier heel goed onderzoek doen en hoe discutabel rankings zijn. Het is een verdedigingsreflex geweest."

Voor bestuurskunde bestond er geen goede ranglijst, terwijl bestuurders binnen de wetenschap daar wel steeds meer waarde aan hechten. Het grote probleem is dat bestuurskunde een interdisciplinaire wetenschap is. Bestuurskundigen publiceren daardoor niet enkel in bestuurskundige tijdschriften, maar ook in gerenommeerde tijdschriften voor bijvoorbeeld economie, politicologie of criminologie. Die scores worden echter niet of nauwelijks meegeteld.

Hoewel Van de Walle zelf een ranglijst heeft ontwikkeld, gebaseerd op methoden die ze in andere vakgebieden gebruiken, blijft hij septisch over dit soort metingen. "Veel publiceren is niet zo moeilijk. Je ziet verder dat deze afrekenmechanismen uitnodigen om modes te volgen. De focus ligt bovendien op artikelen, terwijl uit het verleden blijkt dat echt invloedrijke zaken in ons vakgebied uit boeken komen. Verder kijken we bij dit soort metingen alleen naar output, ook bij mijn eigen *ranking* en niet naar de input. Hoeveel kost het om een onderzoek te doen? Als je grote afdeling bent met veel middelen, kun je ook veel produceren. Met andere woorden: *rankings* zijn heel relatief."

Op visite bij de VN

Zo'n 35 studenten van de master 'International Public Management and Policy' (IMP) verruilden onlangs de collegezaal voor het vliegtuig. De plaats van bestemming? De 'kleinste metropool van de wereld', Genève.

Tekst: Pamela Roumen

Na zijn recente excursie is het voor Lucas Dijkstra (26) duidelijk: een carrière bij Buitenlandse Zaken ziet hij niet zitten. "Als diplomaat ben je erg afhankelijk van je eigen land. Ik wil liever werken voor de Europese Unie of voor een internationaal bedrijf."

Begin november nam IMP-student Lucas Dijkstra met zo'n 35 studiegenoten het vliegtuig naar Genève. Hier bezocht hij onder meer de Wereldhandelsorganisatie, de plaatselijke universiteit én het hoofdkantoor van de Verenigde Naties. Volgens Dijkstra was de excursie niet alleen een mooie afsluiting van het studieblok, maar ook een goede voorbereiding voor zijn gepland bezoek aan New York City. "In april doe ik daar met andere FSW-studenten mee aan het National Model United Nations, een conferentie waarbij internationale studenten wereldproblemen simuleren die de Verenigde Naties behandelen. Daar zijn we nu ook hard voor aan het oefenen. Samen met een studiegenoot vertegenwoordig ik Israël en maak ik me hard voor de regionale ontwikkeling in Afrika."

Op de vraag in welke sector hij zich na zijn IMP-studie wil inzetten, reageert Dijkstra duidelijk: "In de luchtvaartsector. Daar zou ik me sterk willen maken voor meer efficiëntie en een betere samenwerking. Het is immers al via allerlei maatregelen mogelijk om efficiënter te vliegen en daardoor minder CO2 uit te stoten. Alleen heel veel landen doen dat nog niet."

Daarnaast ziet Dijkstra zich ook wel in een functie bij de Europese Commissie. "Daar zou ik dan willen pleiten voor een lagere ontslagvergoeding. Onlangs ontstond ophef over de ontslagvergoeding van 630.000 euro die de afgetreden Europese president Van Rompuy zou gaan krijgen (iets wat later overigens is ontkend). Daarnaast komen sommige Europarlementariërs binnen bij vergaderingen,

ondertekenen ze een presentielijst en vertrekken dan gelijk weer naar huis. Maar ze krijgen hier wel een dagvergoeding van een paarhonderd euro voor. Dat zijn van die prikkels die de kloof tussen de EU en de burgers steeds groter maakt. Dat zou ik dus graag willen aanpakken: de huidige beloningsstructuur van de Europese Commissie."

Focus verleggen

Voor de Litouwse Karolina Zinkeviciute (24) was de excursie naar Genève een inspirerende ervaring. "Het was een mooie kans om de theorie met de praktijk te vergelijken. Vooral het bezoek aan het hoofdkantoor van de Verenigde Naties vond ik tof. Het was mooi om te zien hoe gedetailleerd zij te werk gaan."

De IMP-student ziet een toekomstige traineeship bij de Verenigde Naties dan ook wel zitten. Deze ambitie is niet alleen als het gevolg van haar studie, maar het resultaat van haar werkervaring in thuisland Litouwen. "Daar werk ik al enige jaren als consultant," vertelt Zinkeviciute. "Voor de overheid doe ik bijvoorbeeld onderzoek naar het onderwijs- en jeugdbeleid. Deze werkzaamheden doe ik trouwens nog steeds, alleen nu op freelance basis. Momenteel richt ik me op het nationaal jeugdbeleid. Maar in de toekomst wil ik die focus verleggen naar globaal niveau. En gelukkig kan dat bij de Verenigde Naties, zoals bij UNICEF."

Maar voordat ze aan het bemachtigen van een dergelijke traineeship kan werken, zet de studente zich eerst in voor andere zaken. "Momenteel ben ik druk bezig met eTwinning; een online platform dat samenwerking tussen Europese scholen promoot," vertelt Zinkeviciute.

Met zo'n hectisch schema rijst de vraag of de Litouwse student al op verkenning is geweest in haar nieuwe thuisstad Rotterdam. "Ik heb het zo druk gehad dat dat er nog niet van is gekomen. Ik kijk daarom uit naar de lente; als we minder colleges hebben en ik niet zo veel hoeft te studeren."

Maar voor die tijd moet de IMP-studente nog flink aan de bak. "We zijn al begonnen met het opstellen van onze afstudeerplannen. Of ik mijn thema al weet? Nou, ik weet dat ik iets met jeugd en onderwijs ga doen. Een stelling of onderzoeksvraag heb ik nog niet. Maar daar ga ik me binnenkort wel op focussen. Na de kerstvakantie natuurlijk."

Meer informatie over de master 'International Public Management and Policy' (IMP), zie ook:
www.eur.nl/FSW/english/publicadministration/education/imp/

Colofon

SoFa nr. 3 jaargang 7 – 16 december 2014

SoFa is een uitgave van Faculteit der Sociale Wetenschappen

Hoofdredactie

Mary van der Graaf

Webmaster

Maikel Hofman

Medewerking aan deze editie

Marjolein Kooistra, Han van der Leur, Sanne van der Most en Pamela Roumen

Vormgeving

Piromedia

Redactie-adres

Mary van der Graaf

Kamer M 7-32

E-mail: sofa@FSW.eur.nl

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

Verschijning volgende editie

Dinsdag 10 februari 2015